

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV**

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA KUŘIM,
TYRŠOVA 1255,
OKRES BRNO-VENKOV, PŘÍSPĚVKOVÁ
ORGANIZACE**

**S ANGLIČTINOU
DO SVĚTA**

platný od 01.09.2022

TYRŠOVKA

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KUŘIM

strana 1 z počtu 180

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	6
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	8
2.1 HISTORIE ŠKOLY	8
2.2 SOUČASNOST ŠKOLY	8
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	13
3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	13
3.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	14
3.3 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	17
3.4 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	19
3.5 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM	20
3.6 POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB – ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACoviŠTĚ PAPERSEK	20
3.6 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	23
3.4.1 Osobnostní a sociální výchova	23
3.4.2 Výchova demokratického občana.....	25
3.4.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.....	26
3.4.4 Multikulturní výchova	27
3.4.5 Environmentální výchova	29
3.4.6 Mediální výchova	31
3.4.7 Začlenění průřezových témat	35
4. UČEBNÍ PLÁN	36
5. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	39
5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	39
5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA.....	39
ČESKÝ JAZYK	40
6. ročník.....	42
7. ročník.....	44
8. ročník.....	46
9. ročník.....	48
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro český jazyk a literaturu	50
5.1.2 CIZÍ JAZYK A DALŠÍ CIZÍ JAZYK	51
ANGLICKÝ JAZYK	54
6. ročník.....	55
7. ročník.....	56
8. ročník.....	57
9. ročník.....	58
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro anglický jazyk	59
NĚMECKÝ JAZYK.....	59
7. ročník.....	59
8. ročník.....	60
9. ročník.....	61
RUSKÝ JAZYK	61
7. ročník.....	62

8. ročník.....	62
9. ročník.....	63
FRANCOUZSKÝ JAZYK	64
7. ročník.....	65
8. ročník.....	65
9. ročník.....	66
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro druhý cizí jazyk	67
5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	67
MATEMATIKA	69
6. ročník.....	71
7. ročník.....	72
8. ročník.....	74
9. ročník.....	76
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro matematiku	78
5.3 INFORMATIKA	79
INFORMATIKA	79
6. ročník.....	81
7. ročník.....	82
8. ročník.....	84
9. ročník.....	84
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro informatiku	86
5.4 ČLOVĚK A SPOLEČNOST	88
DĚJEPIS	89
6. ročník.....	91
7. ročník.....	92
8. ročník.....	93
9. ročník.....	93
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro dějepis	95
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	95
6. ročník.....	98
8. ročník.....	98
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výchovu k občanství	101
FINANČNÍ GRAMOTNOST	102
8. ročník.....	103
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro finanční gramotnost	104
5.5 ČLOVĚK A PŘÍRODA	104
FYZIKA	106
6. ročník.....	107
7. ročník.....	108
8. ročník.....	109
9. ročník.....	110
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro fyziku	111
CHEMIE	112
8. ročník.....	113
9. ročník.....	115
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro chemii	116
PŘÍRODOPIS	116
6. ročník.....	117
7. ročník.....	118
8. ročník.....	119
9. ročník.....	120
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro přírodopis.....	121
ZEMĚPIS	122
6. ročník.....	123
7. ročník.....	124
8. ročník.....	125
9. ročník.....	127
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro zeměpis	128

5.6 UMĚNÍ A KULTURA	129
HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	131
6. ročník.....	133
7. ročník.....	134
8. ročník.....	134
9. ročník.....	135
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro hudební výchovu	135
VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	136
6. ročník.....	137
7. ročník.....	138
8. ročník.....	138
9. ročník.....	139
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výtvarnou výchovu..	140
5.7 ČLOVĚK A ZDRAVÍ	140
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	142
6. ročník.....	143
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výchovu ke zdraví...	146
TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	147
6. ročník.....	149
7. ročník.....	151
8. ročník.....	153
9. ročník.....	154
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro tělesnou výchovu....	156
5.8 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	156
PRACOVNÍ ČINNOSTI	158
6. ročník.....	159
7. ročník.....	160
8. ročník.....	161
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro pracovní činnosti	162
5.9 OSTATNÍ PŘEDMĚTY	163
5.9.1 POVINNÉ PŘEDMĚTY	163
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA.....	163
6. ročník.....	165
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro osobnostní a sociální výchovu	169
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	169
9. ročník.....	170
6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	174
7. VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	178

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
S angličtinou do světa

ÚDAJE O ŠKOLE

Název: Základní škola Kuřim, Tyršova 1255, okres Brno-venkov,
příspěvková organizace

Sídlo: 664 34 Kuřim, Tyršova 1255

IČ: 49457888

IZO ZŠ: 102 191 018

REDIZO: 600 110 494

Telefon: 541 230 307

Web: www.tyrsovkakurim.cz

E-mail: skola@tyrsovkakurim.cz

Ředitelka školy
Kočevová

Mgr. Bc. Hana

541 230 307, kl. 51

kocevova@tyrsovkakurim.cz

Statutární zástupkyně ředitelky

Mgr. et Mgr. Zuzana Stolarská

541 230 307, kl. 52

stolarska@tyrsovkakurim.cz

Zástupkyně ředitelky

Mgr. Markéta Minářová

541 230 307, kl. 54

minarova@tyrsovkakurim.cz

Školní vzdělávací program zpracoval dle platného RVP ZV 2021 kolektiv učitelů školy pod vedením koordinátorky ŠVP Mgr. et Mgr. Zuzany Stolarské.

ZŘIZOVATEL

Název: město Kuřim, okres Brno-venkov

Sídlo: Jungmannova 968, 664 34 Kuřim

IČ: 00281964

Telefon: 541 422 311

Platnost dokumentu od 01.09.2022, č. j. ZSK 464/2022

Pedagogická rada schválila dne: 27.06.2022

Školská rada projednala dne: 21.06.2022

V Kuřimi dne 21.06.2022
a podpis ředitelky

razítko školy

S ANGLIČTINOU DO SVĚTA

...za objevováním, poznáním, věděním, přátelstvím, dobrodružstvím. Jdeme – nestojíme ani nepřešlapujeme na místě, jdeme – cestou, která má svůj začátek i konec, která sama o sobě může být cílem a která může mít také rozcestí, odbočky, zatáčky a zákruty... Ano, i takové cesty někdy jsou, ale pokud půjdeme nejen společně, ale především spolu – pedagogové, žáci a rodiče – vše zvládneme. A z cesty, která zpočátku mohla někomu připadat dlouhá a obtížná, se stane pestrébarvené dobrodružství plné kamarádství, zábavy a objevování.

Angličtina jako brána do současného světa – angličtinou hovoří miliony lidí, miliardy webových stránek jsou dnes publikovány v tomto jazyce, svět masmédií mluví, píše, zpívá, hraje anglicky. Znalost anglického jazyka otvírá nový rozměr v různých oblastech, stává se nutností ve studijním i profesním životě, v osobním životě pomáhá najít nové přátele a známé, pomáhá poznat cizí kraje, může pomoci realizovat plány i sny...

Na konci této cesty bychom rádi viděli absolventa TYRŠOVKY, který má kvalitní všeobecné znalosti, zcela nadstandardně ovládá anglický jazyk a zvládá základy dalšího cizího jazyka, dokáže funkčně využívat ICT technologie a zároveň ví o nástrahách virtuálního světa, zvládá mezilidskou komunikaci i vlastní sebe prezentaci, dokáže kriticky pracovat s informacemi, orientuje se v problematice finanční gramotnosti i globalizované společnosti a vnímá ochranu životního prostředí jako nezbytnou součást života na Zemi. To vše s ohledem na každého jednotlivého žáka a s respektem k jeho individuálním možnostem, schopnostem a potřebám.

Věříme, že školní vzdělávací program **S angličtinou do světa** naplní mnohá ♥ naší Tyršovky! Čeká nás dlouhá cesta, ale společně to zvládneme!

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 HISTORIE ŠKOLY

Základní škola Tyršova je jednou ze dvou základních škol v Kuřimi. Má dlouhou, více jak 100letou tradici.

Její historie sahá až do roku 1920, kdy byla zřízena Měšťanská smíšená škola v Kuřimi. Pro tuto školu byla v roce 1929 vystavěna nová budova na ulici Komenského. Na svou dobu byla tato budova opravdu velmi moderní – měla ústřední topení, velkou tělocvičnu, kuchyň s jídelnou, dílny, fyzikální a přírodovědnou učebnu, sprchy, umývárny, šatny i čítárnu pro žáky. Později se budova na ulici Komenského rozšířila o školní zahradu, kde nechyběly zavlažovací hydranty, jezírka a včelín.

V roce 1953 získala škola novou budovu na ulici Jungmannova. V té byl umístěn nižší stupeň, vyšší zůstal na ulici Komenského. V roce 1964 vznikly dva samostatné subjekty. Neúplná Základní devítiletá škola pro 1. až 5. ročník sídlila v budově na ulici Jungmannova, úplná Základní devítiletá škola pro 1. až 9. ročník zůstala na ulici Komenského. Neutěšená situace školy, především kvůli nevyhovujícím, stísněným prostorům, byla vyřešena stavbou nové budovy na ulici Tyršova, která se slavnostně otevřela 4. září 1989 a která se stala součástí Základní devítileté školy Komenského. Do této budovy se přestěhovaly 3., 4. a 5. ročníky, celý druhý stupeň a vedení školy. V budově na ulici Komenského zůstaly 1. a 2. ročníky a školní družina.

Historie školy se pomyslně završila 1. ledna 1994, kdy byla zřízena samostatná příspěvková organizace pod názvem Základní škola Kuřim, Tyršova 1255, okres Brno-venkov, příspěvková organizace.

Školní rok 2019/2020 byl pro naši školu opravdu jubilejní, slavnostní. V roce 2019 uplynulo 90 let od postavení školní budovy na ulici Komenského a 30 let od postavení budovy na ulici Tyršova. Přesně 4. září 2020 uplynulo úctyhodných 100 let od založení naší školy.

2.2 SOUČASNOST ŠKOLY

Úplnost a vybavenost školy

V současnosti je Základní škola Kuřim, Tyršova 1255, okres Brno-venkov, příspěvková organizace, které se říká jednoduše Tyršovka, úplnou základní školou s 1. až 9. ročníkem, kterou navštěvuje cca 600 žáků. Součástí školy je

také školní družina a školní jídelna.

Školní budovy

Výuka probíhá ve dvou budovách, a to na ulici Komenského a na ulici Tyršova. V krásném prostředí pod lesem Zárubou na ulici Komenského se dle kapacitních možností zpravidla učí žáci 1., 2. a 3. ročníku. Je zde umístěno až šest tříd a oddělení školní družiny.

Budova na ulici Tyršova

Součástí školy je výdejna obědů, které se uvaří v naší školní jídelně na ulici Tyršova. K vybavení školy patří tělocvična, velké sportovní hřiště a rozlehlá školní zahrada. Do školní budovy na ulici Tyršova, která se nachází na východním okraji Kuřimi v blízkosti Kuřimské hory, docházejí žáci 1. až 9. ročníku. Kromě kmenových tříd využívají odborné učebny, a to učebnu informatiky, dvě učebny cizích jazyků, učebnu fyziky a chemie, přírodopisu, hudební výchovy, výtvarné výchovy, řemeslnou dílnu, cvičný byt a keramickou dílnu. Na odborné učebny

navazují kabinety a sbírky učebních pomůcek. Ve všech prostorách školy je zavedena počítačová síť s připojením k internetu. Součástí školy je velká a malá tělocvična, kinosál, školní knihovna, oddělení školní družiny a školní jídelna. Ve vnitrobloku se nachází nově zrekonstruované atrium sloužící jako komunitní zahrada i jako místo k odpočinku. K pohybovým aktivitám žáci využívají sportovní areál s hřištěm. V budově na ulici Tyršova se nachází také celé ředitelství školy a zázemí pro školní poradenské pracoviště. Obě budovy jsou bezbariérové (v budově na ulici Tyršova je výtah, na ulici Komenského schodolez) a obě jsou v blízkosti autobusového a vlakového nádraží. Vzdálenost mezi oběma budovami je přibližně 10 minut klidnou chůzí.

Charakteristika pedagogického sboru

Srdcem školy je kvalitní, kooperativní a přátelský pedagogický sbor. Tvoří jej ředitelka, statutární zástupkyně, zástupkyně, výchovná poradkyně pro 1. stupeň a výchovná poradkyně pro 2. stupeň, metodička prevence, školní psycholožka, speciální pedagožky, vedoucí učitelky 1. stupně, předsedkyně předmětových komisí 2. stupně, vyučující, asistentky pedagoga a vychovatelky školní družiny. Sbor je smíšený s většinovou převahou žen.

Všichni pedagogičtí pracovníci se dále vzdělávají a aktivně se snaží o rozvoj svých odborných, pedagogických i osobnostních kompetencí. Škola cíleně podporuje další vzdělávání všech pedagogických pracovníků – chce být místem, které vytvoří pro všechny učitele podporující vzdělávací prostředí, v němž bude vedení školy poskytovat učitelům oporu v realizaci jejich cílů (a to finanční, organizační, personální), v němž se bude vážně zajímat o každého učitele – o jeho pokroky, potřeby a v níž bude funkčně nastavený systém uvádění „nováčků-pedagogů“ do života školy. Zároveň chce být ale také místem, kde pedagogové přemýšlejí o svém profesním rozvoji ve vztahu k potřebám žáků a dokážou adekvátně svůj osobní plán rozvoje vyhodnocovat a modifikovat.

Celý pedagogický sbor je spolupracujícím týmem, který se snaží co nejlépe motivovat a rozvíjet každého jednotlivého žáka s respektem k jeho individuálním možnostem, a podpořit ho tak v rámci vzdělávání v bezpečném školním prostředí na jeho cestě ke zdravému osobnostnímu rozvoji. Pedagogové dokážou korektně jednat nejen se žáky, ale i jejich zákonnými zástupci, snaží se budovat dobré mezilidské vztahy, pozitivní klima a pověst školy.

Charakteristika žáků

Naše škola je otevřená k přijímání žáků nejen ze spádové oblasti, ale také žáků mimokuřimských, proto ji navštěvuje přibližně 600 žáků jak z Kuřimi, tak i z okolních obcí, například z Moravských Kněnic, Drásova, Podlesí, Čebína, Chudčic, Rozdrojovic a Brna.

Ve škole se vzdělávají i děti cizích státních příslušníků, žáci se specifickými vzdělávacími potřebami i žáci nadaní.

Dlouhodobé projekty

Škola je zapojena do mnoha projektů:

- **Nenech to být** – webová a mobilní aplikace fungující na principu online anonymní schránky důvěry, kterou vymysleli sami studenti pro studenty. Jejím cílem je odhalování šikany, sexuálního obtěžování, vylučování z kolektivu a dalších sociálních problémů na školách po celém světě. Pomáhá promluvit mlčíci většině a podporuje žáky, aby nebyli ke svému okolí lhostejní.
- **Desatero pro primární prevenci** – projekt podporovaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR je realizován v rámci výzvy na poskytování aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních. Smyslem projektu je předcházení rizikovému chování ve školách a školských zařízeních včetně minimalizace dopadů a je navržen tak, aby jej bylo možné využít i v případě distanční výuky.
- **Recyklohraní** – školní recyklační program pod záštitou MŠMT České republiky, jehož cílem je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů a umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení.
- **Projekt PolyGram – Podpora polytechnického vzdělávání, matematické a čtenářské gramotnosti v Jihomoravském kraji** – naší partnerskou školou je Gymnázium J. G. Mendela a jeho zařízení a Základní umělecká škola, š. p. o.
- **Implementace KAP JMK II** (s registračním číslem CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0017177) – projekt vede k podpoře výuky k podnikavosti na školách, v rámci tohoto projektu se účastníme čtyř P-programů: P6 **Ekoškola**, P7 **Jedlá zahrada**, P14 **Podnikavé dny** a projektu **Lesárium**.
- **Projekt Vybudování odborných učeben na Základní škole Kuřim, Tyršova 1255** (CZ.06.2.67/0.0/0.0/16_066/0008188S) – je zaměřen na zvýšení kvality vzdělávání prostřednictvím rozvoje infrastruktury, v návaznosti na podporu klíčových kompetencí. Výsledkem projektu budou modernizované a nově vybavené odborné učebny: jazyková učebna, přírodovědná učebna, učebna digitálních technologií, řemeslná dílna a učebna pracovních činností.
- **Doučování žáků škol** (realizace investice 3.2.3 Národního plánu obnovy) – projekt reaguje na potřebu podpory vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem v reakci na nemožnost realizace prezenční výuky ve školách během pandemie covid-19. Zvýšená podpora je nezbytná zejména při vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem, může ale směřovat i k dalším žákům,

kterí nemusí zaostávat v prospěchu nijak významně, ale i tak je období distanční výuky zasáhlo (např. velmi omezené či žádné možnosti pro podporování a rozvíjení svého talentu u nadaných žáků).

- **Sportuj ve škole** – projekt navazuje na pokusné ověřování programu s názvem „Hodina pohybu navíc“, které probíhalo dva roky pod hlavičkou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, od 1. září 2018 projekt zajišťuje Asociace školních sportovních klubů.
- **Venkovní učitel** – projekt se zaměřuje na dlouhodobou podporu pedagogických pracovníků v aktivní venkovní výuce v exteriéru a blízkém okolí školy. Prostřednictvím workshopů, vzdělávacích akcí a průběžných konzultací budou podpořeny dovednosti pro učení venku každého zapojeného pedagoga, který na základě osobní zkušenosti sestaví koncept venkovního učení pro svou výuku. Na základě zkušeností pedagogů bude navržena metodologie pro učení venku, která bude veřejně přístupná všem pedagogům ČR.
- **Projekt Ovoce a zelenina do škol** – nárok na dotované ovoce a zeleninu mají zcela zdarma všichni žáci 1. až 9. tříd. Cílem projektu Ovoce do škol je mj. zvýšit oblibu produktů z ovoce a zeleniny, přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit stravovací návyk ve výživě dětí, zlepšit zdravotního stav mladé populace, bojovat proti epidemii dětské obezity a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny.
- **Projekt Mléko do škol** – cílem projektu Mléko do škol je podpora zdravé výživy a zvýšení spotřeby mléka a mléčných výrobků. Tento projekt je určen žákům základních a středních škol, včetně přípravných tříd základních škol nebo přípravného stupně základních škol speciálních. Konzumní mléko a neochucené mléčné výrobky jsou v rámci školního projektu dodávány do škol zdarma 1 x za dva týdny.
- **Skutečně zdravá škola** – je komplexní celoškolský program kvalitního a udržitelného školního stravování a vzdělávání o jídle. Snaží se, aby si děti jídla vážily, dokázaly si jej vychutnat a věděly, odkud jídlo pochází a jak vzniká. Skutečně zdravá škola pomáhá dětem v rozvoji dovedností a návyků, které budou potřebovat ke zdravému, úspěšnému a udržitelnému životu a díky kvalitnímu stravování zlepšuje jejich chování a vzdělávací výsledky.

Vyučující jednotlivých vzdělávacích oborů (předmětů) vytvářejí **školní projekty**, které dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou: třídní, ročníkové nebo celoškolské. Příprava, realizace, výstupy a hodnocení (evaluace) projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

Výuka je každoročně doplňována rozmanitými aktivitami. Jezdíme na školu v přírodě, adaptační pobyty nebo lyžařský výcvik, účastníme se plaveckého výcviku. V návaznosti na probírané učivo výuku doplňují exkurze a besedy. Podle svých možností a schopností se žáci účastní vědomostních a sportovních soutěží organizovaných ministerstvem školství, sportovními organizacemi, případně jinými školami. Škola nabízí mnoho **zájmových kroužků**, a to jak v rámci vlastní nabídky, tak díky spolupráci s různými organizacemi.

Pravidelně také odjíždíme na jazykové pobyty nejen do anglicky mluvících zemí, ale také do sousedních států. Cílem těchto pobytů je seznámení se s historií, kulturou, zvyky a tradicemi těchto zemí a zdokonalení se v jazykových dovednostech.

Na škole pracuje **Žákovský parlament**, prostřednictvím kterého se žáci podílejí na řízení školy, dávají podněty a připomínky k životu a organizaci školy i školní jídelny.

Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími organizacemi

Kvalitní spolupráce školy s rodinou je velmi důležitá vzhledem k efektivitě vzdělávání žáků. Je proto naším primárním úkolem vytvořit podmínky pro fungování partnerského vztahu s rodiči žáků, navázat a pravidelně s nimi udržovat kontakt a nabízet jim rozmanité formy spolupráce. Individualizovaný přístup je uplatňován nejen ve vztahu k dětem, ale také k jejich rodinám, a to tím, že je dáván rodičům prostor pro výběr takového typu spolupráce, který nejlépe vyhovuje jejich potřebám a možnostem.

Součástí pravidelné neformální komunikace mezi školou a rodiči je výměna informací o vývoji žáka. Vzájemné sdílení poznatků o potřebách žáka napomáhá nejen rodině, ale také vyučujícím. Na základě vlastních pozorování v kontextu s údaji od rodičů mohou přizpůsobit podmínky ve škole tak, aby vyhovovaly potřebám žáka, rozvíjet každého žáka individuálně a diferenciovaně, řešit problémy vzniklé v průběhu pobytu ve škole, a celkově tak směřovat k naplňování cílů své práce.

Spolupráce se zákonnými zástupci má rozmanitou podobu. Pravidelně se konají třídní schůzky, hovorové hodiny a setkání tzv. třídních důvěrníků, taktéž individuální konzultace s učiteli či s pracovníci školního poradenského pracoviště podle zájmu zákonných zástupců či potřeb školy. Je možné využívat e-mailovou a telefonní komunikaci i komunikaci prostřednictvím školního elektronického systému. Informace o hodnocení a klasifikaci žáků jsou k dispozici v žakovských knížkách (1. a 2. ročník) a v elektronické žakovské knížce (3. až 9. ročníky), která funguje v rámci elektronického informačního systému školy. Aktuální informace o činnosti školy jsou také zveřejňovány na webových stránkách školy. Pravidelně se pořádají tzv. Rodičovské kavárny, každoročně se koná den otevřených dveří, akce pro budoucí prvňáčky, rozloučení s žáky devátých ročníků a další společné akce pro žáky, rodiče a vyučující. Ve škole působí školská rada.

Škola úzce spolupracuje se svým zřizovatelem, městem Kuřimí, v oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami těsně spolupracuje s pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry, dále pak aktivně spolupracuje s kulturními a společenskými centry a další institucemi, které zajišťují zájmové aktivity žáků i veřejnosti.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání S angličtinou do světa je realizován na 2. stupni základní školy, tj. od 6. do 9. ročníku, a vzdělávají se podle něj žáci, kteří mají rozšiřující zájem o anglický jazyk, a to v návaznosti na jazykové vzdělávání na 1. stupni. Tomuto je vhodně uzpůsoben učební plán, žáci mají během vzdělávání na 2. stupni v každém ročníku pět vyučovacích hodin anglického jazyka týdně, díky čemuž je možná komplexní a ucelená výuka – rozvíjíme mluvený projev a aktivní používání jazyka, učíme poslechovým a čtenářským dovednostem, vedeme k rozvoji psaného projevu (například zprávy, e-maily, pozvánky, příběhy, články). Máme dělené skupiny, kde je tempo jazykové výuky přizpůsobeno schopnostem a dovednostem žáků. Rozvíjíme spolupráci s jazykovými školami a připravujeme naše žáky na jazykové zkoušky.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání S angličtinou do světa je vypracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání platným od 01.09.2021 a je zaměřen na žáky, respektuje jejich individuální potřeby a možnosti a podněcuje jak k postupnému osvojování a rozvíjení klíčových kompetencí důležitých v praktickém životě, tak k celoživotnímu učení. Zároveň vytváří bezpečné školní prostředí, které podněcuje k objevování, zkoumání, tvoření a získávání důležitých dovedností a schopností a v němž je učitel především průvodcem a rádcem.

3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Prioritou naší školy je poskytovat kvalitní, prakticky orientované všeobecné vzdělávání s důrazem na pět pilířů:

1. Kládeme důraz na kvalitní výuku anglického jazyka – proto je angličtina na naší škole povinně vyučována již od 1. třídy. Od 6. třídy lze, aby žáci, kteří projevují o anglický jazyk edukativní zájem, se vzdělávali dle ŠVP S angličtinou do světa, který je specificky zaměřen na komplexní podporu a rozvoj žáků v oblasti angličtiny.
2. Rozvíjíme žáky v oblasti digitálních dovedností – odpovídající digitální kompetence jsou rozvíjeny nejen v předmětu informatika, který je konzistentně povinně vyučován od 4. až do 9. třídy, ale také v ostatních předmětech.
3. Nabízíme nové samostatné předměty k rozvoji klíčových kompetencí tolik potřebných v současném světě – osobnostní a sociální výchovu, finanční gramotnost a mediální výchovu.
4. Nabízíme žákům povinně volitelné předměty dle jejich zájmu a individuální profilace – žáci si mohou vybrat mezi konverzací v anglickém jazyce, sportovními hrami a přírodovědným praktikem zaměřeným na praktické bádání v oblasti přírodopisu, fyziky a chemie.
5. Podporujeme zdravý životní styl a rozvoj pohybových dovedností žáků – proto jsou v 1. a 6. ročníku tři hodiny tělesné výchovy a škola je zapojena do programů Sportuj ve škole a Skutečně zdravá škola.

Naším hlavním cílem je, aby se všem žákům ve školním prostředí dostávalo nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale aby se zde cítili také bezpečně a spokojeně. Chceme být školou otevřenou všem žákům, rodičům, veřejnosti, a to jak obsahem vzdělání, demokratickými principy, respektováním žáka jako osobnosti, širokou

nabídkou, diferencovaným přístupem, vztahy ve škole, tak zapojením školy i jejích absolventů do veřejného života.

3.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

Proto usilujeme o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědnými
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. Smyslem a cílem vzdělávání na naší škole je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu. Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Kompetence k učení

- posilujeme u žáků pozitivní vztah k učení, pochopení smyslu a cíle učení, podporujeme jejich schopnost využít pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- vedeme žáky tak, aby přistupovali zodpovědně a plánovitě k zadaným úkolům

- učíme žáky vyhledávat a třídit potřebné informace a aplikovat je v praxi, motivujeme žáky k učení, připravujeme je na nutnost celoživotního vzdělávání a rozšiřování znalostí a dovedností
- podporujeme učení s porozuměním, schopnost organizovat si proces učení, propojení běžně užívaných informací, znalostí a dovedností do ostatních oborů
- snažíme se vést žáky ke zdravému sebehodnocení a sebezdokonalování
- podporujeme u žáků schopnost vést otevřený dialog a naučit se přijímat a respektovat názory ostatních

Kompetence k řešení problémů

- při výuce motivujeme žáky k řešení problémů úlohami z praktického života, učíme je hledat různá řešení a nebát se chybovat – práce s chybou je pozitivní nástroj k vyřešení problému
- podněcujeme žáky k vyhledávání informací vhodných k samostatnému řešení, k tvořivosti a logickému i kritickému myšlení
- učíme žáky aplikovat získané dovednosti při řešení různých problémů, obhajovat své postupy řešení, kritice i sebekritice
- podporujeme u žáků různé přijatelné způsoby řešení problému, umožňujeme jim obhájit své postupy řešení problémů, vedeme je k zodpovědnosti za důsledky svého rozhodnutí
- vychováváme žáky k úctě a sebeúctě, podporujeme v nich schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory, schopnost hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke kultivovanému projevu, k výstižnému a logickému vyjadřování svých myšlenek a názorů, ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- zapojujeme žáky vhodně do diskuse, učíme je prezentovat své názory a myšlenky, naslouchat názorům jiných, pomocí správně zvolených argumentů obhajovat své vlastní názory, napomáháme žákům uvědomovat si svoji vlastní identitu, cvičit se v sebeovládání
- vedeme žáky k rozlišování různých typů textů a záznamů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků a jejich porozumění, učíme žáky přemýšlet o nich, vhodně na ně reagovat a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenské komunikace
- motivujeme žáky k využívání běžně dostupných komunikačních prostředků a technologií pro komunikaci s okolním světem v praktickém životě i v mimořádných situacích
- vedeme žáky k porovnávání, rozlišování a třídění úrovně informací a jejich zdrojů z hlediska kvality, pravdivosti, případně možnosti a vhodnosti jejich dalšího využití

Kompetence sociální a personální

- během vzdělávání společně s žáky vytváříme pravidla chování a spolupráce ve skupině, v týmu, vedeme je k respektování těchto pravidel a vyžadujeme jejich dodržování
- vedeme žáky k aktivní spolupráci ve skupině, schopnosti ocenit znalosti a zkušenosti druhých, respektovat různá hlediska spolupráce a čerpat poučení z názorů jiných
- vhodně motivujeme a pozitivně ovlivňujeme kvalitu společné práce, která umožňuje vzájemnou inspiraci a pomoc při učení
- upevňujeme a usměrňujeme dobré mezilidské vztahy v kolektivu, vedeme žáky k ohleduplnému jednání k druhým, pomoci slabším a mladším dětem, podporujeme u žáků ochotu pomoc poskytnout, ale i přijmout ji

- vedeme žáky k upevnění sebedůvěry a pocitu sebeúcty, upevňujeme v nich vědomí, že vzájemnou spoluprací lze naplňovat osobní i společné cíle
- rozvíjíme u žáků schopnost samostatného úsudku, učíme je kriticky hodnotit práci ve skupině, význam své práce i práce ostatních členů týmu, respektovat vzájemné odlišnosti
- motivujeme žáky k utváření příjemné a přátelské atmosféry v kolektivu, přispívat k upevňování mezilidských vztahů, ovládat a řídit vlastní jednání, vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky i mezi žáky a dospělými

Kompetence občanské

- ve výuce rozvíjíme základní povědomí o zákonech a společenských normách, dbáme na dodržování základních principů a pravidel chování, usilujeme o to, aby si žáci dokázali uvědomit nejen svá práva, ale i povinnosti ve škole i mimo ni, nést zodpovědnost za své činy a jednání
- vedeme žáky k tomu, aby respektovali názory a přesvědčení druhých, byli se schopni vcítit do situace jiných lidí, dokázali být vstřícní k žákům a lidem z odlišného sociokulturního prostředí, s národnostními rozdíly, s jiným náboženským vyznáním, k handicapovaným
- vychováváme žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví, usilujeme o to, aby žáci pochopili nutnost zodpovědného chování v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, aby dokázali odmítnout a dle svých možností se postavit proti fyzickému a psychickému násilí, proti sociálně patologickým jevům chování (drogy, šikana, kriminalita)
- vychováváme žáky k pozitivnímu vztahu k přírodě, k pochopení významu kvalitního životního prostředí a jeho ovlivňování činností člověka v zájmu podpory a ochrany zdraví, k vědomému respektování požadavků na kvalitu životního prostředí, k chápání základních ekologických souvislostí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- seznamujeme žáky s našimi lidovými tradicemi, kulturně-historickým dědictvím, uměleckými díly, podporujeme u nich pozitivní postoj a smysl pro kulturu a tvořivost, motivujeme žáky k aktivní účasti na kulturních a sportovních akcích a soutěžích ve škole i mimo školu, k čestné reprezentaci školy svým chováním, znalostmi, zručností a umem

Kompetence pracovní

- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, důsledně vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel bezpečnosti a chování, k plnění svých povinností, k bezpečnému a efektivnímu používání vybavení školy, nástrojů, přístrojů a materiálu
- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti, vedeme je ke kladnému vztahu k práci jak manuální, tak duševní, k odpovědnosti za svou práci, dbáme, aby si vážili nejen práce své, ale i práce druhých
- motivujeme žáky k využívání získaných vědomostí, znalostí a dovedností k jejich budoucímu profesnímu zaměření, ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a volbě vhodného dalšího studia
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a reálnému posouzení svých možností při volbě povolání, formujeme žákovu osobnost k rozvoji zdravého sebevědomí a uplatnění se na trhu práce

Kompetence digitální

- vedeme žáky k tomu, že ovládají běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívají je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodují, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

- žáci získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- žáci vytvářejí a upravují digitální obsah, kombinují různé formáty, vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků
- žáky podněcujeme k tomu, aby využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- žáky vedeme k tomu, že chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektují rizika jejich využívání
- žáci předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednájí eticky

Vedeme žáky k podnikavosti, která trénuje žáky a studenty pro život – připravuje je na zvládnání rychlých a častých změn, které přináší 21. století do všech oblastí jejich života. Cílem výchovy k podnikavosti je podnikavý absolvent školy, který během školní docházky natrénoval a osvojil si dovednosti obecné, uplatnitelné průřezově napříč všemi obory a oblastmi života – sociální a komunikativní dovednosti, dovednosti řešit problémy, stanovit si cíle, přijímat roli a spolupracovat v týmu lidí, přehodnocovat zvolené postupy. Výchova k podnikavosti pěstuje povědomí o vlastních silných a slabých stránkách, posiluje vůli a odvahu zdravě riskovat, motivuje k sebedůvěře, případně i k sebezaměstnávání, inspiruje k touze motivovat ostatní a oceňovat jejich myšlenky aj., staví na etických zásadách, na odpovědnosti jedince za dopady vlastního jednání, dbá na předběžnou opatrnost, sociální ohleduplnost, spravedlnost a soucit, propojuje vzdělávání s praktickým životem, odstraňuje hranice mezi vzděláváním, prací a aktivním občanem.

3.3 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Za žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) považujeme žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními 1. až 5. stupně. Pro žáky se SVP využíváme podpůrná opatření podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory v oblasti metod výuky, organizace výuky a zařazení předmětů speciálně pedagogické péče.

Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP). Vypracování PLPP je zcela v kompetenci školy. PLPP představuje minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka, u nichž je možné prostřednictvím drobných úprav dosáhnout zlepšení.

Plán pedagogické podpory (PLPP)

- Zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory, kterých chceme se žákem dosáhnout, a způsob vyhodnocování jeho naplňování.
- PLPP zpracovává výchovný poradce s třídním učitelem, a to ve spolupráci s konkrétními vyučujícími jednotlivých předmětů. Má písemnou podobu.
- Vypracovaný PLPP projedná třídní učitel a pracovníci Školního poradenského pracoviště se zákonným zástupcem žáka, který PLPP podepíše.

- PLPP je uložen u výchovného poradce.
- Po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření na základě PLPP škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. V případě, že poskytnutá podpůrná opatření nestačila, škola doporučí zákonnému zástupci žáka vyšetření v poradenském zařízení, od kterého obdrží škola Doporučení pro vzdělávání žáka, v němž bude uveden stupeň podpůrných opatření a doporučení pro práci se žákem.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení a informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka.

Doporučení školského poradenského zařízení pro vzdělávání žáka se SVP

- Jeho konečná podoba je zpracována po vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení a po vzájemné komunikaci školského poradenského zařízení a školy, za kterou jedná pověřený pracovník.
- V konečné podobě přichází ze školského poradenského zařízení datovou schránkou do školy, kde je mu přiděleno číslo jednací.
- Doporučení projednají pracovníci Školního poradenského zařízení s třídním učitelem a zákonným zástupcem žáka. Zákonný zástupce podepíše informovaný souhlas, který obsahuje souhlas s poskytováním podpůrných opatření, informace o důsledcích vyplývajících z poskytování podpůrných opatření a informace o organizačních změnách, které mohou nastat v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření, který je součástí doporučení.
- Dokumentace je shromážděna u výchovného poradce.

Individuální vzdělávací plán (dále jen IVP)

- Pokud má žák v Doporučení pro vzdělávání doporučeno vypracování IVP, zákonný zástupce písemně souhlasí se vzděláváním dle IVP.
- Škola musí do 30 dnů od doručení Doporučení ke vzdělávání ze školského poradenského pracoviště IVP vypracovat, projednat se zákonným zástupcem, který IVP podepíše.
- IVP zpracovává výchovný poradce s třídním učitelem, a to ve spolupráci s konkrétními vyučujícími jednotlivých předmětů. Má písemnou podobu.
- IVP obsahuje informace o úpravách obsahu vzdělávání, časovém a obsahovém rozvržení, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka. Je to otevřený dokument, který může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka, může být vypracován i pro kratší období, než je školní rok.
- Dle Doporučení školského poradenského zařízení lze žákům od 3. stupně podpůrných opatření v IVP provést úpravy vzdělávacích obsahů. Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy, nebo lze celý vzdělávací obsah nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru. V případě doporučení úpravy očekávaných výstupů stanovených v ŠVP ZV Jdeme společně, jdeme spolu se bude vycházet z doporučené minimální úrovně výstupů v platném RVP ZV s přihlédnutím ke speciálním vzdělávacím potřebám žáka a se snahou o dosažení jeho osobního maxima. Tato úroveň bude zapracována do IVP.
- S vypracovaným IVP se seznámí všichni pedagogičtí pracovníci, kteří se podílejí na vzdělávání žáka.
- IVP je uložen u výchovného poradce.
- IVP je vyhodnocován 1x za rok, zákonný zástupce je s vyhodnocením seznámen. Za zhodnocení IVP je zodpovědný třídní učitel.

PLPP i IVP jsou nastaveny tak, aby umožňovaly rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maxima.

Podmínky školy pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- spolupráce s pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry, zdravotnickými zařízeními, případně dalšími subjekty
- úzká spolupráce s rodinou
- spolupráce pedagogických pracovníků se Školním poradenským pracovištěm
- kvalifikované personální zabezpečení, připravenost pedagogických pracovníků na výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- vytvoření vhodných podmínek pro výuku a její organizaci, vytvoření optimálního a podnětného pracovního prostředí
- specifické postupy, metody a formy, umožnění pravidelné relaxace žáků
- individuální práce se žákem, respektování zvláštností a možností žáků
- při výuce a hodnocení zohledňování stupně podpůrných opatření
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný
- umožnění používání vhodných kompenzačních, relaxačních a didaktických pomůcek
- vypracování individuálních vzdělávacích plánů, jejich dodržování a vyhodnocování
- v případě potřeby zajištění asistenta pedagoga
- výuka v předmětech speciálně pedagogické péče

Předmět speciálně pedagogické péče

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je v naší škole zařazen podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory předmět speciálně pedagogické péče. Výčet je otevřený a náplň předmětů bude vycházet z doporučení ŠPZ. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Předměty speciálně pedagogické péče jsou realizovány v disponibilních hodinách dle učebního plánu. Výuka probíhá jako individuální nebo skupinová s maximálním počtem čtyř žáků ve skupině. Předměty speciálně pedagogické péče nejsou klasifikovány.

3.4 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Za nadaného žáka je považován žák, který při adekvátní podpoře vykazuje vysokou úroveň v jedné či více oblastech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně v celém okruhu činností.

Zjišťování mimořádného nadání provádí školské poradenské zařízení a vzdělávání žáka probíhá dle doporučení ke vzdělávání, příp. dle individuálního vzdělávacího plánu. IVP obsahuje závěry doporučení školského poradenského zařízení, údaje o způsobu poskytování individuální péče, vzdělávací model mimořádně nadaného žáka a seznam doporučených pomůcek. Zpracovává ho výchovný poradce s třídním učitelem, a to ve spolupráci s konkrétními vyučujícími jednotlivých předmětů. Má písemnou podobu a je sestaven a projednán se zákonnými zástupci žáka nejpozději do 30 dnů od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je otevřený dokument a může být doplňován a upravován během školního roku, jednou za pololetí je prováděno jeho vyhodnocení. Poskytování vzdělávání podle IVP se uskutečňuje na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce v doporučení.

Naše škola se snaží rozvíjet a podporovat talent všech žáků. Výuka v hodinách je organizována tak, aby úroveň úkolů umožňovala rozvoj nadaným žákům. Základem

práce s nadaným dítětem je důležitá dostupnost činnosti, v níž žák nadání projevuje nebo může projevit. Talentovaní žáci by měli mít možnost svůj talent projevit a kultivovat pod vedením našich učitelů v příslušných předmětech či při práci lektorů zajišťujících kroužky. Nadaní žáci mohou rozvíjet svůj talent také v různých školních soutěžích, ze kterých mohou postoupit do dalších, mimoškolních kol.

K tomu, aby se nadaný žák vyvíjel zdravě, nebyl jednostranně zaměřen, dobře se rozvíjela jeho osobnost, jeho fyzický a psychický rozvoj, emocionalita, by měla přispět souhra všech, kteří se na výuce žáka podílejí. Nutná je i úzká spolupráce s rodinou a pedagogicko-psychologickým pracovištěm.

Mimořádně nadaní žáci mohou navštěvovat některé předměty ve vyšším ročníku nebo mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

3.5 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM

Žákům, jejichž mateřským jazykem není čeština, poskytujeme podporu cílenou ke zvládnutí vyučovacího jazyka tak, aby jejich účast na vzdělávání ve všech předmětech mohla být co nejefektivnější a aby mohl následně každý žák plně rozvinout své studijní schopnosti a potenciál. Rozsah, obsah a organizaci takového vzdělávání upravuje platná legislativa, přičemž škola vždy uplatňuje individualizovaný a diferenciovaný přístup, který v co největší míře podporuje a je zaměřen výhradně na žáka s odlišným mateřským jazykem (dále jen „OMJ“). Škola hned na začátku také nastavuje komunikaci se zákonnými zástupci žáka s OMJ a domlouvá se na způsobu a pravidlech vzájemné spolupráce tak, aby vyhovovala oběma stranám. V případě potřeby při komunikaci s rodiči žáků s OMJ škola zapojuje tlumočníky. Pedagogové si uvědomují potenciál jazykové a kulturní rozmanitosti svých žáků a cíleně aktivují jejich předchozí znalosti, zkušenosti i jazykovou výbavu. Škola realizuje řadu aktivit, které ve školním prostředí zviditelňují vícejazyčnost a multikulturalitu, abych tím více podpořila identitu a sebevědomí žáků s OMJ a usnadnila jejich adaptaci a integraci v novém prostředí. Současně pedagogové podporují třídní kolektiv, aby přijímal vícejazyčnost jako přirozený jev, který může vzdělávání obohatit.

3.6 POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB – ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVIŠTĚ PAPERSEK

Poradenské služby na naší škole zajišťuje školní poradenské pracoviště (dále jen ŠPP), které se od školního roku 2019/2020 jmenuje Paprsek. A proč zrovna Paprsek? Protože jen díky paprsku se šíří světlo... a díky světlu se neztratíme, najdeme cestu a vidíme vše kolem sebe. Světlo nám může pomoci, světla se není třeba bát... a přesně takovým světlem chce naše pracoviště být.

Poradenské služby poskytované školou

- poradenství zákonným zástupcům žáka v oblasti výchovy, vzdělávání, stylů a strategií učení, postupech při neprospěchu žáka, prevence školní neúspěšnosti
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů
- poradenství v obtížných životních situacích žákům i jejich zákonným zástupcům v souvislosti s výukou
- poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
- kariérové poradenství, vhodná volba dalšího vzdělávání
- podpora nadaných a mimořádně nadaných žáků
- podpora žáků s OMJ

- poskytování informací o službách dalších poradenských zařízení a spolupráce s nimi
- metodická podpora učitelům v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se SVP

ŠPP tvoří na naší škole výchovný poradce pro 1. a 2. stupeň, školní psycholog, speciální pedagog, metodik prevence a kariérní poradce. Činnost školního poradenského pracoviště vede pověřený pracovník, který také sestavuje plán práce ŠPP. Se školskými poradenskými zařízeními komunikují všichni pracovníci ŠPP.

Výchovný poradce pro 1. a 2. stupeň

- uchovávají dokumentaci spojenou se svou činností v ŠPP a doporučení ke vzdělávání žáků se SVP
- kontrolují školní matriku v souvislosti se zápisem podpurných opatření jednotlivých žáků
- poskytují žákům a jejich zákonným zástupcům konzultační hodiny
- pomáhají s řešením konfliktů mezi žáky, podporují komunikaci mezi zákonnými zástupci, učiteli a žáky
- jsou v kontaktu s odděleními péče o dítě příslušných úřadů městských částí, pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně pedagogickými centry, středisky výchovné péče, Policií ČR a dalšími organizacemi
- spolupracují se školním metodikem prevence, pomáhají vytvářet a realizovat preventivní program školy

Školní psycholog

- vykonává činnosti konzultační, poradenské, diagnostické, metodické a informační, pracuje se žáky, pedagogy i rodiči
- dokumentaci o svých činnostech vede v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů a etickým kodexem školního psychologa
- spolupracuje se specializovanými školskými a dalšími poradenskými zařízeními, dále se zařízeními a institucemi zdravotnickými a sociálními, s orgány státními i nestátními, s organizacemi péče o děti a mládež apod.
- úzce spolupracuje s třídními učiteli a ostatními pedagogickými pracovníky na klimatu školy a jednotlivých tříd
- pracuje s celým systémem školy (vedení, ped. sbor, třídní učitelé, žáci, rodiče žáků)
- podílí se na vytváření strategií a programů zaměřených na podporu rozvoje osobnosti žáků
- podílí se na vytváření a realizaci preventivních programů zaměřených na zneužívání návykových látek a negativní jevy v chování žáků
- podílí se na monitorování problémových projevů chování, pravidelně provádí analýzy a návrhy konkrétních opatření
- podílí se na zápisu do 1. tříd
- provádí komplexní diagnostiku orientovanou na zjišťování příčin poruch učení a chování
- zjišťuje individuální předpoklady pro uplatňování a rozvíjení schopností a nadání žáků
- podílí se na zajišťování kariérového poradenství a informovanosti rodičů a žáků týkající se přijímacího řízení na SŠ
- provádí edukační terapii
- provádí prevenci školní neúspěšnosti
- provádí krizovou intervenci a neodkladná psychologická vyšetření žáků
- provádí pedagogicko-psychologickou diagnostiku v souvislosti s profesní orientací žáků ve spolupráci s učiteli, kteří vyučují tematický okruh Svět práce

- odborně a metodicky pomáhá učitelům zavádět a aplikovat pedagogicko-psychologické poznatky do vzdělávacího procesu
- poskytuje konzultační pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu

Školní speciální pedagog

- koordinuje speciálně-pedagogické poradenství ve škole
- připravuje a ovlivňuje podmínky pro integraci dětí s přiznaným podpůrným opatřením ve spolupráci s dalšími odborníky
- dlouhodobě sleduje a pravidelně vyhodnocuje proces integrace
- provádí speciálně-pedagogické diagnostické činnosti
- pomáhá vytvářet a koordinovat vznik PLPP a IVP pro žáky se SVP
- realizuje speciálně pedagogické vzdělávací činnosti a poskytuje reedukační péči žákům se SVP
- navrhuje a pomáhá realizovat opatření, která směřují ke zkvalitnění vzdělávací práce školy v oblasti speciální pedagogiky
- poskytuje pedagogickým pracovníkům školy metodickou pomoc a odborné informace z oblasti speciální pedagogiky, pomáhá při jejich aplikaci
- spolupracuje se speciálně pedagogickým centrem a dalšími specializovanými pracovišti
- poskytuje poradenskou a konzultační pomoc rodičům žáků nebo jejich zákonným zástupcům

Metodik prevence

- spolupracuje se všemi členy ŠPP
- spolupracuje s třídními učiteli
- vytváří Minimální preventivní program a Krizový plán školy
- zajišťuje program prevence zneužívání návykových látek a negativních jevů ve škole
- sleduje aktuální situaci na škole a inovuje strategie přístupu k prevenci
- poskytuje odborné vedení a metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům školy při realizaci preventivního programu školy a při provádění jednotlivých preventivních aktivit
- koordinuje poskytování preventivních a vzdělávacích akcí pro žáky na dané škole
- spolupracuje s institucemi, které zajišťují odbornou pomoc v problematice prevence a zneužívání návykových látek
- zajišťuje informovanost žáků, rodičů nebo jejich zákonných zástupců o činnosti institucí, které poskytují pomoc dětem, které mají problémy se závislostmi nebo jinými negativními jevy v jejich vývoji
- spolupracuje se středisky výchovné péče, s krizovými centry a dalšími institucemi, které poskytují primární, sekundární i terciální péči ve státních i nestátních zařízeních
- ve spolupráci s dalšími odborníky poskytuje konzultační a poradenskou pomoc rodičům
- podílí se na akcích pořádaných školou v oblasti volnočasových aktivit

Kariérní poradce

- zajišťuje kariérní poradenství a pomoc žákům a jejich zákonným zástupcům při rozhodování o další profesní dráze
- provádí individuální šetření ve spolupráci s třídním učitelem
- předává žákům, zákonným zástupcům i třídním učitelům daných ročníků informace o studijních možnostech
- zajišťuje skupinové návštěvy na informačním poradenském středisku úřadu práce
- zprostředkovává besedy se zástupci středních škol, předává brožury, letáky

- pořádá pro žáky a zákonné zástupce informační schůzky

Zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Všichni pracovníci ŠPP komunikují s institucemi, které jsou nějak zapojeny nebo mají vliv na vzdělávání a výchovu žáků, dle potřeby pomáhají v komunikaci s těmito subjekty i dalším pedagogickým pracovníkům.

3.6 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

V etapě základního vzdělávání jsou povinně vymezena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

3.4.1 Osobnostní a sociální výchova

Hlavním cílem osobnostní a sociální výchovy (OSV) je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je to, že se učivem stává sám žák, konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Přínos průřezového tématu

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny
- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Realizace průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým
- na rozvoj zvládnání vlastního chování
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci rizikového chování a zkvalitnění mezilidské komunikace. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

3.4.2 Výchova demokratického občana

Výchova demokratického občana (VDO) má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, s ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Přínos průřezového tématu

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení
- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti.

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy -

- žakovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
  - **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
  - **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Realizace průřezového tématu Výchova demokratického občana bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti
- úcty k zákonu
- úcty k hodnotám, jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku, schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

3.4.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS) prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Přínos průřezového tématu

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy, prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a na dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech

- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **Jsmo Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám
- na osvojování vzorců evropského občana
- na podporu smyslu pro zodpovědnost

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

3.4.4 Multikulturní výchova

Multikulturní výchova (MKV) zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní

rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci. Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

Přínos průřezového tématu

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

- **Kulturní difference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických

- a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
  - **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
  - **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvi každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

Realizace průřezového tématu Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

3.4.5 Environmentální výchova

Environmentální výchova (EV) vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl

a hodnotovou orientaci žáků. Propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí. To umožňuje jednak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje, a to žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhovatá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině;

ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

3.4.6 Mediální výchova

Mediální výchova (MDV) má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování),

jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času. Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřebnosti rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení.

Přínos průřezového tématu

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy receptivních činností

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

- **Stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností

- **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména menšinách) i jednotlivci
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Začlenění průřezových témat je shrnuto v tabulce, formy práce realizace průřezových témat jsou možné takto:

- integrace průřezových témat do předmětu
- plnění formou projektu
- výstup v samostatném předmětu

3.4.7 Začlenění průřezových témat

PRŮŘEZOVÉ TÉMA	OZNAČENÍ	2. STUPEŇ	
1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA			
A) osobnostní rozvoj		VÝSTUP V SAMOSTATNÉM PŘEDMĚTU	
a) rozvoj schopností poznávání	OSV OR 1		
b) sebepoznání a sebepojetí	OSV OR 2		
c) seberegulace a sebeorganizace	OSV OR 3		
d) psychohygienu	OSV OR 4		
e) kreativita	OSV OR 5		
B) sociální rozvoj			
a) poznávání lidí	OSV SR 1		
b) mezilidské vztahy	OSV SR 2		
c) komunikace	OSV SR 3		
d) kooperace a kompetice	OSV SR 4		
C) morální rozvoj			
a) řešení problémů a rozhodovací dovednosti	OSV MR 1		
b) hodnoty, postoje, praktická etika	OSV MR 2		
2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA			
A) občanská společnost a škola	VDO 1	PROJEKT 9. roč. D, Z, VV	VkO 8. roč.
B) občan, občanská společnost a stát	VDO 2		
C) formy participace občanů v politickém životě	VDO 3		
D) principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	VDO 4		
3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH			
A) Evropa a svět nás zajímá	EGS 1	PROJEKT 8. roč. Z, ČJ, HV, VV	---
B) objevujeme Evropu a svět	EGS 2		---
C) jsme Evropané	EGS 3		VkO 8. roč.
4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA			
A) kulturní diference	MKV 1	PROJEKT 7. roč. CJ, HV, VV	OSV 6. roč.
B) lidské vztahy	MKV 2		
C) etnický původ	MKV 3		
D) multikulturalita	MKV 4		
E) princip solidárního smíru a solidarity	MKV 5		
5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA			
A) ekosystémy	ENV 1	PROJEKT 6. roč. PŘ, VkZ, PČ, VV	
B) základní podmínky života	ENV 2		
C) lidské aktivity a problémy životního prostředí	ENV 3		
D) vztah člověka k prostředí	ENV 4		
6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA			
A) kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	MED 1	VÝSTUP V SAMOSTATNÉM PŘEDMĚTU	
B) interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	MED 2		
C) stavba mediálních sdělení	MED 3		
D) vnímání autora mediálních sdělení	MED 4		
E) fungování a vliv médií ve společnosti	MED 5		
F) tvorba mediálního sdělení	MED 6		
G) práce v realizačním týmu	MED 7		

4. UČEBNÍ PLÁN

UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ								
VZDĚLÁVACÍ OBLAST	VZDĚLÁVACÍ OBOR	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT	ROČNÍK				CELKEM HODIN	DISPONIBLNÍ HODINY
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	4	4	3+1	4+1	17	2
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3+2	3+2	3+2	3+2	20	8
	Další cizí jazyk	Německý jazyk/ Ruský jazyk/ Francouzský jazyk	-	2	2	2	6	-
Matematika a její aplikace		Matematika	4	4	3+1	4+1	17	2
Informatika		Informatika	1	1	1	1	4	-
Člověk a příroda	Přírodopis		2	2	1+1	1	7	1
	Zeměpis		2	2	1+1	1	7	1
	Fyzika		2	2	1	1+1	7	1
	Chemie		-	-	1+1	1	4	2
Člověk a společnost	Dějepis		1	2	2	2	7	-
	Výchova k občanství		1	-	1	-	2	-
	Finanční gramotnost		-	-	1	-	1	-
Umění a kultura	Hudební výchova		1	1	1	1	4	-
	Výtvarná výchova		1	2	1	1	5	-
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		3	2	2	2	9	-
	Výchova ke zdraví		1	-	-	-	1	-
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	-	3	-

Ostatní předměty	Osobnostní a sociální výchova	0+1	-	-	-	1	1
	Mediální výchova	-	-	-	0+1	1	1
Počet hodin celkem týdně		30	30	32	30	122	18

Poznámky k učebnímu plánu

- Učební plán je seznam předmětů povinných, povinně volitelných, ostatních předmětů, příp. tzv. doplňujících vzdělávacích oborů.
- V plánu je stanovena hodinová dotace jednotlivých vyučovacích předmětů – jsou využívány buď minimální časové dotace dané RVP ZV, popř. je jejich počet navýšen z tzv. disponibilních hodin.
- Cizí jazyk – anglický jazyk – je vyučován od 6. ročníku.
- Další cizí jazyk – německý jazyk/ruský/francouzský jazyk – si žáci volí na konci 6. ročníku, daný zvolený další cizí jazyk je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku v celkovém rozsahu 6 hodin.
- Informatika je vyučována konzistentně od 6. do 9. ročníku s časovou dotací 1 hodiny týdně, z důvodu efektivity výuky může být také vyučována ve 2hodinových blocích 1x za 14 dní.
- Pro školní rok 2022/2023 je předmět informatika od 5. do 9. třídy vyučován dle přílohy „PŘECHODNÉ OBDOBÍ PRO PŘEDMĚT INFORMATIKA PRO ŠK. ROK 2022/2023“, která stanovuje školní výstupy pro tento daný školní rok tak, aby byly naplněny výstupy dané RVP ZV 2021.
- Dopravní výchova je realizována formou výstupů v jednotlivých předmětech, příp. je realizována ve spolupráci s BESIPem jako ucelený program.
- Branná výchova je realizována formou výstupů v jednotlivých předmětech.

5. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura**, **Cizí jazyk** a **Další cizí jazyk**. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové

výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V **Jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **Komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V **Literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

ČESKÝ JAZYK

Ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vychází vyučovací předmět český jazyk, který je vyučován od 6. do 9. ročníku, a to na s časovou dotací od 6. do 8. ročníku čtyřmi hodinami týdně a v 9. ročníku pěti hodinami týdně. Výuka probíhá zpravidla v kmenových třídách, příp. v učebně informatiky. Součástí vyučování jsou jak návštěvy kulturních a společenských akcí, návštěvy divadelních a filmových představení, muzeí, galerií, tak i práce s odbornou literaturou a využívání všech dostupných moderních pomůcek a technologií.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- rozvíjíme dovednosti potřebné k osvojení učiva
- rozvíjíme a upevňujeme jazykové dovednosti a vedeme k pochopení základních mluvnických pravidel a jejich zařazení do systému jazyka
- vedeme ke čtení s porozuměním a k orientaci v textu
- vedeme k efektivnímu získávání poznatků z odborné literatury (např. jazykové příručky) a k práci s populárně naučnou literaturou (např. encyklopedie)
- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby a vlastní literární práce
- vedeme k přípravě samostatných mluvených i písemných projevů
- vedeme k samostatnému získávání informací z různých zdrojů a ke zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- připravujeme na účast v literárních soutěžích a podporujeme účast na vhodných kulturních akcích

- motivujeme k pochopení jazyka jako důležitého nástroje pro celoživotní vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme ke kritickému myšlení a práci s chybou
- vedeme ke zdokonalování svých rozhodovacích schopností při řešení problémových úloh jazykového typu a ke zdokonalování schopnosti volit správné jazykové prostředky pro vlastní interpretaci a následné plnění zadaných úkolů
- vedeme k využívání co nejširšího množství zdrojů, jejich kritickému vyhodnocování a zpracování
- motivujeme ke spolupráci při tvorbě projektů, besídek, soutěží apod.
- učíme srovnávat mluvnická pravidla mateřského a cizího jazyka

Kompetence komunikativní

- vedeme k vhodnému využívání spisovných jazykových prostředků (prostřednictvím slohového učiva i úkolů jazykových), ke kultivovanému a výstižnému vyjadřování v ústním i písemném projevu
- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vedeme k zapojování do diskuze, k obhajování vlastních názorů, k výstižné argumentaci i prezentaci
- vedeme k vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb, prožitků a ke sdělování názorů

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke spolupráci ve skupinkách, vzájemné pomoci i k respektování názorů druhých
- vytváříme příležitosti, které vedou ke vzájemné komunikaci a spolupráci mezi žáky
- vedeme k sebehodnocení, k hodnocení vlastní práce
- klademe důraz na respektování práce a úspěchu druhých

Kompetence občanské

- vedeme k dodržování základních principů a společenských norem chování (slušné chování, solidarita, tolerance, úcta k starším lidem, pomoc slabším) a k respektování přesvědčení a názoru jiných
- motivujeme k zájmu o kulturní dědictví, historii a tradice
- organizujeme návštěvy knihoven a kulturních akcí – divadelních představení, výstav, návštěv galerií, muzeí apod.

Kompetence pracovní

- vedeme k organizování a plánování učení a k dodržování hygieny práce
- vytváříme příležitosti k využívání znalostí v praxi
- požadujeme dodržování dohodnutých pravidel i smluvených termínů

Kompetence digitální

- podporujeme žáky v získávání dovedností a návyků spojených s užíváním digitálních technologií
- vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- motivujeme k vyhledávání informačních zdrojů a posuzování jejich důvěryhodnosti
- vedeme k práci s online slovníky a jazykovými příručkami, pracujeme s vybranými internetovými aplikacemi
- zařazujeme práci s texty z různých digitálních zdrojů
- využíváme technické vybavení, které má škola k dispozici

- rozvíjíme dovednosti související s vyhledáváním informací na internetu a z jiných digitálních zdrojů

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	používá důrazů ve čteném i mluveném slově, dodržuje přízvuk a přiměřené tempo, spisovně vyslovuje česká i běžně užívaná cizí slova	zvuková podoba jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování), přímá řeč
ČJL-9-2-02	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	porovnává slova příbuzná, vhodně je používá v samostatných projevech, rozlišuje způsoby tvoření slov a způsoby obohacování slovní zásoby, vyhledává příklady v textu	nauka o slově, stavba slova
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	samostatně pracuje se slovníky a jazykovými příručkami	jazykové příručky
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	poznává slovní druhy a učí se vytvářet spisovné tvary slov pro danou komunikační situaci	tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně užívá spojovací výrazy při tvoření souvětí, určuje ve větách základní větné členy	skladba – stavba věty
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	učí se aplikovat pravopis v písemném projevu	pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický
ČJL-9-2-08	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	snaží se používat spisovný jazyk v mluveném i psaném projevu	obecné poučení o jazyce – čeština jako jazyk národní a mateřský, rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky)
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s	vyhledává klíčová slova a hlavní myšlenky textu, sestavuje otázky a stručné poznámky, učí se napsat výpisky nebo výtah z krátkého textu, s oporou o text zkouší připravit a	čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), výpisky

	oporou o text přednese referát	přečíst referát, čte pozorně a přiměřeně rychle	
ČJL-9-1-02	rozdílí subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	učí se rozeznat subjektivní a objektivní sdělení a nalézat komunikační záměr	komunikační záměr mluvího
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	orientuje se ve spisovném a nespisovném projevu a vyjadřuje se vhodnými jazykovými prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru, obohacuje si slovní zásobu, osvojuje si nová slova, užívá výrazy adekvátní pro daný slohový útvar, jazykových a stylistických poznatků využívá k tvorbě gramaticky i věcně správných jazykových projevů	písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování		
ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	dokáže využívat poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu, zapojuje se do tvořivé práce s textem, snaží se o vlastní tvořivé psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	vlastní tvořivé psaní, jednoduché komunikační žánry, objednávka, dopis (soukromý a úřední)
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	očišťuje verbální komunikaci od nevhodných výrazů, využívá správných návyků při dýchání, artikulaci, dodržuje hlasovou hygienu, vnímá zrakový kontakt, mimické vyjadřování a rozpoznává „řeč těla“	mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	pracuje s literárním textem, učí se převyprávět obsah přečteného textu, dokáže odpovědět na otázky týkající se přečteného textu, učí se přednes vhodně zvolené básně	přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, interpretace literárního textu, dramatizace
ČJL-9-3-03	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	snaží se vyjádřit dojmy ze své četby, divadelního nebo filmového představení, snaží se formulovat vlastní názory na četbu, divadelní a televizní představení, snaží se rozhodnout o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře	záznam a reprodukce hlavních myšlenek, způsoby interpretace literárních a jiných děl

ČJL-9-3-04	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	tvoří jednodušší literární text, aplikuje znalosti literárních žánrů na vlastní tvorbu	vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
ČJL-9-3-06	rozdělí základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	rozumí literárním pojmům, rozlišuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich výrazné představitele	literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času, literatura umělecká a věcná (populárně-naučná), jazyk literárního díla, obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-02	rozdělí a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	poznává nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a seznamuje se se zásadami tvoření českých slov, příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby, používá výpovědi se synonymy a homonymy, vysvětluje různé významy slov, vybere z nabídky slovo přeneseného pojmenování, prokáže znalost jeho významu rozpozná přenesená pojmenování ve frazémeh	slovní zásoba a tvoření slov, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov, význam slov, synonyma, homonyma
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	správně třídí slovní druhy, užívá spisovné tvary slov včetně odchylek od pravidelného ohýbání, vědomě je používá	tvarosloví, slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
ČJL-9-2-06	rozdělí významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	upevňuje znalosti ve významových vztazích gramatických jednotek ve větě a učí se rozpoznat významové vztahy v souvětí	skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	rozdělí jména vlastní a obecná, zvládá jejich pravopis, člení výpověď jak foneticky, tak graficky na jednotlivé celky, v písemném projevu procvičuje aplikaci pravopisu lexikálního, slohotvorného, morfologického	pravopis lexikální, morfologický a syntaktický

		i syntaktického ve větě	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	používá jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci	vlastní tvořivé psaní, zásady kultivovaného projevu
ČJL-9-1-02	rolišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	rozezná subjektivní a objektivní sdělení a nalézá komunikační záměr	naslouchání – praktické, věcné, kritické, zážitkové
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	dokáže vyhledat klíčová slova a hlavní myšlenky textu, sestavuje otázky a stručné poznámky, zvládne napsat výpisky nebo výtah z krátkého textu, s oporou o text připraví a přečte referát	studijní čtení, výtah z odborného textu
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	upevňuje si vhodné užívání verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	připravený i nepřipravený projev
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	učí se uspořádat informace v textu a vytvořit koherentní text, poznává formální stránky slohového útvaru, dodržuje postupy a pravidla komunikace, vhodně užívá jazykové prostředky	písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vypravování, žádost, životopis, pozvánka, popis, líčení
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	převypráví obsah přečteného textu, dokáže odpovědět na otázky týkající se přečteného textu, dokáže popsat strukturu literárního díla, naučí se přednes vhodně zvolené básně	literární texty, přednes vhodného literárního textu, struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu)
ČJL-9-3-03	ústně i písemně formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	vyjadřuje dojmy ze své četby, divadelního nebo filmového představení, formuluje vlastní názory k četbě, k divadelnímu a televiznímu představení, rozhodne o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře	interpretace různých literárních textů
ČJL-9-3-04	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	tvoří literární text dle zadání, aplikuje znalosti literárních žánrů na vlastní tvorbu	vytváření vlastních textů, tvořivé činnosti s literárním textem

ČJL-9-3-05	rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	pokusí se rozhodnout o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře, svůj názor doloží	způsoby interpretace literárních a jiných děl
ČJL-9-3-06	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	uvede příklady spisovatelů jednotlivých žánrů, přiřadí k uvedenému literárnímu druhu/žánru ukázkou jednotlivých uměleckých textů	práce s ukázkami z různých literárních žánrů
ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	rozpozná představitele základních literárních směrů v české a světové literatuře	literatura do období pozdního středověku – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé
ČJL-9-3-09	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	odborná literatura, práce s textem

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-02	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování	umí v textu vyhledat slova dokládající různé způsoby obohacování slovní zásoby, ovládá zásady tvoření českých slov	nauka o tvoření slov, obohacování slovní zásoby
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	využívá Pravidel českého pravopisu, Slovníku spisovné češtiny a dalších jazykových příruček, pracuje se slovníky (Slovník cizích slov, Slovník synonym)	pravopis – jazykové příručky
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	ovládá správnou výslovnost českých a běžně užívaných cizích slov	zásady správné výslovnosti
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	rozlišuje jednotlivé slovní druhy, dokáže tvořit a vědomě používat spisovné tvary	tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	dokáže rozlišit významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	skladba, souvětí, stavba textu
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	umí aplikovat zásady českého pravopisu	pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			

ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	umí aplikovat zásady českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu	písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, úvaha
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	vybere z nabízených možností text ve spisovném jazyce, k vybraným výrazům najde vhodná synonyma, rozhodne o vhodnosti/nevhodnosti použití nespisovného výrazu v textu, nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími, rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, uměleckého, publicistického či prostě sdělovacího	mluvený projev – zásady dorozumívání
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	vyjadřuje slovně své vnitřní pocity, tvoří nová obrazná pojmenování a přirovnání, používá odpovídající jazykové prostředky, posuzuje důležitost údajů a chronologicky je řadí, na základě čtenářských zkušeností vyjadřuje kritické postoje, najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné, posoudí vhodnost/nevhodnost užití textu v dané komunikační situaci, zvládne uspořádat informace z textu s ohledem na jeho účel	vlastní tvořivé psaní, subjektivně zabarvený popis, charakteristika
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	dokáže vybrat vhodné jazykové prostředky pro danou komunikaci, umí se dorozumět výstižně a kultivovaně	zásady kultivovaného projevu
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo	vyhledá v textu klíčová slova/termíny spojené s danou tematikou, posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá	komunikační žánry – připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, výpisek, výklad

	výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	z textu, vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku, vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	dokáže formulovat osnovu textu a uceleně reprodukovat přečtené dílo	literární texty české i světové literatury, způsoby interpretace literárních a jiných děl
ČJL-9-3-03	ústně i písemně formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	dokáže samostatně formulovat a přednést posluchačům svoje dojmy z uměleckého díla, vytvořit si na toto dílo vlastní názor	vlastní četba, divadelní, filmové představení
ČJL-9-3-04	tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	tvorí literární text, aplikuje znalosti literárních žánrů na vlastní tvorbu	vytváření vlastních textů, tvořivé činnosti s literárním textem
ČJL-9-3-08	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	zvládne porovnat různá ztvárnění jednoho námětu	přednes vhodného literárního textu, práce s textem
ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	rozpozná představitele základních literárních směrů v české a světové literatuře	literatura po nástupu novověku až po začátek 20. století – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé
ČJL-9-3-02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	dokáže rozpoznat základní rysy individuálního stylu autora	práce s literárními texty

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s jazykovými příručkami	dokáže samostatně pracovat s jazykovými příručkami	jazykové příručky, jazykové normy a kodifikace
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	umí rozeznat slovní druhy a dokáže je vědomě používat	tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
ČJL-9-2-06	rozeznává významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	rozpozná významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	skladba, souvětí, přímá a nepřímá řeč
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i	umí aplikovat zásady českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu	pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický

	syntaktický ve větě jednoduché i souvětí		
ČJL-9-2-08	rozdílí spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	rozpozná spisovný jazyk, obecnou češtinu, nářečí, ví, kdy je použije, pracuje s různými ukázkami textu, v ukázkách rozpoznává slovanské jazyky, napravuje prohřešky proti spisovnému jazyku, převádí text z nespisovné podoby do spisovné	obecné poučení o jazyce – původ a základy vývoje češtiny, skupiny jazyků, kultura jazyka a řeči, zvuková podoba jazyka
ČJL-9-2-05	využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-01	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	dokáže ověřovat fakta pomocí otázek, využívá dostupné informace k danému tématu, vyhledává je z různých zdrojů a na základě svých zkušeností je vyhodnocuje, nad informačním zdrojem si odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, u získaného údaje hledá další pramen pro ověření	čtení věcné, kritické, prožitkové, teze
ČJL-9-1-02	rozdílí subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	umí uplatnit vhodné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru	úvaha
ČJL-9-1-03	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	umí rozpoznat manipulativní komunikaci v médiích, zaujme kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci, najde výrazný prostředek manipulace, rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu, zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora)	naslouchání kritické, manipulativní působení projevu
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	vyhýbá se užívání jazykových frází a slovních „berliček“	komunikační žánry – připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	zvládá používat spisovné a nespisovné jazykové prostředky	písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vlastní tvořivé psaní
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	zvládá používat mluvený projev, člení mluvený projev podle rytmických a modulačních zákonitostí	mluvený projev, technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální projev

ČJL-9-1-07	zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	dokáže se zapojit do diskuse a řídit ji, aktivně naslouchá, respektuje komunikační pravidla, klade otázky, vhodně argumentuje	diskuse
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	formuluje hlavní body textu, zaujme stanovisko k literárnímu dílu	literární texty české i světové, způsoby interpretace literárních a jiných děl
ČJL-9-3-02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	dokáže rozpoznat základní rysy individuálního stylu autora	práce s literárními texty, přednes vhodného literárního textu
ČJL-9-3-04	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	zvládá tvořit vlastní literární text podle svých schopností	tvořivá činnost s literárním textem, vytváření vlastních textů
ČJL-9-3-05	rozdělí literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	umí rozeznat literaturu hodnotnou a konzumní	práce s texty
ČJL-9-3-06	rozdělí základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	dokáže rozlišit základní literární druhy a žánry	poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické, publicistické, literatura faktu
ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	rozpozná představitele základních literárních směrů v české a světové literatuře	literatura od počátku 20. století do současnosti – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro český jazyk a literaturu

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
JAZYKOVÁ VÝCHOVA žák ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA žák ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

žák

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře

5.1.2 CIZÍ JAZYK A DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Vzdělávací obory **Cizí jazyk** a **Další cizí jazyk** přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky. V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému jazyku a případně dalším jazykům.

Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2. (Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají /např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání/. Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnaléhavějších potřeb.)

Vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1. (Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.)

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i ve všech ostatních oblastech základního vzdělávání.

Vzdělávací obor Cizí jazyk je realizován prostřednictvím vyučovacího předmětu **anglický jazyk**.

Vzdělávací obor Další cizí jazyk je realizován prostřednictvím vyučovacích předmětů **německý jazyk, ruský jazyk a francouzský jazyk**.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- pozitivně motivujeme k pochopení důležitosti zvládnout komunikovat v cizím jazyce
- podporujeme a pomáháme při hledání vhodných strategií učení
- rozvíjíme jednotlivé dovednosti (poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, ústní i psaný projev)
- zařazujeme aktivní práci, práci se slovníky a dalšími informačními materiály
- podporujeme dovednost autokorekce, schopnost poučit se z vlastních chyb
- pomáháme žákům stanovit si cíl své práce, práci si naplánovat, rozvrhnout
- vedeme k samostatné práci s informacemi, k jejich vyhledávání, třídění, zpracovávání, učíme je rozeznat podstatné od méně podstatného, propojit, svázat získané vědomosti z různých předmětů, využít znalostí z jednoho předmětu ve druhém, použít svých znalostí v praktickém životě
- umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme tvořivost
- podporujeme žáky k účasti v soutěžích a olympiádách s ohledem na jejich potenciál a osobní zájmy
- motivujeme k celoživotnímu učení jako nezbytnosti současného globalizovaného světa

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme dostatečné množství vhodných úkolů s možností většího výběru řešení
- podporujeme při hledání vhodného řešení
- zadáváme úkoly, které předpokládají, že žák je nucen vyhledávat informace z různých zdrojů, např. projektové práce
- vytváříme modelové situace, na kterých se žák naučí orientovat v daném problému a kreativně tento problém přizpůsobí nové situaci (modelové dialogy)
- podporujeme překonání ostychu při komunikaci v cizím jazyce – v případě nedostatečné slovní zásoby se nebát mluvit, ale jednoduchým způsobem opsat myšlenku
- vedeme žáky k tomu, aby se naučili problém najít, dokázali ho pojmenovat, vystihli jeho podstatu a uměli zvolit nejjednodušší, nejvýhodnější nebo nejvhodnější řešení
- vedeme žáky, aby se naučili pracovat systematicky, uvažovali logicky a prakticky, aby dokázali pracovat jak samostatně, tak v kooperaci s důrazem na práci a komunikaci v týmu

Kompetence komunikativní

- vedeme k tomu umět pozorně naslouchat a porozumět informaci, porozumět prostředkům nonverbální komunikace, reagovat na nonverbální sdělení, srozumitelně se vyjadřovat, pečlivě vyslovovat a používat adekvátních paralingvistických prostředků

- učíme uvědoměle rozvíjet slovní zásobu, číst s porozuměním, písemně zaznamenávat své myšlenky
- poskytujeme prostor pro rozhovor a diskuzi
- vedeme žáky ke skupinové práci
- zařazujeme mluvní cvičení a projekty na dané téma
- umožňujeme vhodně prezentovat výsledky své práce za dodržování pravidel diskuze, logicky argumentovat, prezentovat a obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat a tolerovat názory jiných
- učíme vhodně vystupovat před lidmi, vžívat se do myšlení a citění jiných lidí, vytvářet si vztah k okolnímu světu – umět komunikovat v různých situacích a s různými adresáty

Kompetence sociální a personální

- snažíme se o přátelskou atmosféru ve třídě, stanovení jasných pravidel pro výuku a jejich důsledné dodržování
- posilujeme sebedůvěru žáka vhodným hodnocením, pochvalou
- tvoříme různorodé skupiny nejen z hlediska úrovně poznatků, ale i z hlediska sociálního apod., a tak budujeme u žáků toleranci k odlišnostem v širším slova smyslu (rasa, pohlaví, sociální postavení, přesvědčení, názor, životní styl apod.)
- volíme formy a metody, při kterých mohou žáci spolupracovat
- skupinovou prací a vzájemnou pomocí žáků při přípravě na výuku (spolupráce) u nich budujeme vědomí začlenění jednotlivce do týmu se zdůrazněním vlastní jedinečnosti každého – žáci si musí uvědomit roli jednotlivce v kolektivu
- vedeme žáky k tomu, aby dovedli reálně a sebekriticky zhodnotit a ocenit výsledky vlastní práce i podíl ostatních členů skupiny na plnění společných cílů – umění poučit se z chyb, umět vyhledat pomoc, požádat o ni

Kompetence občanské

- vedeme žáky k povědomí o zvycích v anglicky, německy, rusky a francouzsky mluvících zemích a schopnosti porovnávat je se zvyky našimi
- respektujeme potřeby každého žáka
- zařazujeme aktivity, při kterých žáci mohou projevit svůj vlastní názor a vyslechnout jiný názor
- sledujeme úspěšnost jednotlivých žáků, oceňujeme jejich pokrok a podporujeme jejich zdravé sebevědomí
- vedeme k toleranci a respektování práv, oprávněných zájmů i přesvědčení druhých – výuku zaměřujeme tak, aby měli žáci úctu k vlastnímu národu i jiným národům a etnikům a stavěli se proti všem projevům lidské nesnášenlivosti ve společnosti

Kompetence pracovní

- rozvíjíme smysl pro povinnost zadáváním vhodného množství úkolů a vyžadováním přípravy na výuku
- systematicky vedeme k zodpovědnému plnění zadaných úkolů
- vedeme k efektivnímu využívání pomůcek, slovníků apod.
- formujeme správné pracovní návyky – vedení sešitů, psaní slovíček, vypracování projektů apod.
- motivujeme k prezentaci výsledků vlastní práce a práce skupiny
- motivujeme k využívání cizího jazyka k získávání informací z různých oblastí
- vedeme žáky, aby si uměli stanovit cíl, metody, postupy své práce
- učíme žáky spolupracovat s ostatními a respektovat názory jiných
- chceme docílit, aby žáci pracovali soustředěně, uměli svou práci zhodnotit a poučili se z chyb
- vedeme žáky k tomu, aby se chovali bezpečně, ekologicky a kulturně
- snažíme se, aby žáci dokázali ocenit práci svou i ostatních

- směřujeme žáky ke správné volbě jejich budoucího povolání

Kompetence digitální

- seznamujeme s internetovými aplikacemi a online platformami pro výuku cizích jazyků
- vedeme k práci se zařízeními, která má škola k dispozici
- vedeme k práci s elektronickými slovníky
- pracujeme s internetovými aplikacemi a online platformami pro procvičování a upevňování slovní zásoby a gramatických pravidel
- vyhledáváme a zpracováváme informace k probíraným tématům v online prostředí a z elektronických encyklopedií
- motivujeme ke komunikaci v online prostředí
- učíme žáky zapojovat se do dění nejen ve svém okolí i prostřednictvím online aktivit
- učíme vyhledávat příležitosti, jak využít digitální technologie k učení a osobnímu rozvoji, a současně rozvíjet i svou schopnost využívat nové digitální technologie a aktuální digitální prostředí, vnímat a hodnotit potenciál i rizika zapojení digitálních technologií do různých činností a v různých situacích a podle toho zodpovědně jednat, identifikovat problémy a možnosti jejich řešení
- učíme vybrat digitální nástroje pro konkrétní postup
- učíme žáky získávat, posuzovat, spravovat a sdílet data

ANGLICKÝ JAZYK

Ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk vychází vyučovací předmět anglický jazyk, který je vyučován od 6. do 9. ročníku s časovou dotací pěti hodin týdně. Výuka probíhá převážně v odborných jazykových učebnách s možností použití interaktivní tabule, audiovizuální techniky, internetu, odborné literatury, slovníků apod. a je vhodně doplňována mimoškolními aktivitami. Do výuky je dle možností školy zapojován rodilí mluvčí. Žáci jsou vedeni k účasti v soutěžích a olympiádách s ohledem na vlastní potenciál, jsou dle zájmu připravováni na jazykové zkoušky.

Jazykové vzdělávání směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství, pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jako chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství, rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti, vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů, zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace, samostatné získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření, získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama.

Cílem předmětu anglický jazyk je poskytnout žákům kvalitní základ slovní zásoby a konverzačních frází, na adekvátních – věkem i schopnostem odpovídajících textech budovat čtenářské dovednosti i psaný projev. Žáci na základě obrazových i zvukových materiálů popisují situace a události, domluví se v každodenních běžných situacích, pracují s jednojazyčným i dvojjazyčným slovníkem a vyhledávají informace. Argumentují a porovnávají, odvodí význam nových slov z kontextu. Získávají nové poznatky a zkušenosti a seznamují se s kulturou a životem v anglicky mluvících zemích. Angličtinu používají při práci s internetem a dokáží ji využívat také mezipředmětově. Žáci jsou vedeni k uvědomění toho, že anglický jazyk je dnes jednoznačně vnímán jako „Lingua

franca“ a jeho znalost nebývále pomáhá ve studijním, pracovním i osobním životě, stejně jako při celoživotním učení.

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	na základě krátkého vyslechnutého textu rozpozná známá slova a slovní spojení, zapíše nebo doplní informace číselného i nečíselného charakteru do formuláře, sestaví jednoduché věty	slovní zásoba, fráze spojené s probíranými tématy, poslech a výslovnostní cvičení k rozlišení fonologických systémů jazyka
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	rozumí tématu obsahu krátké konverzace, reportáže, pořadu a své porozumění prokáže zápisem nebo správnou reakcí	slovní zásoba, fráze spojené s probíranými tématy, poslech a výslovnostní cvičení
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	umí vyjádřit základní informace o sobě, své rodině, zájmech, zálibách, pocitech, místě, kde žije, informace dokáže zpracovat, přijmout nebo vyjádřit odmítnutí	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a probírané gramatické jevy
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	stručně vyjádří své myšlenky, převypráví příběh	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a gramatické jevy, výslovnostní cvičení k rozvoji dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace	vyhledává informace z textů, zachytí a vyjádří hlavní myšlenky z přiměřeně obtížného textu, využívá četbu k získání nových poznatků, využívá k různým stylům čtení, pracuje se slovníkem	četba textů založených na tématech rodina, domov a bydlení, volný čas, sport, doprava, cestování, pocity, nálady, média a moderní technologie, cestování, reálie zemí příslušné jazykové oblasti
PSANÍ			
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	zvládne zapsat data a informace získaná při četbě a poslechu z přiměřeně obtížných textů, pracuje s aktivní slovní zásobou, slovníkem a vyhledává informace na internetu	ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby a fráze spojené s probíranými tématy, probírané gramatické jevy
CJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy,	aplikuje svoje poznatky z tematických textů na svoje vlastní texty, používá	podstatná a přídavná jména, vyjádření množství a vlastnictví, členy, zájmena, příslovce,

	volného času a dalších osvojovaných témat	osvojené gramatické jevy, pracuje se slovníkem a vyhledává informace na internetu	modální slovesa, sloveso mít a být, přítomný, minulý a budoucí čas
--	---	---	--

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	na základě poslechu zvládne vyplnit formulář údaji číselného i nečíselného charakteru, správnost porozumění dokáže správnou reakcí nebo zápisem, vyhodnotí situace, rozumí obsahu náročnější konverzace, umí zpracovat informace z poslechu do jednoduchých vět a kratšího textu	slovní zásoba, fráze spojené s probíranými tématy, poslech a výslovnostní cvičení k rozlišení fonologického systému jazyka
MLUVENÍ			
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, škole, kamarádech, volném čase a dalších osvojovaných tématech	v celých větách zvládne reprodukovat informace získané z poslechu nebo čteného textu na základě probíraných témat, vyjádří zálibu, nutnost, svolení, žádost, názor, nelibost, zeptá se na potřebné informace	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a gramatické jevy, výslovnostní cvičení k rozvoji dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	na základě čteného textu zvládne vyplnit tabulku informacemi číselného i nečíselného charakteru, odpoví na otázky týkající se obsahu textu, umí přiřadit informace z textu, vyhodnotí situace, náročnější text doplní slovní zásobou z daného tématu	čtení textů z oblastí rodina, škola, volný čas a sport, cestování, nákupy a móda, volba povolání, kultura, příroda a město, počasí, reálie zemí příslušné jazykové oblasti
PSANÍ			
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	aplikuje svoje poznatky z tematických textů na svoje vlastní texty, tvoří souvětí, pracuje se slovníkem a vyhledává informace na internetu	podstatná a přídavná jména, členy, zájmena, slovesa, příslovce, předložky, spojky, přítomné, minulé a budoucí časy, modální slovesa
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	zvládne zareagovat s obměnou naučených frází na krátká písemná sdělení formálního i neformálního charakteru	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a souvisejícími s obsahem textů, rozvíjení používání gramatických jevů

			k realizaci komunikačního záměru žáka
--	--	--	---------------------------------------

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	reprodukuje a používá hlavní myšlenky z přiměřeně obtížné konverzace, správnost dokáže zápisem nebo vhodnou reakcí, ověří si porozumění	slovní zásoba, fráze spojené s probíranými tématy, poslech a výslovnostní cvičení k rozlišení fonologického systému jazyka
MLUVENÍ			
		vytvoří jednoduché sdělení týkající se probíraných témat a okruhů, aktivně využívá slovní zásobu, reprodukuje jednoduchý text, účastní se rozhovoru na známé téma, dbá na jazykovou správnost, adekvátně reaguje v komunikačních situacích	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a gramatické jevy, výslovnostní cvičení k rozvoji dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace	orientuje se ve složitějším textu, vyhledá podstatné informace, logicky vyvodí význam neznámých slov v textu, aktivně využívá dvojjazyčný slovník	četba textů zaměřených na domov a bydlení, kulturu, média a moderní technologie, společnost a její problémy, přírodu, realie zemí příslušné jazykové oblasti
PSANÍ			
CJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	používá základní společenské fráze, fráze z hovorového jazyka, idiomy, píše věty v probraných slovesných časech, užívá správný slovosled při psaní krátkých textů, odstavce	přítomné, budoucí a minulé časy, předpřítomný čas, modální, frázová a stavová slovesa, spojky, předložky
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	zvládne písemně zareagovat na dopis, napíše žádost o práci, napíše krátké vyprávění, vytvoří popis, používání dostačující slovní zásoby v písemné komunikaci	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a souvisejícími s obsahem textů, rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
		běžně rozumí známým výrazům a větám se vztahem k osvojovaným tématům, rozumí zřetelné promluvě, odvodí význam méně známých slov z kontextu, abstrahuje požadovanou informaci z promluvy	poslech a práce s texty týkajícími se probíraných témat a užívání autentických materiálů
MLUVENÍ			
		adekvátně reaguje v komunikačních situacích, aktivně se účastní hovoru na známé téma a aktivně se účastní konverzace, dbá na jazykovou správnost, vyžádá si informaci	navrhne řešení problémů a požádá o pomoc při jejich řešení, poskytne radu a vyjádří svůj názor a postoj, užívá společenské a hovorové fráze, idiomy
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	aplikuje svoje poznatky z četby a poslechu a vypráví příběh nebo událost na jejím podkladu	používá slovesné časy, ustálená větná spojení, formální a neformální výrazy v kontextu konverzace na dané téma
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
		čte foneticky správně přiměřeně náročný text, rozumí obsahu textů v autentických materiálech se známým i neznámým obsahem, v textu vyhledá požadovanou informaci a dále s ní pracuje	četba textů spojených s probíranými tématy i tématy neznámými, užívání autentických materiálů, práce s internetem
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	využívá četby k získání nových poznatků, zachytí hlavní myšlenky z textu, pracuje s různými druhy slovníků a dalšími příručkami, vyhledá informace	četba textů spojených s kulturou, péčí o zdraví, moderními technologiemi a médií, cestováním, stravovacími návyky, volbou povolání, společností a jejich problémy, vyjadřováním pocitů a nálad a založených na reáliích zemí příslušných jazykových oblastí
PSANÍ			
		písemně vyjádří svůj názor na probíraná témata, používá slovosled a slovesné časy v kontextu tématu, člení text na odstavce, užívá formální i neformální slovní zásobu a větné fráze podle zadaného formátu písemného sdělení	přídavná jména, zájmena, spojky, slovesa frázová, stavová a pohybu, přítomné, budoucí a minulé časy, předpřítomný čas, vedlejší věty, trpný rod, dovětky

CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	dokáže písemně zareagovat na dopis, vyprávění, krátký text, příběh, popis, umí text členit na odstavce, správně aplikuje zájmena, spojky, částice	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy a souvisejícími s obsahem textů, rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka
-----------	---------------------------------------	---	---

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro anglický jazyk

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby
MLUVENÍ žák CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
PSANÍ žák CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

NĚMECKÝ JAZYK

Německý jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Předmět přispívá k rozšíření jazykového vzdělání, snižuje jazykové bariéry, vytváří předpoklady pro zapojení žáků do vzájemné komunikace mezi národy v rámci Evropy i světa. Němčina je nejrozšířenějším mateřským jazykem v EU. Žáci poznávají odlišnosti ve způsobu života lidí v jiných zemích a jejich kulturní tradice. Jsou vedeni ke vzájemné toleranci, respektu a k úctě ke kulturnímu dědictví jiných národů. Německý jazyk je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací dvou hodin týdně. Předpokládá se dosažení úrovně A1. Výuka probíhá převážně v odborných jazykových učebnách s možností použití interaktivní tabule, audiovizuální techniky, internetu, odborné literatury, slovníků apod.

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01	žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	seznámí se se správným přízvukem, výslovností slovíček v rozsahu slovní zásoby, s abecedou, osvojí si základní výslovnostní návyky, vnímá vztahy mezi zvukovou a grafickou	poslech jednoduchých textů odpovídajících probírané slovní zásobě, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

		podobou slov, snaží se porozumět otázkám a reaguje na ně	
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	zjistí základní informace, představí sebe i členy rodiny, pozdraví, poděkuje, vyjádří souhlas či nesouhlas	základní slovní zásoba v komunikačních situacích, typy vět a jejich stavba, člen určitý a neurčitý, zápor v němčině, slovní druhy a vybrané gramatické kategorie, základní výslovnostní návyky
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	rozumí tématu a obsahu krátkého jednoduchého textu	čtení jednoduchých textů, reálie německy mluvících zemí, fonetické znaky (pasivně)
PSANÍ			
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	doplní informace a slovní spojení, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení, napíše jednoduchý text o sobě a své rodině	pravopis, tematické okruhy rodina, povolání, volný čas, škola, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu), zvířata

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ -9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí známým slovům a jednoduchým větám ve vztahu k osvojovaným tématům	poslech jednoduchých textů v rámci slovní zásoby tematických okruhů kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), volný čas, domov, jídlo, oblékání, nákupy, příroda, počasí, reálie německy mluvících zemí
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	vyjadřuje se v rámci témat běžného života, reprodukuje ústně obsah jednoduchého textu, rozumí známým každodenním výrazům a základním frázím, odpovídá na otázky a sám je pokládá, vyžádá si a poskytne základní informace o časových údajích	slovní zásoba v komunikačních situacích probraných tematických okruhů, základní gramatické struktury a typy vět
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	využívá své čtenářské dovednosti v rámci probíraných témat	čtení krátkých textů s porozuměním
PSANÍ			

DCJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	aplikuje osvojené gramatické struktury a pravopis v textech přiměřeného rozsahu a známé slovní zásoby	vlastní tvorba jednoduchých textů, pravopis, práce se slovníkem
------------	--	---	---

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	sdělí základní informace z vyslechnutého textu, rozumí monologickým i dialogickým projevům a poslechu ze zvukového záznamu	poslechy k tematickým okruhům obec, dopravní prostředky, lidské tělo, zdraví, realie německy mluvících zemí
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	prohlubuje své řečové dovednosti, vede rozhovor, vyjádří se k tématům každodenního života	interpretace textů s využitím probrané slovní zásoby a gramatiky
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci	čte nahlas, plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a přiměřené náročnosti, rozumí přečtenému textu a najde v něm potřebné informace	četba textů s porozuměním
PSANÍ			
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	souvisle se písemně vyjadřuje v rámci témat běžného života, tvoří samostatně krátké texty obsahující známé gramatické jevy a slovní zásobu, ovládá práci se slovníkem	procvičování pravopisu, tvorba krátkých textů, práce se slovníkem

RUSKÝ JAZYK

Předmět ruský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Ruský jazyk je vyučován tak, aby logicky navazoval na výuku anglického a českého jazyka. Cílem je poskytnout žákům nástroj ústní i základní písemné komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Proto klademe důraz převážně na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu. Žáci se také učí a fixují výslovnost, gramatiku a slovní zásobu pomocí básniček, písniček a her na základě dosažené úrovně. Ruský jazyk je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací dvou hodin týdně. V ruském jazyce se předpokládá dosažení úrovně A1. Výuka probíhá převážně v odborných jazykových učebnách s možností použití interaktivní tabule, audiovizuální techniky, internetu, odborné literatury, slovníků apod.

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01	žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně	rozlišuje zvukovou podobu jazyka, vnímá fonetická pravidla a správnou intonaci, reprodukuje říkanky, básničky, písničky, jednoduché texty, používá základní slovní zásobu, tvoří stručné věty, zapojuje se do krátkého rozhovoru, řeší jednoduché situace na daná témata	vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, základní výslovnostní návyky, přízvuk, poslech, intonace, azbuka
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-01	zapojuje se do jednoduchých rozhovorů	seznámí se s azbukou a postupně se naučí všechna písmena, správně vyslovuje hlásky, jednoduchou formou požádá o základní informace a sám je dokáže poskytnout	výslovnost tvrdých a měkkých souhlásek, reprodukce textu, práce se slovníkem
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	čte slova, slovní spojení a krátké věty, chápe význam stručných nápisů a pokynů, snaží se o správnou fonetickou výslovnost, využívá odhadu významu neznámých slov, získává jednoduché informace týkající se probíraného tématu	fonetické znaky (pasivně), slovní zásoba probíraných tematických okruhů rodina, zvířata, jídlo, svátky, dny v týdnu
PSANÍ			
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	seznamuje se s ruskou azbukou, doplní a napíše psací azbukou velká i malá písmena, slova a jednoduché věty, sestaví jednoduché sdělení o sobě, své rodině, škole a dalších probíraných tématech, vyplní jednoduchý dotazník týkající se probíraného tématu	psací azbuka, základní gramatické struktury, typy vět

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-02	žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat,	rozvíjí správnou výslovnost a intonaci, rozumí slovům a jednoduchým větám týkajících se daných témat, chápe obsah	poslech s porozuměním, rozšiřování slovní zásoby, výslovnost

	zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	a smysl stručného mluveného projevu, je schopen reprodukce, získává základní informace a poznatky o rusky mluvících zemích	
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	řeší jednoduché situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru a se získáváním a poskytováním místních, časových a dalších informací, adekvátně reaguje v běžných situacích, aktivně si rozšiřuje slovní zásobu, reprodukuje písničky a jednoduché texty	intonace, přízvuk, slovní druhy a vybrané gramatické kategorie, reprodukce textů – tematické okruhy rodina, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), škola, volný čas, povolání, příroda, počasí
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché připravené texty, rozumí slovům a jednoduchým větám, zvládá vyhledat v textu požadovanou informaci, dokáže stručně vlastními slovy vyjádřit obsah textu, používá slovník	pasivní slovní zásoba, práce se slovníkem, jednoduché texty zaměřené na věcný obsah a formu užití jazyka
PSANÍ			
DCJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	správně píše azbukou slova, slovní spojení a krátké věty, písemně reaguje na otázky týkající se života v rodině, ve škole a dalších probíraných témat, doplňuje krátký text, sestaví stručné sdělení na dané téma	základní gramatické kategorie slovních druhů, tvorba krátkých textů

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	chápe obsah a smysl sdělení, rozumí informacím v poslechových textech týkajících se probíraných témat, zvládá interpretaci poslechu přiměřené obtížnosti	poslech zaměřený na detailní porozumění

MLUVENÍ			
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	zapojí se do běžné konverzace, rozšiřuje si aktivní slovní zásobu o nová slova a fráze, usiluje o plynulou a pečlivou výslovnost, sdělí ústně základní informace podle zvolených témat, klade srozumitelné otázky a také na jednoduché otázky odpovídá	intonace, rozvoj a rozšiřování slovní zásoby a gramatiky v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů domov, lidské tělo, zdraví, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, vyhledá v něm požadovanou informaci	čte nahlas, plynule a foneticky správně přiměřené texty a zaujímá k nim stanovisko, využívá kontext a znalost klíčových slov k odhadu významu neznámých slov, vyhledává požadované informace, prohlubuje své zeměpisné, historické a kulturní znalosti o rusky mluvících zemích, ovládá práci se slovníkem	četba autentických ruských textů, reprodukce a vyhledávání informací v textu, reálie rusky mluvících zemí, práce se slovníkem
PSANÍ			
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	ovládá bezpečně všechna písmena azbuky, správně píše krátké věty, doplňuje text dle souvislosti, napíše text na probírané téma	procvičování pravopisu, tvorba krátkých textů

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Francouzský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Předmět přispívá k rozšíření jazykového vzdělání, snižuje jazykové bariéry, vytváří předpoklady pro zapojení žáků do vzájemné komunikace mezi národy v rámci Evropy i světa. Francouzština je významným jazykem Evropské unie, mateřským jazykem nejen ve Francii, ale také v Kanadě a komunikačním jazykem ve velké části střední a západní Afriky. Žáci poznávají odlišnosti ve způsobu života lidí v jiných zemích a jejich kulturní tradice. Jsou vedeni ke vzájemné toleranci, respektu a k úctě ke kulturnímu dědictví jiných národů. Hodiny francouzského jazyka jsou určeny k osvojení základních poznatků o Francii a ostatních francouzsky mluvících zemích, základního mluvnického učiva a základních komunikativních kompetencí v oblasti ústního i písemného dorozumívání. Francouzský jazyk je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací dvou hodin týdně. Předpokládá se dosažení úrovně A1. Výuka probíhá převážně v odborných jazykových učebnách s možností použití interaktivní tabule, audiovizuální techniky, internetu, odborné literatury, slovníků apod.

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01	žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	seznámí se se správným přízvukem a výslovností slov v rozsahu slovní zásoby, s abecedou, osvojí si základní výslovnostní návyky, vnímá vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov, snaží se rozumět otázkám učitele a reaguje na ně	rozpoznání francouzštiny, výslovnost hlásek a skupin hlásek, abeceda, poslech jednoduchých textů odpovídajících probírané slovní zásobě
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	zjistí základní informace, představí sebe i členy rodiny, pozdraví, poděkuje, vyžádá si a poskytne požadované základní informace, vyjádří souhlas či nesouhlas	základní slovní zásoba, typy vět a jejich stavba, člen určitý a neurčitý, slovní druhy a vybrané gramatické kategorie
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	rozumí tématu a obsahu krátkého jednoduchého textu	čtení jednoduchých textů, fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
PSANÍ			
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	doplní informace, slovní spojení a píše jednoduché věty, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení, napíše jednoduchý text o sobě a své rodině	pravopis, tematické okruhy domov, rodina, škola, volný čas, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí známým slovům a jednoduchým větám ve vztahu k osvojovaným tématům	poslech jednoduchých textů k tematickým okruhům domov, obec, lidské tělo, zdraví, jídlo, nákupy, příroda, počasí, povolání
MLUVENÍ			

DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	vyjádří se v rámci témat běžného života, reprodukuje ústně obsah jednoduchého textu, rozumí známým každodenním výrazům a základním frázím, odpovídá na otázky a sám je pokládá	slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných témat, typy vět, slovní druhy, základní gramatické jevy
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	využívá své čtenářské dovednosti v rámci probíraných témat	čtení krátkých textů
PSANÍ			
DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	využívá osvojených gramatických struktur a pravopisu, napíše krátké sdělení na zadané téma	psaní jednoduchých textů, procvičování pravopisu, využití dvojjazyčného slovníku

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	sdělí základní informace z vyslechnutého textu, rozumí monologickým i dialogickým proslovům, nahrávkám ze zvukového záznamu	témata z každodenního života, texty přibližující realie francouzsky mluvících zemí, poslech rozhovorů
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	prohlubuje své řečové dovednosti, vyjadřuje se k běžným záležitostem, dokáže popsat cestu, povídá o sobě, rodině, škole, zálibách, srovnává mezi sebou různé věci a jevy, odpovídá na otázky a sám je klade	slovní zásoba probíraných tematických okruhů oblékání, kultura, cestování, školství, bydlení, frankofonní země
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci	čte nahlas, plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a přiměřené náročnosti, chápe obsah sdělení,	četba jednoduchých textů s porozuměním

		vyhledá důležité informace	
PSANÍ			
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	souvisle se písemně vyjadřuje v rámci témat běžného života, používá základní gramatické struktury a typy vět	procvičování pravopisu, psaní krátkých textů na zadaná témata s využitím známé gramatiky

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro druhý cizí jazyk

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele
MLUVENÍ žák DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
PSANÍ žák DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu **Číslo a početní operace** na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh **Číslo a proměnná**, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým

postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací. V dalším tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce. V tematickém okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací. Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojování si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely

- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

MATEMATIKA

Ze vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace vychází vyučovací předmět matematika. Jeho výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, příp. v učebně informatiky. Žáci pracují s výpočetní technikou – například jak s kalkulátory, tak s různými výukovými programy. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací. Součástí vyučování jsou také návštěvy akcí podporujících a rozvíjejících matematické dovednosti a schopnosti i matematickou gramotnost.

Vzdělávání v matematice vede žáky k schopnosti:

- popisovat a řešit reálné situace s využitím matematických znalostí, provádět odhady, zdůvodňovat a ověřovat výsledky
- rozvíjet logické myšlení např. řešením konstrukčních a slovních úloh
- využívat matematických poznatků a dovedností v jiných předmětech a v praxi – měření, porovnávání, odhadování
- rozvíjet paměť pomocí numerických výpočtů matematických vzorců a algoritmů
- dbát na přesné a stručné vyjadřování - matematický jazyk, symbolika, rozbor, zápisy
- umět vyhledat a vyhodnotit data z tabulek a grafů
- rozvíjet schopnost spolupráce při řešení úloh z běžného života – k výsledku lze dospět různými způsoby
- posilovat důvěru ve vlastní schopnosti, rozvíjet systematickosti, vytrvalost, přesnost, vynalézavost, tvořivost
- využít matematiky v životě, příprava na další studium odborných předmětů

V matematice je kladen důraz na porozumění základním myšlenkám, pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si osvojují matematické pojmy, algoritmy, symboliku. Učí se využívat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě. Matematické vzdělání vede žáky k přesnému vyjadřování, rozvíjí logické uvažování, důslednost, vytrvalost, pečlivost, schopnost sebekontroly, tvořivost, sebedůvěru. Matematika má ve vzdělání nezastupitelnou roli, prolíná celým vzdělávacím procesem na základní škole, tvoří osu vzdělávacího působení, vytváří předpoklady pro další studium a pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy.

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty – například s fyzikou (převody jednotek, rovnice, výpočet neznámé ze vzorce, objem, obsah), zeměpisem (měřítko mapy a plánu, výpočty), chemií (řešení rovnic, převody jednotek, koncentrace roztoků) či s výtvarnou výchovou a pracovními činnostmi (osově a středově souměrné obrazce, prostorové práce).

Matematika je vyučována v 6., 7. a 8. ročníku, kde má časovou dotaci čtyři hodiny týdně, v 9. ročníku pět hodin týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, případně v učebně informatiky, a je vhodně doplňována exkurzemi, výukovými programy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- učíme vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie
- vedeme k osvojení obecných termínů, znaků a symbolů, uvádění do souvislostí
- motivujeme k poznávání smyslu a cíle učení, získání pozitivního vztahu k učení, k posouzení vlastního pokroku, k obhájení názoru
- rozvíjíme abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení
- vedeme k plánování postupů a úkolů, k systematičnosti
- vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- učíme vnímat různé problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznat problém a promyslet způsob jeho řešení
- vedeme k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, k objevování různých variant řešení
- umožňujeme samostatně řešit problémy, ověřit správnost řešení
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- vedeme k osvojování záznamu matematických úloh a k jejich vyjádření pomocí matematických výrazů, symbolů a značek
- vedeme k výstižnému vyjadřování, kultivovanému písemnému a ústnímu projevu
- učíme naslouchat druhým, porozumět jim, zapojovat se do diskuse, obhájit svůj názor
- napomáháme využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke kooperaci ve skupině, k poskytování pomoci i k umění o ni požádat
- učíme respektovat názory druhých
- podporujeme vytváření vlastní sebedůvěry
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch, hodnotíme způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- učíme respektovat přesvědčení druhých, chápat základní principy společenské normy
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti a výsledky
- respektujeme individuální rozdíly mezi žáky

Kompetence pracovní

- vedeme k bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení školy, dodržování pravidel, plnění svých povinností
- napomáháme využívat znalostí a zkušeností pro řešení reálných situací v životě, využívat matematických dovedností v praktických činnostech

Kompetence digitální

- napomáháme žákům rozpoznávat situace, kdy jim digitální technologie mohou efektivně usnadnit řešení matematických problémů
- vedeme žáky k účelnému využívání digitálních technologií při porozumění a vysvětlení matematických vztahů, podpoře prostorové představivosti, řešení problémů, interpretaci a prezentaci výsledků
- seznamujeme žáky s pravidly bezpečné práce na internetu a vedeme je ke kritické práci s informacemi

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	čte a zapisuje desetinná čísla, provádí početní operace s desetinnými čísly	desetinná čísla, početní operace s desetinnými čísly
M-9-1-02	zaokrouhuje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	zaokrouhuje a porovnává desetinná čísla	zápis čísla v desítkové soustavě, zaokrouhlování a porovnávání desetinných čísel
M-9-1-03	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	určuje společné dělitele a násobky čísel, používá znaky dělitelnosti čísel, dokáže rozložit složená čísla na prvočinitele	dělitelnost, nejmenší společný dělitel, největší společný násobek, znaky dělitelnosti, prvočísla a čísla složená, slovní úlohy
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	dokáže vyjádřit část celku pomocí desetinných čísel, převádí jednotky vyjádřené desetinnými čísly	desetinná čísla, převody jednotek s použitím desetinných čísel
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	orientuje se v různých tabulkách, diagramech a grafech	diagramy, grafy, tabulky
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	správně používá základní pojmy a symboliku, sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku, kružnici opsanou a vepsanou	přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, trojúhelníková nerovnost, výšky a těžnice trojúhelníků, kružnice opsaná a vepsaná
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	rozezná různé druhy trojúhelníků	druhy a vlastnosti trojúhelníků
M-9-3-03	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	narýsuje a změří velikost úhlu, sestrojí osu úhlu, přenesení úhel, pojmenuje druhy úhlů, provádí početní operace s velikostmi úhlů	úhel, velikost úhlu, přenášení a osa úhlu, sčítání a odčítání úhlů
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	počítá obvod trojúhelníku, obvod a obsah čtverce a obdélníku, poznatky	obsah a obvod čtverce a obdélníku, obvod trojúhelníku

		aplikuje při řešení slovních úloh	
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary	sestrojuje čtverec, obdélník a trojúhelník	konstrukce čtverce, obdélníku a trojúhelníku
M-9-3-08	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí středově a osově souměrný útvar	sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, pozná osově souměrný obrazec	osová souměrnost, osově souměrné útvary
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	rozpozná krychli a kvádr, popíše jejich vlastnosti, pojmenuje jehlan, kužel a kouli	krychle a kvádr, jejich vlastnosti
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	odhadne a vypočítá povrch a objem krychle a kvádr, převádí jednotky obsahu a objemu	povrch a objem krychle a kvádr, jednotky obsahu a objemu
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	dokáže načrtnout a sestrojít síť krychle a kvádr	síť krychle a kvádr
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	kreslí náčrty jednoduchých těles v rovině	náčrty jednoduchých těles
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	získané znalosti využívá při řešení praktických úloh	slovní úlohy a praktické problémy
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	logické a netradiční aritmetické i geometrické úlohy	slovní úlohy a problémy
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	zdokonaluje svoje schopnosti řešit logické úkoly	slovní úlohy a problémy

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	dokáže zobrazit celá čísla a zlomky na číselné ose, chápe pojmy opačné a převrácené číslo, absolutní hodnota čísla, dokáže provádět početní operace se zlomky, s celými čísly i s racionálními čísly	celá čísla, čísla navzájem opačná, číselná osa, zlomky, převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek, početní operace s racionálními čísly
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem,	převádí zlomky na desetinná čísla a naopak, rozumí zápisu zlomku smíšeným číslem, dokáže	celá čísla, zlomky, smíšená čísla – převádění, porovnávání

	poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	porovnávat zlomky i celá čísla	
M-9-1-05	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	vyjádří poměr mezi danými veličinami, dokáže počítat s poměry, určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti, využívá trojčlenku při řešení úloh, pracuje s měřítky map a plánů	poměr, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka, měřítko plánu mapy
M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	vyjádří část celku pomocí procent, dokáže vypočítat počet procent, procentovou část i základ, poznatky aplikuje při řešení praktických úloh	procento, základ, procentová část, počet procent, slovní úlohy
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	dokáže řešit různé praktické úlohy obsahující zlomky i celá čísla	slovní úlohy s racionálními čísly
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	orientuje se v různých tabulkách, diagramech a grafech	diagramy, grafy, tabulky
M-9-2-03	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	dokáže rozhodnout, zda je mezi veličinami přímá nebo nepřímá úměrnost, dokáže sestavit v pravouhlé soustavě souřadnic graf přímé i nepřímé úměrnosti	příklady závislostí z praktického života, graf přímé i nepřímé úměrnosti
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	dokáže řešit různé praktické geometrické úlohy graficky i výpočtem	slovní úlohy, konstrukční úlohy
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	charakterizuje různé druhy čtyřúhelníků a popisuje jejich vlastnosti	čtyřúhelníky (rovnoběžníky, lichoběžníky)
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	umí vypočítat obsah trojúhelníku, obvod a obsah rovnoběžníků a lichoběžníku, znalosti využívá při řešení praktických příkladů	obsah trojúhelníku, obvod a obsah rovnoběžníků a lichoběžníku, slovní úlohy
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary	sestrojí různé druhy čtyřúhelníků	konstrukce čtyřúhelníků
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	rozumí pojmu shodné útvary, zná věty o shodnosti trojúhelníků a dokáže je využít v početních i konstrukčních úlohách	shodnost, věty o shodnosti trojúhelníků

M-9-3-08	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí středově a osově souměrný útvar	načrtne a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	středová souměrnost
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	rozezná a pojmenuje různé hranoly, popíše jejich vlastnosti	hranoly
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	vypočítá povrch a objem hranolu	objem a povrch hranolů
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	načrtne síť hranolů	síť hranolů
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	dokáže načrtnout různé hranoly	náčrt hranolů
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	aplikuje poznatky o hranolech v různých praktických úlohách	slovní úlohy a praktické problémy
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	logické a netradiční aritmetické i geometrické úlohy	slovní úlohy a problémy
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	zdokonaluje svoje schopnosti řešit logické úkoly	slovní úlohy a problémy

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačtoru, užívá druhou mocninu i odmocninu ve výpočtech, seznámí se s mocninami s přirozeným mocnitelem a porozumí pravidlům pro počítání s nimi	pojem, čtení, zápis a určení druhé a třetí mocniny a druhé odmocniny čísel, pravidla pro počítání s mocninami
M-9-1-02	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor	dokáže provést odhad druhé mocniny a odmocniny vhodným zaokrouhlením základu, k ověření správnosti odhadu dovede využít kalkulačtor	odhady druhých mocnin a odmocnin čísel a určení jejich hodnoty pomocí kalkulačtoru
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu	rozumí pojmu číselný výraz a výraz s proměnnou, matematizuje jednoduché	číselné výrazy a výrazy

	výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním	reálné situace s využitím proměnných, dokáže pomocí výrazu s proměnnou zapsat slovní text, zvládá vypočítat hodnotu výrazu, provádí početní operace s mnohočleny, rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a pomocí vzorců	s proměnnými, hodnota výrazu, mnohočleny a početní operace s nimi, rozklad mnohočlenu na součin
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav, dokáže správnost řešení rovnice ověřit zkouškou, zvládá využívat rovnice k řešení slovních úloh	lineární rovnice, slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	vyjadřuje matematicky jednoduché reálné situace, aplikuje získané dovednosti při řešení slovních úloh, hledá různé způsoby řešení problémů a zdůvodňuje zvolený postup, ověřuje správnost řešení problémů, užívá logickou úvahu	slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	vyhledává, čte a vyhodnocuje údaje z tabulek a grafů, zaznamenává výsledky jednoduchých statistických šetření	tabulky, grafy, základní statistické pojmy
M-9-2-02	porovnávat soubory dat	vyhledává a zpracovává statistická data v grafech a tabulkách	základní statistické pojmy, soubory dat
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	seznámí se s Pythagorovou větou, získaných poznatků využívá při výpočtech v pravouhlém trojúhelníku a při řešení slovních úloh	Pythagorova věta a její využití
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice a vzájemnou polohu dvou kružnic v rovině, dokáže vypočítat obvod a obsah kruhu, učivo dokáže aplikovat při řešení slovních úloh	vzájemná poloha přímky a kružnice v rovině, vzájemná poloha dvou přímk v rovině, délka kružnice, obvod a obsah kruhu
M-9-3-05	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	rozumí pojmu množina bodů dané vlastnosti v rovině, pochopí Thaletovu větu a její význam, získané poznatky aplikuje při řešení konstrukčních úloh	množiny bodů dané vlastnosti, Thaletova věta

M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary	využívá Thaletovu větu a poznatky o vlastnostech rovinných útvarů při konstrukci trojúhelníků a čtyřúhelníků	složitější konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	charakterizuje válec	válec, síť válce
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	dokáže vypočítat povrch a objem válce, poznatky využívá při řešení slovních úloh	povrch a objem válce
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	zvládá načrtnout a sestrojít síť válce	síť válce
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	umí načrtnout válec	válec, síť válce
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	řeší praktické úlohy, využívá a upevňuje získané poznatky	slovní úlohy využívající poznatků z geometrie
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	logické a netradiční aritmetické i geometrické úlohy	slovní úlohy a problémy
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	zdokonaluje svoje schopnosti řešit logické úlohy	slovní úlohy a problémy

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	seznámí se s pojmem lomený výraz, zapisuje podmínky, kdy má lomený výraz smysl, dokáže ho krátit a rozšiřovat, provádí početní operace s lomenými výrazy	lomené výrazy a početní operace s nimi
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	osvojí si řešení soustavy dvou lineárních rovnic sčítací i dosazovací metodou, řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, provádí zkoušku správnosti řešení, znalosti dokáže aplikovat při řešení praktických situací	soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, rovnice s neznámou ve jmenovateli, slovní úlohy

M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	dokáže řešit praktické úkoly s využitím znalosti soustav rovnic, rozumí základním pojmům a řeší praktické úkoly z finanční matematiky	slovní úlohy řešené pomocí soustav rovnic, pojmy a úlohy z finanční matematiky
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	orientuje se v tabulkách a grafech	tabulky, grafy
M-9-2-02	porovnává soubory dat	dokáže vyčíst informace z různých druhů tabulek, diagramů a grafů	
M-9-2-04	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	chápe pojem funkce, dokáže sestavit tabulku a rovnici funkce, zakreslí graf dané funkce	funkce, přímá a nepřímá úměrnost, kvadratická funkce, rovnice, tabulka a graf funkce, goniometrické funkce
M-9-2-05	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	užívá funkční vztahy při řešení úloh, dokáže řešit graficky soustavu rovnic, provádí výpočty v pravoúhlém trojúhelníku pomocí goniometrických funkcí, využívá goniometrických funkcí při řešení úloh z praxe	úlohy řešené pomocí funkcí výpočtem i graficky, goniometrické funkce a jejich praktické využití
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	rozliší shodné a podobné útvary, rozumí větám o podobnosti trojúhelníků	podobnost rovinných útvarů, věty o podobnosti trojúhelníků
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	dokáže řešit úkoly s využitím vět o podobnosti trojúhelníků	úlohy řešené s využitím podobnosti
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	charakterizuje kužel, jehlan a kouli	kužel, jehlan, koule
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	vypočítá povrch a objem kužele, jehlanu a koule, učivo dokáže aplikovat při řešení praktických úloh	povrch a objem kužele, jehlanu a koule, slovní úlohy
M-9-3-11	načrtne a sestojí síť základních těles	načrtne síť jehlanu a kužele	síť jehlanu a kužele
M-9-3-12	načrtne a sestojí obraz jednoduchých těles v rovině	načrtne jehlan, kužel a kouli	náčrt jehlanu, kužele a koule
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	užívá goniometrické funkce při výpočtech objemů a povrchů těles	praktické úlohy na povrch a objem jehlanu a kužele využívající goniometrické funkce
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			

M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	hledá různá řešení problémů, aplikuje poznatky a dovednosti z různých oblastí matematiky	logické a netradiční úlohy
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	zdokonaluje svoji dovednost řešit různé logické úlohy	logické a netradiční geometrické úlohy

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro matematiku

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČÍSLO A PROMĚNNÁ žák M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento) M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY žák M-9-2-01p vyhledává a třídí data M-9-2-02p porovnává data M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU žák M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce M-9-3-11p sestrojí síť základních těles M-9-3-12p načrtne základní tělesa M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo, čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY žák M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

5.3 INFORMATIKA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj infromatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají infromatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním infromatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

INFORMATIKA

Ze vzdělávacího oboru Informatika vychází vyučovací předmět informatika. Jeho výuka probíhá v učebně informatiky. Součástí vyučování je také práce s odbornou literaturou a využívání všech dostupných moderních pomůcek a technologií. Vyučovací předmět

informatika je vyučován jako povinný předmět ve všech ročnících na 2. stupni s časovou dotací jedné hodiny týdně. Žáci mohou být děleni do skupin.

Vzdělávací obsah předmětu informatika je rozdělen na čtyři tematické okruhy, a to **Data, informace, modelování, Algoritmizace a programování, Informační systémy a Digitální technologie.**

Dovednosti získané v předmětu informatika umožňují žákům aplikovat digitální technologie ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- zadáváme úkoly, kterými vedeme k samostatnému objevování možností využití digitálních technologií v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s digitálními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dokončení

Kompetence komunikativní

- vedeme k využívání vhodné technologie ke komunikaci na dálku
- při komunikaci učíme dodržovat vžitě konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke kolegiální radě či pomoci a k práci v týmu
- učíme rozdělit si a naplánovat práci, hlídat časový harmonogram apod.
- vedeme k sebehodnocení žáků – učíme hodnotit vlastní práce i práce ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu

Kompetence občanské

- seznamujeme s vazbami na legislativu a obecnými morální zákony (softwarové pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, ochrana hesla, citace použitého pramene)
- při zpracovávání informací vedeme ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se lze setkat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít digitální kompetence pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální

- rozvíjíme schopnost orientovat se v digitálním prostředí a zacházet s digitálními technologiemi, mít určitý nadhled nad tím, co digitální technologie kolem nás ovlivňují a schopnost na to vědomě a s porozuměním reagovat
- informujeme o užívání technologií a o okolnostech či důsledcích jejich využívání – bezpečnost, ochrana zdraví, ochrana soukromí, ochrana práv a svobod v digitálním prostředí, etika i etiketa, aktivní občanství atd.

- klademe důraz na rozvoj infromatického a kritického myšlení, na práci s chybou, kooperativní učení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali digitální technologie užívat smysluplně, pro vlastní rozvoj i v rámci celoživotního učení a své další profesní dráhy

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
I-9-1-01	získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf), odpoví na otázky na základě dat v tabulce, popíše pravidla uspořádání v existující tabulce	data a informace získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači proces komunikace, kompletnost dat časté chyby při interpretaci dat data v grafu a tabulce porovnání dat v tabulce a grafu evidenze dat, názvy a hodnoty v tabulce kontrola hodnot v tabulce filtrování, řazení a třídění dat
I-9-1-02	navrhne a porovná různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	rozpozná zakódované informace kolem sebe, zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady, zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer, zakóduje v obrázku barvy více způsoby, zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů, zjednoduší zápis textu a obrázku, ověří úplnost zápisu	kódování a přenos dat možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti standardizované kódy bit a bajt násobné jednotky jednoduché šifry a jejich limity
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
I-9-2-01	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	jednotlivé kroky algoritmu nebo programu přečte, vysvětlí postup a určí problém	algoritmizace dekompozice úlohy, problému tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	seznámí se s programováním, s nástroji programovacího prostředí a s blokově orientovaným programovacím jazykem	programování nástroje programovacího prostředí blokově orientovaný programovací jazyk
INFORMAČNÍ SYSTÉMY			

I-9-3-01	vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracuje, pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	informační systémy účel informačních systémů a jejich role ve společnosti informační systém ve škole uživatelé, činnosti, práva, struktura dat ochrana dat a uživatelů
I-9-3-04	sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy, navrhne tabulku pro záznam dat, propojí data z více tabulek či grafů	řešení problémů s daty
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
I-9-4-01	popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	zná základní pojmy hardware i software, popíše, jak funguje počítač, diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	hardware software součásti počítače a principy jejich společného fungování operační systémy – funkce, typy, typické využití fungování nových technologií
I-9-4-02	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje, uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory	instalace aplikací aktualizace správa souborů struktura složek
I-9-4-03	vybírání nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	vybere vhodný formát pro uložení dat, vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě, porovná různé metody zabezpečení účtů, spravuje sdílení souborů, pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy	domácí a školní počítačová síť fungování a služby internetu e-mail přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva digitální stopa
I-9-4-04	poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	typické závady počítače chybové stavy počítače
I-9-4-05	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	minimalizuje riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	řešení technických problémů postup při řešení problému s digitálním zařízením

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
I-9-1-03	vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně	vysvětlí známé modely jevů, situací, činností, v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku,	modelování schéma myšlenková mapa vývojový diagram

	obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	pomocí ohodnocených grafů řeší problémy	ohodnocený a orientovaný graf
I-9-1-04	zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	pomocí orientovaných grafů řeší problémy, vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	základní grafové úlohy
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
I-9-2-02	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	řeší problémy sestavením algoritmu, dokáže řešený problém a svůj výběr zdůvodnit	kontrola algoritmizace ověření algoritmu, programu
I-9-2-03	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	diskutuje různé programy pro řešení problému, vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	nalezení chyby úprava algoritmu a programu
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost, program umí vyzkoušet a opravit, používá opakování, větvení programu, proměnné	opakování větvení proměnné tvorba programu
I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby, diskutuje různé programy pro řešení problému, vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	správnost programu
INFORMAČNÍ SYSTÉMY			
I-9-3-02	nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky, používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když)	návrh a tvorba evidence dat formulace požadavků struktura tabulky, typy dat práce se záznamy, pravidla a omezení
I-9-3-03	vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	řeší problémy výpočtem s daty, připiše do tabulky dat nový záznam, seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně), používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy, ověří hypotézu	kontrola správnosti a použitelnosti struktury nastavených pravidel

		pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	
I-9-3-04	sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	úprava požadavků tabulky či pravidel

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému, po přečtení programu vysvětlí, co vykoná, ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby, používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna, spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav, používá souřadnice pro programování postav, používá parametry v blocích, ve vlastních blocích, vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu	tvorba digitálního obsahu tvorba programů (příběhy, hry, simulace, roboti) potřeby uživatelů uživatelské rozhraní programu autorství a licence programu etika programátora
I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	diskutuje různé programy pro řešení problému, hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	programy pro řešení problému
INFORMAČNÍ SYSTÉMY			
I-9-3-02	nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	dokáže pracovat s velkými soubory dat, hromadně je zpracovávat, vhodně používá funkce a vzorce, pracuje s řetězcí, umí řadit, filtrovat, vizualizovat data	hromadné zpracování dat velké soubory dat funkce a vzorce práce s řetězcí řazení, filtrování vizualizace dat odhad závislostí

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			

I-9-2-02	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	samostatně řeší problémy sestavením algoritmu, dokáže řešený problém a svůj výběr zdůvodnit	tvorba programu analýza a návrh návrh postupu popsání problému testování, odstranění chyb ovládání pozadí
I-9-2-03	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému		
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	v blokově orientovaném programovacím jazyce sám sestaví přehledný program k vyřešení problému, hotový program upraví pro řešení příbuzného problému, zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	
I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby, diskutuje různé programy pro řešení problému, vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní, řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
I-9-4-01	popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením počítače, diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich, na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat, popíše, jak fungují vybrané	programové a technické vybavení operační systémy: funkce, typy, typické využití komprese a formáty souborů fungování nových technologií (smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)
I-9-4-02	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	technologie z okolí, které považuje za inovativní, na schematickeém modelu popíše princip zasilání dat po počítačové síti, vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu, diskutuje o cílech a metodách hackerů, diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu, orientuje se v bezpečnosti na internetu, chápe nutnost	ukládání a správa dat
I-9-4-03	vybírání nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky		typy, služby a význam počítačových sítí fungování sítí: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa struktura a principy internetu datacentra, cloud

		zabezpečení svého počítače	web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL princip cloudové aplikace (e-mail, e-shop, streamování)
I-9-4-05	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení		bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků) nebezpečné aplikace a systémy zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat digitální identita digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu sledování komunikace informace o uživateli v souboru (metadata) sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat fungování a algoritmy sociálních sítí vyhledávání a cookies

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro informatiku

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ žák I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti I-9-1-02p zakóduje a dekáduje jednoduchý text a obrázek I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ žák I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal
INFORMAČNÍ SYSTÉMY žák I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE žák I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu

I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

5.4 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční i čtenářské gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis a Výchova k občanství**, z nichž vycházejí předměty dějepis, výchova k občanství a finanční gramotnost. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečností, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámeček každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství

- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

DĚJEPIS

Ze vzdělávacího oboru Dějepis vychází vyučovací předmět dějepis, který přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět po celý 2. stupeň, v 6. ročníku s časovou dotací jedné hodiny týdně, v 7. až 9. ročníku dvěma hodinami týdně. Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, příp. v učebně informatiky. Samotná výuka je vhodně doplňována návštěvami akcí rozvíjejících historické vnímání v kontextu soudobého světa.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy)
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- zadáváme úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vedeme k zamyšlení nad historickým vývojem
- propojujeme do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho k vytváření komplexnějšího pohledu na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme rozmanité aktivity (např. diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika) a metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vedeme ke kritickému myšlení a logickému uvažování
- vedeme k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, k nacházení shodných, podobných a odlišných znaků, k využívání získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě
- motivujeme k samostatnému řešení problémů, k uvážlivým rozhodnutím a ke schopnosti je obhájit

Kompetence komunikativní

- vedeme k přesnému a výstižnému vyjadřování, k formulování a vyjadřování myšlenky a názory v logickém sledu, k souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- zařazujeme do výuky diskuzi
- vedeme k věcnému argumentování a ke vhodné obhajobě vlastních názorů
- vedeme k práci s různými typy textů a k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příznivé klima třídy
- dodáváme žákům sebedůvěru
- vedeme žáky k tomu, aby přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápali potřebu efektivně spolupracovat

Kompetence občanské

- reflektujeme při výuce společenské i přírodní dění
- vedeme žáky k ohleduplnosti k druhým, k uvědomění si povinnosti postavit se proti násilí
- motivujeme žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstujeme v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví
- vedeme k respektování přesvědčení druhých lidí, k vážení si jejich vnitřních hodnot
- vedeme k chápání základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- utváříme pozitivní postoj k uměleckým dílům, pěstujeme smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojujeme do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- požadujeme dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňujeme žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- zařazujeme úkoly, které vedou k práci s digitálními technologiemi a k vyhledávání informací podle klíčového slova
- motivujeme žáky k využití digitalizovaných archiválií pro výuku dějepisu
- podněcujeme zkoumání digitálních zdrojů, které vypovídají o prezentování minulosti v popkultuře
- podporujeme vytváření výstupů, které mají digitální povahu
- rozvíjíme využívání faktografických dějepisných obsahů k tvorbě vlastních žakovských výstupů, a to při transparentním a přesném uvedení historického zdroje
- vytváříme aktivity žáků spojené se shromažďováním, spravováním a organizací získaných dat
- vedeme k rozboru digitálních zdrojů vypovídajících o minulosti a jejich porovnávání, kritické hodnocení a interpretace

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČLOVĚK V DĚJINÁCH			
D-9-1-01	uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	chápe důležitost poznatků o lidských dějinách, uvádí příklady	zkoumání lidských dějin a jeho význam, získávání informací o dějinách
D-9-1-02	uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	vyjmenuje zdroje informací, na příkladech uvádí instituce, které tyto zdroje shromažďují	historické prameny
D-9-1-03	orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	pracuje s historickou mapou, orientuje se v časové přímce, vyjmenuje jednotlivé epochy lidských dějin	historický čas, periodizace lidských dějin
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI			
D-9-2-01	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	člověk a lidská společnost v pravěku, starší doba kamenná
D-9-2-02	objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	vysvětlí pojmy zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů	mladší a pozdní doba kamenná, doba kovů
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY			
D-9-3-01	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	časově a místně vymezí starověk, uvede nejstarší starověké civilizace, seznámí se s podstatou společenského uspořádání	nejstarší starověké civilizace
D-9-3-02	uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	orientuje se ve stavebních a kulturních památkách starověkých civilizací	kulturní odkaz nejstarších starověkých civilizací
D-9-3-03	demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství	vysvětlí důležitost přínosu antické kultury, charakterizuje základy křesťanské víry	starověké Řecko a Řím, střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

D-9-3-04	porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	seznámí se s pojmy demokracie, republika a císařství, pochopí podstatu antické demokracie	podstata antické demokracie, starověké Řecko a Řím
----------	--	---	--

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA			
D-9-4-01	popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	charakterizuje hospodářské a sociální změny na konci říše římské, popíše význam křesťanství pro vznik středověkých států	nový etnický obraz Evropy, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj, raně středověká Evropa
D-9-4-02	objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	popíše vznik a vývoj prvních státních útvarů na našem území, objasní postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
D-9-4-03	vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	objasní význam církve ve středověkých státech, soupeření světské a církevní moci	křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
D-9-4-04	ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	popíše jednotlivé sociální vrstvy středověké společnosti, uvádí základní rysy a příklady románské a gotické kultury	struktura středověké společnosti, kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY			
D-9-5-01	vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	vysvětlí zrod renesance, objasní příčiny reformačních snah	renesance a humanismus, reformace v Evropě
D-9-5-02	vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	uvede základní informace o průběhu husitských válek	husitské války
D-9-5-03	popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	popíše zámořské objevy, vysvětlí jejich příčiny a důsledky	zámořské objevy, počátek dobývání světa
D-9-5-04	objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	charakterizuje postavení českého státu v rámci habsburské monarchie a Evropy	český stát v době 15.–17. století
D-9-5-05	objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	vysvětlí příčiny a důsledky třicetileté války, popíše průběh třicetileté války	české stavovské povstání, třicetiletá válka
D-9-5-06	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů	uvádí znaky baroka, uvede významné příklady barokní kultury	barokní kultura, osvícenství

	a uvede příklady významných kulturních památek		
--	--	--	--

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			
D-9-6-01	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	porozumí pojmům absolutismus, konstituční monarchie, už rozezná základní rysy uměleckých slohů: baroko a rokoko, rozšíří si své vědomosti o klasicismus a empír, romantismus, objasní význam vzniku USA	český stát a velmoci od poloviny 17. století do konce 18. století, vznik USA, baroko, rokoko, klasicismus, empír, romantismus
D-9-6-02	objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě	dá do souvislostí příčiny, průběh, význam francouzské revoluce 1789 a politický vývoj v Evropě, chápe význam osobnosti Napoleona Bonaparta	Velká francouzská revoluce a napoleonské období a jejich vliv na Evropu a svět
D-9-6-03	porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	zhodnotí úspěšnost boje evropských národů za národní a politickou svébytnost, národní hnutí malých a velkých národů, utváření novodobého českého národa	české národní obrození, národní hnutí malých a velkých národů
D-9-6-04	vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	seznámí se se soupeřením mezi velmocemi a určí význam kolonií, rozumí konfliktům mezi velmocemi, chápe kolonialismus, pochopí vývoj vedoucí k 1. světové válce	politický, hospodářský a kulturní vývoj na přelomu 19. a 20. století konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MODERNÍ DOBA			
D-9-7-01	na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	pozná příčiny, průběh, důsledky 1. světové války pro Evropu a české země	první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky

D-9-7-02	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	seznámí s novým politickým uspořádáním Evropy po 1. světové válce	Evropa po 1. světové válce, nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě, vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
D-9-7-03	charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	zorientuje se v mezinárodní situaci ve 20. a 30. letech, pochopí rozšíření fašismu, existenci a šíření komunistické ideologie, úspěch nacismu, pojmenuje příčiny nastolení totality a existence nacionalismu, obeznámí se s úlohou propagandy	období mezi dvěma válkami (1918–1939), mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, totalitní systémy –komunismus, fašismus, nacismus, důsledky pro Československo a svět
D-9-7-04	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	uvědomí si kořeny antisemitismu a rasismu, seznámí se s průběhem holocaustu, objasní si příčiny, průběh a důsledky 2. světové války, rozšíří si znalosti o konkrétních příkladech odboje, antisemitismu a rasismu, dokáže zhodnotit význam odboje	druhá světová válka na našem území a ve světě, holocaust, rasismus, antisemitismus, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války
D-9-7-05	zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	seznámí se a uvede do souvislostí politický, hospodářský a kulturní vývoj Československa od r. 1945 do roku 1989	Československo – poválečný vývoj a rok 1948, vývoj do roku 1989
ROZDĚLENÝ A INTEGROUJÍCÍ SE SVĚT			
D-9-8-01	vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	uvede fakta o zformování východního a západního bloku	bipolární svět, studená válka
D-9-8-02	vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	obeznámí se s děním uvnitř východního bloku	státy východního bloku – vnitřní vývoj
D-9-8-03	posoudí postavení rozvojových zemí	oživí si a ujasní si příčiny a vznik kolonialismu, uvědomí si souvislosti s dnešním rozdělením světa, blíže se seznámí s vývojem konce kolonialismu	dekolonizace, rozpad koloniálního systému a mimoevropský svět
D-9-8-04	prokáže základní orientaci v problémech současného světa	získá schopnost rozpoznat populistická sdělení vyskytující se v totalitních i demokratických režimech, poznává prvky manipulace v projevu	vznik České republiky, problémy současného světa, věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro dějepis

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČLOVĚK V DĚJINÁCH žák D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnosti poučit se z minulosti
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI žák D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY žák D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA žák D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY žák D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI žák D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století D-9-6-04p rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap
MODERNÍ DOBA žák D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky
ČLOVĚK V DĚJINÁCH žák D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství vychází vyučovací předmět výchova k občanství zaměřující se na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního

jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Vyučovací předmět výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a 8. ročníku jednu hodinu týdně. V obsahu předmětu je zařazen v 8. ročníku vzdělávací obsah ze vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví, v 9. ročníku je zařazen tematický celek Svět práce ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, naopak určité výstupy z vyučovacího předmětu výchova k občanství jsou funkčně přesunuty do vyučovacího předmětu finanční gramotnost, osobnostní a sociální výchova a mediální výchova. Výuka výchovy k občanství probíhá v kmenových třídách, v učebně informatiky i v dalších prostorách školy (tělocvična, venkovní hřiště, venkovní učebna). Voleny jsou takové formy a metody práce, které odpovídají charakteru učiva i cílů vzdělávání a které jsou pro kvalitu výuky co nejvíce efektivní – například prožitkové hry, práce ve skupinách, samostatná práce, tvorba referátů, diskuse, sbírání informací z časopisů, novin, propagačních letáků, internetu, využívání zkušeností z vlastního života, hra v rolích, dramatizace, naslouchání druhým, posuzování vlastních názorů s názory druhých a frontální výuka. Výuku vhodně doplňují různé akce a besedy (například návštěva úřadu práce, beseda s kurátorkou, s Policií ČR, představiteli vězeňské služby a městského úřadu, advokáty).

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství

- vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti
- vede žáky k orientaci v sociální realitě a začleňování do různých společenských vztahů a vazeb
- otevírá cestu k sebepoznání a poznávání osobností druhých
- vede k pochopení vlastního jednání
- zabývá se vztahy v rodině a širších společenstvích
- seznamuje s hospodářským životem a rozvíjením orientace ve světě financí
- přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády
- ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského zapojení jednotlivce do občanského života
- poukazuje na respektování a realizování mravních principů a pravidel společnosti
- vede k uvědomění si odpovědnosti za vlastní názory, chování a důsledky
- zaměřuje se na vytváření pozitivních občanských postojů
- rozvíjí vědomí při náležitosti k evropskému společenství
- zavývá se prevence rasistických a extrémistických postojů
- vede k výchově k toleranci a respektování lidských práv, rovnosti mužů a žen, úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí, ochrana uměleckých a kulturních hodnot

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- uvádíme probírané oblasti v širším kontextu

- rozvíjíme schopnost vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizaci k efektivní využívání v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- učíme vnímat společenské problémy ve vývoji
- vedeme ke kritickému myšlení, k posuzování řešení z různých společenských aspektů a k obhajobě rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- vedeme ke schopnosti formulovat souvisle a výstižně názory na společenské dění
- motivujeme k naslouchání, k vyslechnutí jiného názoru, k vhodné reakci i argumentaci
- rozvíjíme komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke spolupráci v týmu, k naslouchání a pomoci, k chápání významu samostatné práce, k dovednosti umět zhodnotit svou práci a práci ostatních
- motivujeme k ovládnutí a řízení svého jednání a chování tak, aby žák dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- vytváříme modelové situace
- upevňujeme dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské

- vedeme k poznávání základních principů, na kterých spočívají zákony a společenské normy, a k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- vedeme ke snaze respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot, nacházet nenásilnou cestu v řešení konfliktů
- vedeme k respektu k našim kulturním tradicím, historickému dědictví a k potřebě jejich ochrany
- motivujeme k aktivnímu zapojení se do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- vedeme k využívání znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech jak v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, tak i k dalšímu rozhodování při celoživotním vzdělávání a profesním zaměření
- dodržujeme efektivní organizování vlastní práce, správný způsob užívání techniky a vybavení, dodržování pravidel
- rozvíjíme orientaci v aktivitách potřebných pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizace, chápání rizika podnikání

Kompetence digitální

- vedeme ke zodpovědnému, etickému a právně korektnímu chování v digitálním světě
- motivujeme žáky k zapojování se do společenských vztahů prostřednictvím digitálních technologií
- rozvíjíme kritický přístup k informacím, které pocházejí z digitálního prostředí
- vedeme k práci s různými aplikacemi, které jsou důležité pro rozvoj budoucí profesní orientace a poznání potřeby celoživotního učení

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
VO-9-1-01	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	na příkladech vyloží pojem vlastenectví, má úctu k symbolům našeho státu, chápe význam státních svátků, určí významné historické mezníky v dějinách národa, určí zajímavá a památná místa našeho státu, uplatňuje výhody spolupráce lidí, popíše polohu své obce, seznámí se se začleněním do kraje, vysvětlí význam obecního zastupitelství, vysvětlí pojem domov z hlediska své příslušnosti k rodině, obci, regionu, vlasti, uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a jeho okolí, porovnává různé podoby a projevy kultury (odívání, bydlení, cestování, chování lidí), projevuje smysl a cit pro kulturní rozdíly, respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti, vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí, orientuje se v nabídce jednotlivých kulturních institucí	naše obec, region, kraj, významní rodáci, místní tradice, důležité instituce, zajímavá a památná místa naše vlast, pojem vlasti a vlastenectví, státní symboly, státní svátky, významné dny, co nás proslavilo, významné osobnosti, naše škola, život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, školní rady, SPZŠ a PPP, společná pravidla a normy, kulturní život, rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty a tradice, kulturní instituce – typy, jejich nabídka, význam pro život
VO-9-1-02	rozdílí projevy vlastenectví od projevů nacionalismu		

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE			
VZ-9-1-04	posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	vysvětlí důležitost preventivního rizikového sexuálního chování, vysvětlí, proč je nebezpečné rizikové sexuální chování, v modelových situacích rozpozná manipulativní vliv vrstevníků a médií	zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity, ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním, krizové situace a formy násilí
VZ-9-1-11	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví		
VZ-9-1-12	respektuje význam sexuality		

	v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování		
ČLOVĚK, STÁT A PRAVO			
VO-9-4-01	rozeznává nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky	vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
VO-9-4-02	rozeznává a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu		
VO-9-4-03	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu, objasní smysl voleb v demokratických státech a vysvětlí, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat život občanů, stručně charakterizuje hlavní formy voleb do zastupitelstev ČR	státní správa a samospráva, orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly, principy demokracie, znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev
VO-9-4-04	vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů		
VO-9-4-08	dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování	vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, respektuje základní právní normy našeho státu, uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři), orientuje se ve významných dokumentech, v nichž se publikují právní předpisy, rozliší protiprávní jednání a na příkladech posoudí podmínky trestní postížitelnosti občanů	právní řád ČR, význam funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů, protiprávní jednání, druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postížitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
VO-9-4-09	rozeznává a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů		
VO-9-4-11	diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání		
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	umí posoudit význam ochrany lidských práv a dokáže respektovat zájmy a práva druhých lidí, objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství, uvede základní náležitosti písemných smluv, zná jejich výhody a řídí se smlouvami, které se jej dotýkají (přepravní	lidská práva a povinnosti, právo v každodenním životě, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady
VO-9-4-06	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství		

VO-9-4-07	uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci	podmínky), uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání (pokuta, odnětí svobody)	
VO-9-4-10	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady		
SVĚT PRÁCE			
ČSP-9-8-01	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	vyloží souvislosti mezi různými pracovními činnostmi	práce, zaměstnání, povolání (druhy pracovních činností, povolání lidí, odpovědnost za práci, volba povolání), volba povolání, charakteristické znaky osobnosti, poradenské služby SOU a SŠ (v obci, regionu, státu)
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	a předpoklady nutnými pro jejich výkon, uvede hlavní problémy, které mohou nastat v případě nezaměstnanosti (peníze, vztahy v rodině), popíše, jak si může poradit v případě nezaměstnanosti, popíše jednotlivá povolání a druhy pracovišť, orientuje se v nabídce učebních oborů a středních škol, uvědomí si své osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, uvědomí si své osobní vlastnosti a schopnosti, orientuje se v nabídce poradenských služeb	
ČSP-9-8-03	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání		
ČSP-9-8-04	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	umí prezentovat svou osobu při vstupu na trh práce	pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
VO-9-5-01	popíše vliv a začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	uvědomuje si práva občanů ČR v rámci EU, vnímá výhody spolupráce mezi státy, vytváří si osobní názor na příčiny a důsledky globálních problémů současnosti	evropská integrace, podstata, význam, výhody Evropská unie a ČR, globalizace, významné globální problémy
VO-9-5-02	uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky		
VO-9-5-03	objasní souvislosti globálních a lokálních problémů		

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výchovu k občanství

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI žák VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
ČLOVĚK, STÁT A PRAVO žák VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT žák VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování
SVĚT PRÁCE žák ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlednutím k potřebám běžného života ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlednutím k potřebám běžného života ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE žák VZ-9-1-04p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví

FINANČNÍ GRAMOTNOST

Ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství vychází povinný vyučovací předmět finanční gramotnost. Předmět je vyučován v 8. ročníku a je dotován jednou hodinou týdně. Obsahem předmětu jsou výstupy ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství tak, aby vznikl ucelený předmět rozvíjející žáky v základních finančních a ekonomických dovednostech a umožňující orientaci v problematice peněz a cen. Obsahem předmětu jsou všechny tři složky finanční gramotnosti: peněžní, cenová a rozpočtová. Důraz je kladen na vytvoření zodpovědnějšího postoje a přístupu žáků k nakládání s penězi, a to jak vzděláním, tak praktickými činnostmi. Výuka probíhá v kmenových učebnách i v učebně informatiky a je doplněna konkrétními příklady ze života, pracuje se s televizními a internetovými ukázkami na dané téma. Žáci mají možnost sami vyhledávat a třídit informace, pracovat vlastním tempem.

Cílem předmětu je rozvíjet finanční gramotnost, která umožňuje porozumět financím a správně s nimi zacházet v různých životních situacích, seznámit s funkcí a druhy peněz, umět sestavit jednoduchý rozpočet domácnosti s ohledem na nezbytnost jednotlivých výdajů, seznámit žáky s finančními produkty jednotlivých bank, s možnostmi pojištění, úvěrů, leasingu, upozornit na problematiku zadlužování a lichvy a seznámit s právy spotřebitele.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání informací na internetu, k jejich třídění a zpracování, k vyvozování závěrů

Kompetence k řešení problémů

- vedeme ke kritickému myšlení, k posuzování řešení z různých aspektů a k obhajobě rozhodnutí
- zařazujeme metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci

Kompetence komunikativní

- vedeme ke schopnosti formulovat souvisle a výstižně názory
- motivujeme k naslouchání, k vyslechnutí jiného názoru, k vhodné reakci i argumentaci
- rozvíjíme komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke spolupráci v týmu, k naslouchání a pomoci, k chápání významu samostatné práce, k dovednosti umět zhodnotit svou práci a práci ostatních
- motivujeme k ovládnutí a řízení svého jednání a chování tak, aby žák dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- vytváříme modelové situace
- upevňujeme dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské

- seznamujeme s principy hospodaření domácnosti i státu využitelnými v praktickém životě
- vedeme k vytvoření zodpovědného postoje a přístupu k nakládání s penězi
- vedeme k porozumění financím a k dovednosti správně s nimi zacházet v různých životních situacích

Kompetence pracovní

- dodržujeme efektivní organizování vlastní práce a dohodnutá pravidla

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky se způsoby, jak ochránit své osobní údaje a svá osobní data
- vyhledáváme a zpracováváme informace k probíraným tématům v online prostředí
- zpracováváme a prezentujeme vyhledané informace a témata v online prostředí
- využíváme ve výuce zařízení, které má škola k dispozici

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
VO-9-3-01	rozeznává a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	rozezná formy vlastnictví, zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování k veřejnému majetku a vysvětlí, jak lze proti němu aktivně vystupovat	majetek, vlastnictví, formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem s různými formami vlastnictví
VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	dokáže popsat vývoj peněz, seznámí se s výběrem peněžních ústavů, vysvětlí rozdíl mezi placeným a přijatým úrokem, orientuje se v nabídce druhů pojištění, uvede příklady hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí rozdíl v užívání debetní a kreditní platební karty, orientuje se na webových stránkách týkajících se finančního trhu	hospodaření domácnosti, příjmy a výdaje domácnosti, jednoduchý rozpočet domácnosti, peníze, ceny, formy placení, debetní a kreditní platební karty, finanční trh, finanční produkty, banky a jejich služby, aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, přebytek a deficit, rizika při hospodaření s penězi
VO-9-3-03	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení		
VO-9-3-04	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít		
VO-9-3-05	uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu		
VO-9-3-06	na příkladu chování kupujících	vysvětlí podstatu fungování trhu, vliv nabídky a	ekonomie, ekonomika, principy tržního

	a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny; na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH; popíše vliv inflace na hodnotu peněz	poptávky na tvorbu ceny, dokáže na příkladu sestavit cenu výrobku, popíše vliv inflace na hodnotu peněz, orientuje se v rozdělování peněz státního rozpočtu, porovná příkazovou a tržní ekonomiku, uvědomí si výhody tržního hospodářství	hospodářství (nabídka, poptávka, trh – podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání), tvorba ceny, inflace, výroba, obchod, služby – jejich návaznost, hospodářská politika, státní příspěvky a dávky
VO-9-3-07	rozděluje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu		
	objasní, kam se obrátit v případě porušení práv spotřebitele		práva spotřebitele
	stanoví si vlastní finanční cíle		finanční plánování

Minimální doporučená úroveň v rámci podpurných opatření pro finanční gramotnost

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ žák VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

5.5 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy

- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

FYZIKA

Předmět fyzika je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, je vyučován jako samostatný předmět s časovou dotací v 6., 7. a 9. ročníku dvě hodiny týdně, v 8. ročníku jednou hodinou týdně. Vzdělávání v předmětu fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů v jejich vzájemné souvislosti. Charakter výuky fyziky umožňuje žákům více porozumět zákonitostem přírodních procesů a uvědomovat si užitečnost poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Výuka probíhá v odborné učebně fyziky a chemie. Ve vyučovacích hodinách se provádějí demonstrační pokusy, je také využívána videotechnika. Součástí výuky jsou laboratorní práce. Výuka fyziky je vhodně doplňována exkurzemi.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání, třídění a propojování informací, k používání odborné terminologie
- zařazujeme samostatné měření, experimentování a bádání
- motivujeme porovnávání získaných informací, k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- podporujeme práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinového vyučování vedoucí ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vedeme k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcujeme k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními
- přístupování k výsledkům své činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti, ochrany zdraví a životního prostředí
- využívání znalostí a zkušeností získaných ve fyzice k rozvoji a přípravě na budoucí povolání

Kompetence digitální

- podporujeme a vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování různých fyzikálních jevů, zpracovávání experimentálních záznamů a naměřených dat
- vedeme žáky k tomu, aby problémy řešili sběrem a tříděním dat z různých otevřených zdrojů
- učíme žáky efektivně využívat digitální komunikační prostředky např. při týmové práci, při řešení problémů a hlavně při diskuzi o výsledcích úloh a aby si takto získané materiály a záznamy ukládali k dalšímu využití

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
LÁTKY A TĚLESA			
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	rozliší látku od tělesa, uvede příklady, účelně volí a používá měřidlo ke zjištění délky, hmotnosti, objemu, teploty, hustoty a času, uvede značku a jednotku fyzikální veličiny, převádí jednotky fyzikálních veličin, rozumí pojmu skupenství látky, uvede příklady látek daného skupenství, pojmenuje	látky a tělesa, základní fyzikální veličiny a jejich jednotky (délka, obsah, objem, čas, hustota, teplota), měření fyzikálních veličin, skupenství látek

		skupenskou přeměnu, osvojí si, jak změřit délku, čas a jak určit hmotnost tělesa vážením, vyjmenuje jejich základní jednotky, umí určit průměrnou hodnotu veličin, umí změřit teplotu teploměrem a učít její změnu, umí změřit objem – odměrný válec, zná jednotku	
F-9-1-02	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	dokáže popsat, že se částice stále neuspořádaně pohybují, popisuje vlastnosti látek v souvislosti s jejich skupenstvím a jejich částicovou stavbou, popíše difúzi a umí najít příklady v běžném životě	stavba látek – skupenství látek
F-9-1-03	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	dokáže odhadnout, jak změna teploty tělesa změní jeho délku nebo objem	měření fyzikálních veličin – vztahy teplota a délka, teplota a objem
F-9-1-04	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	osvojí si vztah pro výpočet hustoty, chápe vztah mezi hmotností a objemem tělesa a jak ovlivňují velikost hustoty, umí vysvětlit hustotu látky pomocí MF tabulek	výpočet hustoty látky
POHYB TĚLES; SÍLY			
F-9-2-03	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	chápe pojem vzájemné působení těles a některé jeho projevy, popíše, jak se projevují účinky gravitační síly a jejího pole, chápe existenci pole elektrického a magnetického – v běžném životě	gravitační pole a gravitační síla, elektrické a magnetické vlastnosti látek
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTLNÉ DĚJE			
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	umí správně zakreslit schematické značky jednotlivých součástí el. obvodu, umí jednoduchý el. obvod sestavit a zapojit, rozdělí látky na vodiče a nevodiče, vysvětlí podstatu tohoto jevu	elektrický obvod

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POHYB TĚLES; SÍLY			
F-9-2-01	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	má představu o mechanickém pohybu – vidí souvislosti na příkladech ze života, rozliší rovnoměrný a	pohyb a klid tělesa

		nerovnoměrný pohyb, přímočarý a křivočarý	
F-9-2-02	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu	umí použít vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů	pohyby těles
F-9-2-03	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	orientuje se ve vzájemném působení těles, rozlišuje účinky sil – posuvné, otáčivé a deformační, rozlišuje pojem tlaková a tahová síla, třecí síla, umí znázornit sílu a graficky určit její výslednici	tlaková a tahová síla, třecí síla, skládání sil
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN			
F-9-3-01	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	vysvětluje účinky vnější tlakové síly na kapaliny – Pascalův zákon, popisuje účinky gravitační síly na kapalinu, existenci vztlakové síly – Archimédův zákon, umí toto použít při vysvětlení jevů v běžném životě	Pascalův zákon, Archimédův zákon, hydrostatický tlak
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
F-9-6-05	využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	popíše příčiny světelných jevů a orientuje se v základních pojmech o šíření světla, rozlišuje pojmy stín, polostín, sleduje jevy související se zobrazením těles rov. zrcadlem, pozoruje lom světla i na hranolu, umí popsat některé přírodní jevy	vlastnosti světla, světelné jevy

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ENERGIE			
F-9-4-01	využívá s porozuměním vztahy mezi výkonem, vykonanou prací a časem	zvládá objasnění, že změny energie jsou vždy spojeny s konáním práce a úzce souvisí s dobou konání práce	energie a teplo
F-9-4-02	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	umí vysvětlit výhody a nevýhody používání různých materiálů při tepelné výměně, chápe využití změny vnitřní energie, orientuje se v možnostech obnovitelných	vnitřní energie a její souvislost s využitím obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie

		a neobnovitelných zdrojů energie a chápe jejich význam	
ZVUKOVÉ DĚJE			
F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	hledá ve svém okolí zvukové zdroje, pokouší se je rozlišovat a zkoumá, co ovlivňuje šíření zvuku v prostředí a jaké vlastnosti zvuku vnímá	zvukové jevy – vlastnosti zvuku
F-9-5-02	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	snaží se najít možnosti, jak zmenšit vliv nadměrného hluku nejen na životní prostředí, ale hlavně na zdraví člověka	ochrana před nadměrným hlukem
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	umí zapojit jednoduchý el. obvod, umí změřit proud a napětí, začíná spojovat rezistory za sebou a vedle sebe a zkoumá jejich vliv na velikost jejich odporu	elektrický proud, el. obvod a jeho součásti

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
F-9-6-02	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	umí rozlišit střídavý a stejnosměrný proud na základě jejich vzniku, graficky znázorňuje jejich průběh a umí číst v grafu, vysvětluje pojmy perioda a frekvence	vznik elektrického proudu a střídavého el. proudu
F-9-6-03	rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	umí vysvětlit rozdíl mezi vodičem a izolantem na základě rozboru jejich vlastností, vysvětluje pojem polovodič, zvládá vysvětlení vedení proudu v kapalinách a plynech, v polovodičích	vedení el. proudu v kapalinách, plynech a polovodičích
F-9-6-04	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a na cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	umí spojit magnetické pole s usměrněným pohybem částic s el. nábojem, umí popsat elektromagnet a jeho využití v praxi, elektromotor, zná pravidla bezpečného chování při práci s el. přístroji a zařízeními	elektromagnetické jevy
F-9-6-06	rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se bude světlo lámat ke kolmici či od kolmice a	popíše příčiny lomu světelných paprsků ze znalosti rychlostí světla na základě různých prostředí a na základě těchto	vlastnosti světla při šíření v různých prostředích

	využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	analyzuje průchod světla čočkami a jeho využití v praxi	
VESMÍR			
F-9-7-01	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a Měsíců planet kolem planet	umí vysvětlit na základě znalostí gravitačního zákona působení Slunce na pohyb planet a vztahy mezi nimi, především vztahy mezi Zemí a Měsícem	sluneční soustava

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro fyziku

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
LÁTKY A TĚLESA žák F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas
POHYB TĚLES; SILY žák F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN žák F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů
ENERGIE žák F-9-4-02p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) F-9-4-05p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
ZVUKOVÉ DĚJE žák F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE žák F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci se elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití
VESMÍR žák F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

CHEMIE

Vyučovací předmět chemie poskytuje žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné z oblastí své činnosti, aby si uvědomili významné uplatnění chemie v budoucnosti, aby poznávali nutnost ochrany životního prostředí a vlastního zdraví – tím výuka citlivě rozvíjí environmentální i ekologickou výchovu žáků. Vyučování chemie vede žáky k poznávání chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném a účelném zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody. Vyučovací předmět podporuje vytváření kritického myšlení a logického uvažování. Žáci se učí hledat souvislosti a řešit problémy týkající se poznávání přírody a praktického života.

Předmět chemie se vyučuje v 8. a 9. ročníku vždy s časovou dotací dvou hodin týdně. Výuka probíhá v odborné učebně chemie. Ve vyučovacích hodinách se provádějí demonstrační pokusy, jsou také využívány digitální technologie. Součástí výuky jsou laboratorní práce. Výuku chemie doplňují exkurze.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k systematickému rozvíjení různých chemických dovedností samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky, zpracovávání výsledků svých pozorování a měření a porovnávání dosažených výsledků
- vedeme k vyhledávání a třídění informací v učebnicích, chemických tabulkách, periodické soustavě prvků, na internetu a na základě jejich pochopení využívání v procesu učení i v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- vedeme k základům logického vyvozování specifických závěrů z přírodovědných zákonů
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- motivujeme k rozpoznávání problémů a využívání všech prostředků jako pozorování, experimentování, grafické záznamy atd.
- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- podporujeme práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinové vyučování vedoucí ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vedeme k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- vedeme k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie
- rozvíjíme chápání ekologických a environmentálních problémů a rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- vedeme k bezpečnému používání chemikálií, laboratorních pomůcek a vybavení, dodržování pravidel bezpečnosti práce při práci

Kompetence digitální

- vedeme k samostatnému vyhledávání informací v elektronických zdrojích a ke kritickému porovnávání s informacemi získanými z dalších zdrojů i z vlastní zkušenosti
- podporujeme žáky při tvorbě a prezentaci vlastních digitálních materiálů a jejich sdílení s vybranými lidmi
- seznamujeme s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k etickému jednání a respektu k ostatním

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE			
CH-9-1-01	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	popisuje vlastnosti látek	vlastnosti látek, hustota, rozpustnost, skupenství, vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
CH-9-1-02	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	uvede zásady bezpečné práce v chemické učebně i v běžném životě, seznámí se s pojmy H-věty a P-věty, s piktogramy a jejich významem	zásady bezpečné práce v chemické učebně i v běžném životě, H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam
SMĚSI			
CH-9-2-01	rozdlišuje směsi a chemické látky	správně používá pojmy stejnorodá a různorodá směs, chemicky čistá látka	směsi a jejich složky, stejnorodá a různorodá směs, chemicky čisté látky
CH-9-2-02	vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	používá správně pojmy zředěný a koncentrovaný roztok, nasycený a nenasycený roztok, koncentrace roztoku, vypočítá složení roztoku pomocí hmotnostního zlomku	hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku, koncentrovaný a zředěný roztok, nasycený a nenasycený roztok
CH-9-2-03	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	sestaví jednoduchou filtrační a destilační aparaturu, provede filtraci a destilaci, navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě	oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
CH-9-2-04	rozdělí různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	rozdělí vodu destilovanou, pitnou, užitkovou a odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití, seznámí se s výrobou pitné vody, seznámí se se složením vzduchu, významem čistoty	druhy vody, čistota vody, výroba pitné vody a čištění odpadní vody, složení vzduchu, čistota ovzduší, ozonová vrstva

		ovzduší a pojmem ozonová vrstva	
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY			
CH-9-3-01	používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	popíše složení atomu, pochopí princip chemické vazby a vzniku molekul	molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektrony, elektronový obal a jeho změny při chemických reakcích
CH-9-3-02	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	rozliší periody a skupiny v periodické soustavě prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi, vyhledá kovy a nekovy	skupiny a periody v periodické soustavě prvků, protonové číslo, názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin
CHEMICKÉ REAKCE			
CH-9-4-01	rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvědomí si zákon zachování hmotnosti, zapisuje správně jednoduché chemické rovnice, seznámí se s pojmy látkové množství a molární hmotnost	zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, výchozí látky a produkty, látkové množství, molární hmotnost
CH-9-4-02	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	zhodnotí faktory ovlivňující průběh reakcí	faktory ovlivňující průběh chemických reakcí (teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza)
ANORGANICKÉ SLOUČENINY			
CH-9-5-01	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	ovládá základy chemického názvosloví oxidů, hydroxidů, kyselin a solí, popíše vlastnosti, použití a význam nejběžnějších zástupců těchto látek	oxidační číslo, chemické názvosloví, vlastnosti a použití nejnámějších oxidů, hydroxidů, kyselin a solí
CH-9-5-02	orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem, popíše princip neutralizace, zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy	kyselost a zásaditost roztoků, stupnice pH, indikátory, podstata neutralizace, vznik solí
CHEMIE A SPOLEČNOST			
CH-9-7-01	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	uvede význam průmyslových hnojiv a jejich vliv na životní prostředí, popíše složení a použití základních stavebních pojiv	hnojiva, stavební pojiva
CH-9-7-02	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek, vysvětlí	hořlaviny, hašení látek

		princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů	
--	--	--	--

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE			
CH-9-1-02	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	uvede zásady bezpečné práce v chemické učebně i v běžném životě	zásady bezpečné práce v chemické učebně i v běžném životě
ORGANICKÉ SLOUČENINY			
CH-9-6-01	rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	uvede zdroje, vlastnosti a použití nejjednodušších uhlovodíků, seznámí se se základy názvosloví uhlovodíků	příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
CH-9-6-02	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	uvede příklady fosilních paliv a vyráběných paliv, popíše jejich užívání, seznámí se s produkty zpracování ropy	ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
CH-9-6-03	rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční skupinu na příkladech vzorců známých derivátů uhlovodíků, seznámí se s příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	v praxi významné alkoholy a karboxylové kyseliny, jejich vzorce, vlastnosti a použití
CH-9-6-04	uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	uvede zdroje bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů pro člověka	zdroje, vlastnosti a příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů
CHEMIE A SPOLEČNOST			
CH-9-7-01	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje	uvede význam chemických výrob pro národní hospodářství, zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů	chemický průmysl – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze
CH-9-7-03	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	popisuje užití plastů, léčiv, detergentů a pesticidů, hodnotí nebezpečí, které přináší užívání návykových látek	plasty a syntetická vlákna, detergenty, pesticidy a insekticidy, léčiva a návykové látky, jejich vlastnosti, použití a vliv na životní prostředí a zdraví člověka

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro chemii

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE žák CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami - rozpozná přeměny skupenství látek
SMĚSI žák CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě CH-9-2-04p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY žák CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti
CHEMICKÉ REAKCE žák CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí
ANORGANICKÉ SLOUČENINY žák CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem
ORGANICKÉ SLOUČENINY žák CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy CH-9-6-04p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě
CHEMIE A SPOLEČNOST žák CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

PŘÍRODOPIS

Předmět přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, je vyučován jako samostatný předmět s časovou dotací v 6., 7. a 8. ročníku dvou hodiny týdně, v 9. ročníku jednou hodinou týdně. Vzdělávání v předmětu přírodopis směřuje k poznávání přírodopisných faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení dovedností pozorovat a hodnotit přírodopisné jevy, učí žáky zkoumat vztahy mezi přírodními procesy, směřuje k osvojení přírodopisných pojmů a odborné terminologie a podporuje vytváření otevřeného a kritického myšlení, vztahu k přírodě a její ochraně. Výuka probíhá v nově zrekonstruované učebně přírodopisu, která je vybavena moderními technologiemi, případně podle možností je realizována i výuka venku – ta je zaměřená zejména na pozorování a determinaci druhů místní krajiny, provázanost ekosystémů, vlivu člověka na životní prostředí a vlastní činnost v životě. Výuka je celoročně doplňována vhodnými exkurzemi, výukovými programy či cvičeními v terénu.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k samostatnému porovnávání získaných informací, k nalézání souvislosti mezi získanými daty a k vyhledávání a propojování informací
- motivujeme k využití učiva dané oblasti v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly, ve kterých se žáci učí užívat základní badatelské postupy
- vedeme k samostatnému pozorování jevů, experimentování a vyvozování závěrů
- vedeme k postupnému zdokonalování schopnosti pracovat s informacemi ze všech možných zdrojů (tištěných, mluvených, mediálních, počítačových)

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme formulování myšlenek v písemné i mluvené formě
- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme k hodnocení vlastní práce

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinovou práci vedoucí ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a k pocitu zodpovědnosti
- vedeme k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- vedeme ke kladnému postoji k přírodě, k šetrnému využívání přírodních zdrojů a k upřednostňování obnovitelných zdrojů
- motivujeme k dodržování zásad domácí i školní ekologie
- klademe důraz na pochopení ekologických souvislostí a environmentálních problémů

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování a upevňování bezpečného chování při praktické práci ve vyučování i mimo

Kompetence digitální

- podporujeme žáky v samostatném vyhledávání informací a podkladů pro uskutečnění pokusů, vypracování úkolů, realizaci projektů či badatelsky orientované výuky s ohledem na nejnovější poznatky
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při realizaci pokusů, při získávání, zpracování, uchování, vyhodnocení a sdílení výsledků práce
- využíváme technologie pro porovnání naměřených hodnot a vyhodnocení dat, přispíváme k rozvoji kritického myšlení u obsahu sdíleného na internetu
- využíváme technologie pro zpracování a interpretaci výsledků práce
- podporujeme žáky při využívání technologií pro efektivnější výuku

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
P-9-1-01	roziší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném	vyjmenuje podmínky života	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam, Země a vesmír, podmínky života

	přehledu vývoje organismů		
P-9-1-02	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	rozlišuje pohlavní a nepohlavní způsoby množení rostlin a ovládá základní způsoby množení rostlin	generativní a vegetativní rozmnožování rostlin
BIOLOGIE HUB			
P-9-2-01	rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	určí běžné druhy hub podle klíče	houby bez plodnic, houby s plodnicemi, lišejníky
BIOLOGIE ROSTLIN			
P-9-3-01	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	popíše pletiva a orgány rostlin, vysvětlí jejich význam	rostlinná buňka, pletiva, orgány, tělo – anatomie a morfologie
P-9-3-02	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	popíše průběh a podmínky a vysvětlí význam fotosyntézy	fyziologie rostlin – fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování
P-9-3-03	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	pomocí klíčů a atlasů určí nejběžnější zástupce rostlin	vybrané čeledi rostlin, význam rostlin a jejich ochrana
ZÁKLADY EKOLOGIE			
P-9-7-02	na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	vysvětlí pojmy populace, společenstvo, ekosystém, vysvětlí základní vztahy mezi organismy	vztahy v populacích, ochrana přírody a životní prostředí
P-9-7-03	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	vysvětlí potravní řetězec, uvede příklady zařazení rostlin do potravního řetězce	místo rostlin v potravním řetězci
PRAKTICKÉ POZNAVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	pozná základní druhy rostlin, pomocí klíčů a atlasů určí méně známé, domácí druhy, používá mikroskop a další technické pomůcky	poznávání rostlin, význam rostlin a jejich ochrana, pozorování

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
P-9-1-02	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	rozlišuje pohlavní a nepohlavní rozmnožování živočichů, popíše rozdíly, uvede příklady	rozmnožování organismů

P-9-1-04	uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	charakterizuje bakterie a viry, vysvětlí jejich význam v přírodě i nebezpečí pro člověka	viry, bakterie
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	popíše stavbu a funkci těla a způsob života vybraných skupin živočichů	stavba těla živočichů, funkce orgánů
P-9-4-02	rozdělí a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	popíše charakteristické znaky hlavních taxonomických skupin, uvede zástupce	vývoj, vývin, systém živočichů
P-9-4-03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	pozoruje živé vzorky živočichů, odvozuje jejich chování a přizpůsobení různým podmínkám	pozorování živočichů, projevy chování živočichů
P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	vysvětlí význam živočichů, význam vybraných druhů, popíše zásady chovu domácích zvířat	rozšíření, význam a ochrana živočichů
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	používá základní metody pozorování, využívá vhodné pomůcky	pozorování živočichů, projevy chování živočichů

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	orientuje se v základní stavbě lidského těla, používá základní metody pozorování, využívá vhodné pomůcky	stavba lidského těla
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
P-9-1-03	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	uvede příklady dědičnosti v praxi	dědičnost a proměnlivost organismů
P-9-1-04	uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	uvědomuje si riziko nákazy patogenními viry a bakteriemi, zná jejich přínos pro člověka	onemocnění člověka
BIOLOGIE ČLOVĚKA			
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše stavbu jednotlivých částí lidského těla, vysvětlí funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav	základní anatomie a fyziologie orgánů a orgánových soustav
P-9-5-02	orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	popíše vývojové stupně člověka, vyjmenuje jednotlivé etapy	původ a vývoj člověka

P-9-5-03	objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	chápe jednotlivé etapy lidské reprodukce, pojmenuje jednotlivé etapy lidského života	reprodukce a vývoj člověka
P-9-5-04	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	uvědomuje si rizikové faktory ohrožující zdraví, rozumí pojmu zdravý životní styl, zná pravidla ochrany před nakažlivými i nepřenositelnými chorobami	běžná onemocnění, civilizační choroby, úrazy, prevence

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
NEŽIVÁ PŘÍRODA			
P-9-6-01	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	chápe rozdíl mezi horninami a nerosty, zařadí nerosty podle chemického složení, určí základní druhy nerostů, dokáže třídit horniny podle vzniku, určí běžné druhy hornin, zná jejich využití v praxi	horniny, nerosty
P-9-6-02	rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	chápe činnost vnitřních a vnějších geologických dějů, rozlišuje základní geologické činitele, popíše a vysvětlí horninotvorný cyklus a působení vody na zemský povrch	geologické děje, geologičtí činitelé, půdy
P-9-6-03	uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	vysvětlí význam vlivu podnebí a počasí na ekosystémy, vysvětlí vlivy znečištěného ovzduší na živé organismy, chápe základní dopady mimořádných událostí na živé organismy, vysvětlí základní kroky vedoucí k ochraně před katastrofami	základní ekosystémy, přírodní katastrofy
ZÁKLADY EKOLOGIE			
P-9-7-01	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	charakterizuje ekosystémy, jejich funkci a odlišnost	základní ekosystémy
P-9-7-04	uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	sleduje aktuální stav životního prostředí, rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, chápe principy udržitelného rozvoje	člověk a životní prostředí
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	poznávání nerostů a hornin, pomocí atlasů a vlastností	poznávání nerostů a hornin, jejich význam

OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
P-9-1-01	rozdílí základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	vyjmenuje základní teorie vzniku Země a života, má přehled o základní systematice v biologii	naše planeta, vznik a vývoj života na Zemi

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro přírodopis

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA žák P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozdíli základní projevy a podmínky života P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka
BIOLOGIE HUB žák P-9-2-01p rozpozná naše neznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků
BIOLOGIE ROSTLIN žák P-9-3-03p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití P-9-3-03p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování P-9-3-04p rozdíli základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ žák P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02p rozdíli jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
BIOLOGIE ČLOVĚKA žák P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince P-9-5-04p rozdíli příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
NEŽIVÁ PŘÍRODA žák P-9-6-01p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny P-9-6-02p rozdíli důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů P-9-6-03p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi
ZÁKLADY EKOLOGIE žák P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY žák P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

ZEMĚPIS

Předmět zeměpis je zahrnut do vzdělávací oblasti Člověk a příroda a navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Zeměpis je vyučován v 6., 7., 8. ročníku 2 hodiny týdně a v 9. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, případně je využívána učebna informatiky, a to zejména pro procvičení učiva s pomocí výukových programů, a je vhodně doplňována o zeměpisné vycházky, exkurze, besedy či výukové programy. Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod, získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací, respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí, rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka, rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování, aplikování geografických poznatků v praktickém životě.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací, k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- rozvíjíme vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojujeme získané poznatky do širších celků
- vedeme k nalézání souvislostí a ke kritickému posuzování, porovnávání a patřičnému formulování závěrů, k práci s mapami, demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- motivujeme k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů a k využití učiva dané oblasti v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme vyhledávání informací vhodných k řešení problému, využití získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- vedeme k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů, ke kritickému myšlení, práci s chybou

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme formulování myšlenek v písemné i mluvené formě
- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme k naslouchání a respektování názorů druhých, k hodnocení vlastní práce
- vedeme k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
- využíváme skupinové a inkluzivního vyučování
- vedeme k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání, k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- vedeme k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků

Kompetence občanské

- vedeme k respektování, ochraně a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Kompetence pracovní

- vedeme k získávání praktických zkušeností a k pozitivnímu vztahu k přírodě a společnosti
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy
- vedeme žáky k používání e-map, mapových aplikací a globálních družicových systémů k orientaci v terénu, k pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny a sběru geografických dat a informací
- vedeme žáky k používání geoinformačních technologií ve výuce i v běžném životě
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě
- podporujeme žáky při využívání digitálních technologií pro podporu učení

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ			
Z-9-2-01	prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	vyjmenuje důkazy o kulatosti Země a vysvětlí, jaké pohyby vykonává a co je jejich důsledkem, hodnotí otáčení Země kolem své osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi, vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období, dokáže v praxi využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu v praxi	Země jako vesmírné těleso, postavení ve vesmíru, Sluneční soustava, tvar a pohyby Země, krajinná sféra – přírodní sféra, společenská sféra a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry, geografické pásy, šířková pásma, výškové stupně, přírodní oblasti
Z-9-2-02	rozdělí a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	rozdělí, charakterizuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, dokáže zdůvodnit jejich důležitost, rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými složkami krajinné sféry, objasní principy vzniku zemětřesení a sopečné činnosti	litosféra – zemětřesení a sopečná činnost, utváření a dotváření zemského povrchu, tvary zemského povrchu
Z-9-2-03	porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a	rozliší vnitřní a vnější procesy, které formují povrch Země, uvede jejich	povrch Země jako výsledek působení přírodních činitelů

	jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	příklady a jakým způsobem působí na zemský povrch	
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE			
Z-9-1-01	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu	glóbus, měřítko glóbusu, kartografický jazyk, pojmy
Z-9-1-02	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	používá zeměpisnou síť a s pomocí souřadnic určuje na mapě polohu jednotlivých lokalit na Zemi, dokáže stanovit místní čas, používá různé druhy map, umí přepočítávat vzdálenosti dle různých měřítek, rozumí pojmům: poledník, rovnoběžka, rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruhy, datová mez, výškopis, polohopis, vrstevnice, kóta	určování zeměpisné polohy, zeměpisná síť, zeměpisné souřadnice, čas na Zemi, druhy map a jejich měřítko, orientace na mapě, přepočet vzdáleností, práce s atlasem
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
Z-9-5-01	porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce, vymezí geografická šířková pásma na Zemi	krajinná sféra, znaky a funkce krajín
Z-9-5-02	uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	popíše, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země, uvede příklady negativního působení lidských aktivit na životní prostředí	přírodní a kulturní krajina

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
REGIONY SVĚTA			
Z-9-3-01	lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	vyjmenuje a lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik oblasti (světadíly, oceány, makroregiony) světa, charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, přírodní poměry (povrch, klima, vodstvo), lokalizuje v oblastech (regionech) světa	regiony světa: Severní Amerika, Jižní Amerika, Afrika, Asie, Austrálie a Oceánie, světový oceán, orientace na mapě, socioekonomická charakteristika

		rozvojová jádra a periferní zóny, porovnává regiony mezi sebou	
Z-9-3-02	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	popíše přírodní podmínky světadílů, vymezí klimatické oblasti, vegetační pásy, charakterizuje obyvatelstvo, sídla, demografické a kulturní charakteristiky, uvede nejdůležitější státy	regiony světa: fyzicko-geografická charakteristika, socioekonomická charakteristika
Z-9-3-03	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	určí geografickou polohu a vyhledá na mapách polární oblasti, uvede význam Arktidy a Antarktidy, seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí	regiony světa: polární oblasti, změny ve vybraných regionech světa

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
REGIONY SVĚTA			
Z-9-3-01	lokalizuje na mapách světadílů, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik regiony světa, lokalizuje v regionech světa rozvojová jádra a periferní zóny	regiony světa: Evropa

Z-9-3-02	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	lokalizuje geografickou polohu modelových států (regionů), porovná vybrané modelové státy (regiony) světa	regionální členění Evropy, charakteristika vybraných regionů a států v Evropě – přírodní podmínky, obyvatelstvo, kultura, hospodářství, význam, zajímavosti
Z-9-3-03	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	popíše, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů, uvede na příkladech příčiny společenských změn v regionech světa v určitých časových horizontech	změny ve vybraných regionech Evropy
ČESKÁ REPUBLIKA			
Z-9-6-01	vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	lokalizuje místní region, uvede na příkladech specifika místního regionu	místní region, jeho vymezení
Z-9-6-02	hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	uvede silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) místního regionu s využitím různých zdrojů, zařadí místní region do vyšších územních celků, uvede perspektivy místního regionu	charakteristika místního regionu
Z-9-6-03	hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	porovnává význam polohy ČR v rámci střední Evropy, v rámci Evropské unie, uvede s využitím zdrojů přírodní a společenské charakteristiky ČR, porovnává přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky ČR s vybranými (modelovými) státy	přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství ČR
Z-9-6-04	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a další vybrané regiony, uvede přírodní a společenské charakteristiky krajů a dalších regionů ČR, uvede hlavní jádrové a periferní oblasti ČR	kraje ČR a vybrané regiony
Z-9-6-05	uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích,	uvede příklady zapojení ČR do světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států,	postavení ČR ve světě, zapojení do mezinárodních organizací

	organizacích a integracích států	uvede význam členství ČR v Evropské unii	
--	----------------------------------	--	--

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ			
Z-9-4-01	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	dovede pomocí zeměpisných tabulek vyhledat počet obyvatel na Zemi, rozdělit obyvatelstvo světa do základních lidských ras, zařadit do národů, jazyků, náboženství, porovná rozmístění obyvatelstva na Zemi, rozdělí obyvatelstvo dle věku, pohlaví a ekonom. aktivity	obyvatelstvo na Zemi – pohyb, struktura
Z-9-4-02	posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	vyjmenuje a na mapě vyhledá největší města světa, porovná venkovská a městská sídla, jejich význam v minulosti a dnes, vysvětlí pojmy: urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopole	sídla na Zemi – město a venkov, kontrasty mezi městy
Z-9-4-03	zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	dovede posoudit hlavní úlohu hospodářství – rozdělit na sektory, pomocí mapy lokalizuje hlavní oblasti světového hospodářství	světové hospodářství – zemědělství, rybolov, lesní a vodní hospodářství
Z-9-4-04	porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	lokalizuje na mapě nejvýznamnější průmyslové a zemědělské oblasti světa, zdůvodní význam a postavení dopravy ve světě, určí druhy, vyhledá hlavní dopravní uzly, zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo, vyhledá na mapě hlavní oblasti cestovního ruchu, uvede nejdůležitější centra světového obchodu, hlavní hospodářské organizace ve světě, vysvětlí pojmy: import, export	světové hospodářství – průmysl, doprava, služby, cestovní ruch a mezinárodní obchod
Z-9-4-05	porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	uvede aktuální počet států současného světa, rozdělí a uvede státy podle hlediska svrchovanosti, polohy, rozlohy, počtu a původu obyvatel, průběhu a tvaru hranic, správního členění, státního zřízení a formy vlády, politického	politický zeměpis – dělení států světa, hlavní mezinárodní, politické, bezpečnostní a hospodářské seskupení a organizace

		systému a stupně hospodářského rozvoje, dovede vysvětlit nejvýznamnější politické, vojenské, hospodářské seskupení a sdružení států světa, jejich cíle, zásady, činnost – OSN, EU, NATO	
Z-9-4-06	lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních, náboženských konfliktů, objasní příčiny	politický zeměpis – ohniska politických, mezinárodních a náboženských konfliktů, nové státy na mapě světa
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
Z-9-5-03	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení	krajina a životní prostředí, globální problémy současného světa
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE			
Z-9-7-01	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce, pracuje s internetem a dalšími materiály při vyhledávání informací, orientuje se v přírodě pomocí buzoly	terénní geografická výuka, praxe a aplikace, orientace v terénu
Z-9-7-02	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	nakreslí jednoduchý náčrtek, dokáže určit azimut na mapě i v přírodě	určování azimutu, odhad vzdáleností a výšek v terénu
Z-9-7-03	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě, přírodě, ví, jak se zachovat a ochránit se při mimořádné události způsobené přírodními vlivy, zná základní prvky první pomoci	zásady bezpečného pohybu v krajině, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, živelní pohromy – opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro zeměpis

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE
žák Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ
žák Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země

Z-9-2-03p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost
Z-9-2-03p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu
REGIONY SVĚTA žák Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ žák Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ žák Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí
ČESKÁ REPUBLIKA žák Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE žák Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

5.6 UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp. V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova a Výtvarná výchova**.

Na 2. stupni základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými. Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření. Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace. V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti i umožňují rozvíjet

a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Ze vzdělávacího oboru Hudební výchova vychází vyučovací předmět hudební výchova, který je od 6. do 9. ročníku dotován jednou hodinou týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách. Hudební dovednosti si žáci osvojují nejen v hodinách hudební výchovy, ale i při návštěvách výchovných koncertů a také individuálně v mimotřídních i mimoškolních aktivitách.

Žáci se v hodinách hudební výchovy seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a jazykem hudebního umění. Učí se s nimi tvořivě pracovat a užívat je jako prostředky sebevyjádření a komunikace s ostatními. Seznamují se s vybranými uměleckými díly a učí se je chápat a prožívat. Hudební výchova se realizuje prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností. Vede k aktivnímu zpěvu a vnímání hudby. Tyto činnosti jsou vzájemně propojeny a doplňují se tak, aby vedly k rozvoji hudebnosti žáka a tím přispěly

k celkovému vývoji osobnosti. Navíc dávají žákům prostor k individuálnímu praktickému projevu. Hudební dovednosti, kterými chceme žáka obohatit, jsou: zpěv, rytmus, intonace, instrumentální doprovod, hudebně pohybové vyjádření, poslech a improvizace.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

1. Vokální činnosti

- práce s hlasem (umět zpívat hlavovým tónem)
- kultivovanost pěveckého a mluveného projevu, správné pěvecké návyky
- intonace, hudební rytmus, vícehlas

2. Instrumentální činnosti

- hra na jednoduché hudební nástroje (Orffův instrumentář, flétny)
- hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

3. Hudebně pohybové činnosti

- ztvárnění hudby pohybem, tancem a gesty

4. Poslechové činnosti

- aktivní vnímání hudby sluchem
- vnímání znějící hudby a prožitek z ní
- poznávání hudby různých žánrových stylů současnosti a minulosti
- seznámení se s nejvýznamnějšími českými i světovými hudebními skladateli

Hudební výchova směřuje především k tomu, aby žáci:

- kultivovali svou hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie
- získali základní poznatky o vývoji hudby a hudebních stylů, o hudební teorii
- rozvíjeli schopnosti a dovednosti poslechové, pěvecké, pohybové, instrumentální
- postupně vytvářeli své názory a postoje k hudebnímu umění minulosti i současnosti
- vnímali hudbu jako důležitou součást života jedince a celé společnosti

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledání v různých pramenech potřebné informace týkající se hudební výchovy a k jejich efektivnímu využívání a propojování do souvislostí
- umožňujeme žákům prezentaci jejich vlastní práce a konfrontaci s výsledky ostatních

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- pracujeme s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- nabízíme podněty k hudební improvizaci a hudebnímu prožitku
- žáci porovnávají vlastní hudební zkušenosti s jinými názory, s mediálními tvrzeními

Kompetence komunikativní

- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- podporujeme vyjádření subjektivních pocitů z poslouchané i interpretované hudby slovem i pohybem

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení při zpěvu, pohybu, poslechu
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních;
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných

Kompetence občanské

- vedeme k respektování, ochraně a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví, k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům, ke smyslu pro kulturu a tvořivost, k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní

- motivujeme k pozitivnímu vztahu k hudebním činnostem
- vedeme k aktivnímu přístupu k práci, k dodržování vymezených pravidel a termínů

Kompetence digitální

- motivujeme žáky k zaznamenávání hudby a hudebních projektů prostřednictvím digitálních technologií jako nástroje sebe prezentace
- vedeme žáky ke smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů
- vedeme k respektování autorských práv při využívání videí a zvukových nahrávek
- seznamujeme s možnostmi zaznamenávání zvukových nahrávek pomocí digitálních technologií
- seznamujeme s využitím aplikací podněcující hudebně – pohybovou činnost
- umožňujeme žákům aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy pro reprodukování hudebních ukázek i pro vlastní tvůrčí počiny
- motivujeme žáky k vyhledávání a sdílení zdrojů uměleckých děl s ohledem na autorská práva
- dáváme příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií jako nástroje sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	rozvíjí svůj zpěvný i mluvní projev, osvojuje si písně podle volby vyučujícího	hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, deklamace
HV-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	doprovází písně hrou na Orffovy nástroje, poznává často používané hudební nástroje	vnímání souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu nástrojová reprodukce melodií, nástrojová improvizace, doprovod písní na Orffovy nástroje

HV-9-1-05	orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k klogicky utvářenému celku	osvojí si notový zápis písní a skladeb	notová osnova, předznamenání, hudebně výrazové prostředky
HV-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	seznámí se s vybranými skladbami k probíraným tématům	vnímání hudebně výrazových prostředků, poslech vybraných skladeb

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	rozpozná lidovou píseň od umělé, zpívá kánon, podle svých individuálních možností zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně	Hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv lidová a umělá píseň, kánon, postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
HV-9-1-04	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	orientuje se v pojmech lidový tanec, balet, výrazový tanec, společenský tanec, osvojí si základy taktování	Pantomima, improvizace, rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách
HV-9-1-05	orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k klogicky utvářenému celku	orientuje se v pojmech duchovní a světská hudba, seznámí se s významnými skladateli těchto forem, rozšiřuje si znalosti z notopisu	reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané písně pomocí grafického (notového) zápisu, základy taktování
HV-9-1-07	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	seznámí se s vybranými skladbami polyfonních forem, dovede přiřadit jednotlivé ukázky k danému žánru	interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí ukázky skladeb duchovní a světské hudby

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	zpívá písně různých žánrů, snaží se o intonační a rytmickou přesnost	rozšiřování hlasového rozsahu, techniky vokálního projevu, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách

HV-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	seznamuje se s vývojem hudby v průběhu dějin, charakterizuje jednotlivá hudební období, seznámí se s vybranými skladbami k probíraným tématům	hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům, původ hudby, hudba ve starověku, kapitoly z dějin evropské hudby, vývoj české artificiální hudby od počátku po současnost, vybrané ukázky k jednotlivým hudebním obdobím
HV-9-1-07	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	používá získané vědomosti k doplnění celkového obrazu o kulturním rozvoji společnosti	hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	zpívá písně různých žánrů, snaží se o intonační a rytmickou přesnost, prezentuje své oblíbené skladby ve skupině, dovede akceptovat různost hudebních žánrů	rozšiřování hlasového rozsahu, vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti
HV-9-1-04	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	spojuje hudbu s pohybem, rozliší jednotlivé taneční styly	pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění, pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby
HV-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	seznámí se s vývojem populární hudby v Evropě a USA, charakterizuje jednotlivé žánry, orientuje se v hlavních představitelích	hudební styly a žánry – počátky populární hudby v USA, hudební žánry 20. století, populární hudební směry současnosti

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro hudební výchovu

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
žák HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu - rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru - uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ze vzdělávacího oboru Výtvarná výchova vychází vyučovací předmět výtvarná výchova, která je dotována v 6., 8. a 9. ročníku jednou hodinou týdně, v 7. ročníku dvěma hodinami týdně. Výtvarná výchova je realizována prostřednictvím tvůrčích činností žáka, ve kterých uplatňuje vlastní vnímání, myšlení, cítění, prožitky, představivost a fantazii. Umožňuje vyjadřovat se k různým tématům a situacím. V prvním období směřuje výtvarná výchova k motivaci a rozvíjení zájmu o výtvarné umění. Převládá spontánnost a bezprostřednost výtvarného projevu, rozvíjí se dětská fantazie. V tomto období jsou mezi metody a formy práce vhodně zařazovány co nejvíce různé hravé činnosti a experimentování. Na 2. stupni výtvarná výchova dbá na estetický rozvoj osobnosti žáků, pěstuje jejich kladný vztah k umění a vkus. Svůj výtvarný projev mají žáci možnost prezentovat, obhájit, vysvětlit spolužákům, vyslechnout jejich názory a zároveň říci svůj názor na práci ostatních. Ve všech formách výtvarného projevu se prezentuje osobnost žáka a dává mu možnost individuálně se vyjádřit. Žák si postupně vytváří vztah k výtvarnému umění, výtvarným hodnotám, učí se zaujímat k nim svůj postoj, vnímat pozitivní i negativní, je veden k všímavání si okolního světa.

Vzdělávací obsah je rozčleněn do tří vzdělávacích oblastí:

- 1. Rozvíjení smyslové citlivosti** – činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.
- 2. Uplatňování subjektivity** – činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.
- 3. Ověřování komunikačních účinků** – činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Žáci se ve výtvarné výchově seznamují s ilustracemi v knihách, reprodukcemi, obrazy, s novodobým uměním, s nejdůležitějšími uměleckými obdobími a s významnými představiteli dějin výtvarné kultury. Tímto způsobem se utvářejí mezipředmětové vztahy, a to například s českým jazykem, dějepisem a hudební výchovou.

Výuka probíhá v nově zrekonstruované, moderní učebně výtvarné výchovy, která je vybavená potřebným materiálem i pomůckami, a je vhodně doplňována o odborné exkurze. Žáci se podílejí na výzdobě třídy i školy, účastní se výtvarných soutěží.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledání v různých pramenech potřebné informace týkající se výtvarné výchovy a k jejich efektivnímu využívání a propojování do souvislostí
- umožňujeme žákům prezentaci jejich vlastní práce a konfrontaci s výsledky ostatních

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- pracujeme s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- učíme volit vhodné výtvarné vyjadřovací prostředky

- žáci jsou vedeni k diskuzi a snaží se porovnávat vlastní výtvarné zkušenosti s názory druhých, laiků i odborníků

Kompetence komunikativní

- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- poskytujeme dostatečný prostor žákům k jejich uměleckému projevu

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných

Kompetence občanské

- vedeme k dodržování zásad slušného chování na kulturních akcích
- vedeme k respektování, ochraně a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví, k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům, ke smyslu pro kulturu a tvořivost, k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní

- motivujeme k pozitivnímu vztahu k výtvarným činnostem a k osvojení různých výtvarných technik
- vedeme k aktivnímu přístupu k práci, k dodržování vymezených pravidel a termínů

Kompetence digitální

- motivujeme žáky k užívání rozmanitých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání netradičních postupů a různých možností řešení
- poskytujeme žákům prostor k vyhledávání inspirace a sdílení vlastní tvorby
- seznamujeme s užitím různých prostředků včetně digitálních technologií (nástrojů a programů pro kresbu, funkce přiblížení, barevné zvýraznění apod.)
- učíme využívat digitální zdroje a dokumentaci pro vlastní práci
- vedeme žáky k respektování autorských práv v oblasti výtvarné výchovy
- vedeme žáky k vytváření vlastních databází uměleckých děl jako podklad k výuce dějin umění
- podněcujeme zájem žáků o umění vzájemným sdílením vytvořených digitálních obsahů např. tvorba virtuální galerie, prezentace vlastního díla
- rozvíjíme tvůrčí využívání a experimentování s digitálními technologiemi
- podporujeme kombinování a objevování možností v oblasti tvorby spojené s digitálními technologiemi

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-9-1-01	vybírání, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a	užívá linie jako pomocný prostředek, všímá si symetrie a asymetrie, snaží se uspořádat celou plochu výkresu	rozvíjení smyslové citlivosti – linie a osová symetrie, tvary objemy, uspořádání prvků v ploše, rytmus, výtvarný a barevný kontrast, ilustrátoři dětské knihy

	poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků		
VV-9-1-04	vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	pozoruje účinek kontrastu, pracuje se základními barvami a učí se je míchat, znázorňuje prostor pomocí lineární perspektivy	uplatňování subjektivity – vyjádření představ, fantazie, osobních zkušeností

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-9-1-02	zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly a zaznamenává podněty z představ a fantazie	pozoruje a výtvarně zachycuje symetrii a asymetrii v přírodě a v předmětech, snaží se začlenit porušení rytmu do výtvarného záměru	rozvíjení smyslové citlivosti – linie, tvary objemy, barevné kvality, textury, uspořádání prvků v ploše, rytmus, výtvarný a barevný kontrast, struktury
VV-9-1-05	rozlíší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	zkouší zachytit pohyb, pracuje s prvky v ploše (písmo, hry s barvou), míchá barvy a pozoruje výtvarný účinek, pracuje s kontrastem jako výtvarným záměrem, snaží se vyjádřit prostor pomocí lineární a barevné perspektivy	uplatňování subjektivity – vyjádření představ, fantazie, osobních zkušeností, uspořádání prostoru, vyjádření proměn, přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, symbolika

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-9-1-03	zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	uplatňuje pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků škálu vizuálně obrazných prvků, variuje různé vlastnosti prvků pro získání osobitých výsledků, v tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích (počítačová grafika)	rozvíjení smyslové citlivosti – linie (pomocné, zvýrazňující, základy písma), rytmus (pravidelný, porušený), uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru (perspektiva barevná, lineární, konstruovaná), vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických), smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (film, tiskoviny, televize, reklama)
VV-9-1-05	rozlíší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	vybírání, kombinuje, vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky, porovnává různé interpretace obrazného	uplatňování subjektivity – vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, manipulace s objekty, pohyb těla v prostoru, uspořádání prostoru,

		vyjádření, vysvětluje své postoje k nim	ilustrace textů, volná malba, comics, reklama pro vlastní tvůrčí záměry, přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní)
VV-9-1-07	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje významné prvky uměleckého vyjádření současnosti i minulosti, ověřuje komunikační účinky samostatně vytvořených obrazných vyjádření, seznamuje se s výtvarným projevem od období baroka po secesi	ověřování komunikačních účinků – zdůvodňování odlišné interpretace obrazných vyjádření, jejich porovnávání, respektování záměrů autora

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-9-1-03	zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	vybírání, vytváření a pojmenovávání co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje vlastní zkušenosti, vjemy, představy a poznatky; kombinuje různé prvky pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích (počítačová grafika)	rozvíjení smyslové citlivosti – linie (pomocné, zvýrazňující; písmo – užití, výtvarný záměr), rytmus (pravdivý, porušený, význam v architektuře), uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru (perspektiva barevná, lineární, konstruovaná), uspořádání prvků v ploše barvou, tvarem, strukturou, linií, vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických), smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (film, tiskovina, televize, reklama, elektronická média), výběr, kombinace, variace ve vlastní tvorbě
VV-9-1-06	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	vybírání, kombinuje, vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření, interpretuje významné prvky uměleckého vyjádření současnosti i	uplatňování subjektivity – vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, manipulace s objekty, pohyb těla v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, ilustrace textů, volná malba, objekty,

		minulosti; vychází ze svých znalostí historických souvislostí i osobních zkušeností a prožitků, rozlišuje rovinu smyslového účinku, subjektivního účinku, rovinu sociálního utváření a symbolického obsahu	comics, animovaný film, fotografie, komunikační grafika, reklama pro vlastní tvůrčí záměry, přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech
VV-9-1-07	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	ověřuje komunikační účinky samostatně vytvořených obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci, porovnává na příkladech různé interpretace obrazného vyjádření, vysvětluje svůj postoj k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	ověřování komunikačních účinků – zdůvodňování odlišné interpretace obrazných vyjádření, kritéria, jejich porovnávání, jejich zdůvodňování, utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby, respektování záměrů autora, prezentace ve veřejném prostoru, historické, sociální a kulturní souvislosti

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výtvarnou výchovu

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
<p>žák</p> <p>VV-9-1-01 až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</p> <p>VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</p> <p>VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</p>

5.7 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní

výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví se prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a

jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví a být za nezodpovědný. Žáci si upevňují zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole, společenství vrstevníků i vztazích mezi lidmi. Učí se dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Předmět se vyučuje jako samostatný předmět v 6. ročníku jednu hodinu týdně, výuka probíhá v kmenových třídách. Ve výuce jsou voleny především aktivizační metody práce, diskuze, skupinová práce a vytváření modelových situací.

Vzdělávání v předmětu výchova ke zdraví je zaměřeno na:

- vytváření pozitivních vztahů v rodině, ve škole a ve společnosti
- získání orientace v netypických nebo konfliktních situacích souvisejících s mezilidskými vztahy, zdravím nebo osobním bezpečím
- osvojení si chování v krizových a mimořádných situacích
- preventivní ochranu zdraví a zdravého životního stylu v každodenním životě
- dovednost odmítat drogy a ostatní škodlivé látky
- získávání znalostí v oblasti lidské sexuality a odpovědného sexuálního chování

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k porovnávání a třídění vlastních informací, k efektivnímu učení a k plánování a vlastní organizaci učení

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- nabízíme modelové situace
- vedeme ke kritickému myšlení

Kompetence komunikativní

- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- poskytujeme dostatečný prostor pro diskuzi

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- vedeme k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- rozvíjíme dovednosti o ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

Kompetence pracovní

- vytváříme příležitosti k diskuzím a závěrům vedoucím k ochraně zdraví
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Kompetence digitální

- vedeme žáky k bezpečnému chování na internetu v oblasti zdraví
- vedeme žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě s ohledem na prevenci a zdraví
- učíme rozeznávat a rozšiřujeme znalosti o nebezpečí v digitálním prostředí
- podněcujeme k využívání digitálních technologií a aplikací spojených s péčí o vlastní zdraví, s prevencí rizikového chování i s prevencí nemocí
- prakticky seznamujeme žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů, referátů a týmových úkolů

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VZ-9-1-08	uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem	rozlíší choroby běžné, infekční, civilizační, aktivně se proti nim brání – vyhledá v případě potřeby lékaře a popíše své zdravotní problémy, uplatňuje základní zásady pro užívání a ukládání léků,	péče o zdraví, ochrana před nemocemi a odpovědnost za své zdraví i zdraví jiných, preventivní a lékařská péče, vliv životních podmínek a životního stylu na zdraví, vznik

VZ-9-1-03	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	uplatňuje osobní a intimní hygienu s ohledem na zdravotní hlediska a ohleduplné mezilidské vztahy, zařazuje do svého denního režimu aktivní pohyb, otužování a relaxaci, zná techniky pro zvládnání stresu	civilizačních nemocí, odolávání stresu
VZ-9-1-05	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví		
VZ-9-1-06	vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí		
VZ-9-1-07	dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu, orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravinových výrobků a využívá je při nákupu a uchovávání v domácnosti, posoudí zastoupení jednotlivých potravin a nápojů ve stravovacím režimu člověka z hlediska zdravé výživy, orientuje se v potřebách výživy v období dospívání, vysvětlí souvislosti mezi zdravou a nezdravou výživou a rozvojem civilizačních chorob, rozpozná klamavou reklamu na potraviny a vyjádří k ní vlastní názor	výživa a zdraví, zásady zdravé výživy, alternativní výživové směry, reklamy na potraviny, poruchy příjmu potravy, mentální anorexie, bulimie, výživa a civilizační nemoci
VZ-9-1-10	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	vysvětlí základní vztah mezi úrovní zdravotně orientované zdatnosti a možnými zdravotními problémy (civilizační choroby), umí sestavit osobní pohybový režim, vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím	pohybové aktivity a zdraví, význam pohybových aktivit pro zdraví, pohybový režim, prevence tělesného a duševního zatížení
VZ-9-1-13	uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně	uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví, používá způsoby odmítání návykových látek a činností v modelových situacích i ve styku s vrstevníky, uvědomuje si rizika spojená	návykové látky, činnosti a zdraví, pozitivní životní cíle a hodnoty, návykové látky a zákon, reklamní vlivy, počítače a hazardní hry, gamblerství, sociální sítě

	patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	s trávením volného času na sociálních sítích	
VZ-9-1-09	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce		
VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	orientuje se v manipulativních praktikách na modelových příkladech, umí vyhledat odbornou pomoc při krizových situacích	osobní bezpečí, manipulace, komunikační obrana, krizové situace, šikánování, týrání, sexuální zneužívání, linky důvěry, krizová centra
VZ-9-1-02	vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví		
VZ-9-1-08	uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým		
VZ-9-1-14	vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi		
VZ-9-1-15	projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	využívá z hlediska osobního bezpečí pravidla dopravní výchovy, využívá svých znalostí, jak se chovat v dopravě	dopravní výchova, pravidla silničního provozu, chování v dopravě

VZ-9-1-16	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	umí charakterizovat mimořádné situace, rozumí integrovanému záchrannému systému, zná zásady ochrany člověka za mimořádných situací, zná zásady kolektivní ochrany obyvatelstva, zná potenciální nebezpečí, zná zásady chování po vyhlášení mimořádné situace, zná zásady chování po vyhlášení evakuace	mimořádné situace, charakter mimořádné situace, tísňová volání potenciální nebezpečí, varovný signál a chování po jeho vyhlášení, evakuace, improvizovaná ochrana, havárie s únikem nebezpečné látky
VZ-9-1-13	uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu s návykovými látkami ve škole i mimo ni	návykové látky, drogy – druhy, účinky na tělo a psychiku, negativní dopady

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výchovu ke zdraví

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
<p>žák</p> <p>VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny</p> <p>VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím</p> <p>VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví</p> <p>VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy</p> <p>VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování</p> <p>VZ-9-1-08p svěřil se se zdravotním problémem</p> <p>VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her</p> <p>VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy</p> <p>VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí</p> <p>VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla</p> <p>VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel</p>

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Ze vzdělávací oboru Tělesná výchova vychází povinný vyučovací předmět tělesná výchova, jehož elementárním cílem je upevňovat zdraví žáků, rozvíjet jejich pohybové schopnosti, osvojovat si základní pohybové dovednosti, kladné morálně volní vlastnosti, smysl pro účelný a esteticky realizovaný pohyb, vytvářet aktivní vztah ke sportu a osvojit základní pohybové hygienické návyky i poznatky, které jsou nezbytné pro život a práci. Předpokladem pro osvojování těchto dovedností je v základním vzdělávání prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, tj. dobře zvládnutá dovednost pak zpětně umocňuje kvalitu prožitku. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznání a rozvíjení pohybových předpokladů. Důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení.

Nedílnou součástí tělesné výchovy tvoří korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Vhodně jsou tedy do tělesné výuky zařazeny i výstupy zdravotní tělesné výchovy.

Na 2. stupni se předmět tělesná výchova vyučuje od 6. do 9. ročníku, v 6. ročníku s časovou dotací tří hodin týdně, v 7., 8. a 9. ročníku s dotací dvou hodin týdně. Výuka je směřována ke zvýšení pohybových schopností a dovedností a k posílení charakterových vlastností žáků (smysl pro fair play, rozhodování, orientace v prostoru, rychlost, práce v týmu, pomoc ostatním, bezpečnost apod.) s důrazem na radost z pohybu a s přesahem do každodenního života – vhodný sport a sportovní aktivity jako součást zdravého životního stylu nyní i v dospělosti. Výuka probíhá odděleně pro chlapce a dívky.

Tělesná výchova je realizována převážně v tělocvičně, na školním hřišti, v přírodě. Na 2. stupni může být zařazen lyžařský výcvikový kurz. Žáci se účastní mnoha sportovních soutěží.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- vede žáky k pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- motivujeme ke zdravému životnímu stylu, poukázáním na možnost kdykoliv se bez problémů zapojit do skupiny lidí hrajících volejbal (fotbal, basketbal, florbal...) ve volném čase s možností navázání nových kontaktů a uváděním příkladů z oblasti sportu
- umožňujeme organizovat a řídit vlastní učení novým pohybovým dovednostem a rozvoj pohybových schopností podle svých předpokladů

Kompetence k řešení problémů

- formou nácviku herních a cvičebních strategií učíme objevovat logické postupy, které vedou k úspěchu a k vyřešení problémových situací
- zapojujeme žáky do soutěží, turnajů, prezentací a organizace sportovních akcí
- vedeme k získávání informací o vhodné sport. výzbroji a výstroji, o zásadách hygieny při a po sportování
- rozvíjíme schopnost odhalovat vlastní chyby, používat odborné názvosloví, gesta, signály
- povzbuzujeme k zavádění alternativních řešení ve výběru náčiní, losování, délky hrací doby, úpravy pravidel podle aktuálních podmínek atd.

Kompetence komunikativní

- provádíme rozmanitou škálu činností ve skupinových formách a tím přispívá k rozvoji komunikace, spolupráce a tolerance k ostatní
- vedeme k používání jasného a stručného vyjadřování zvláště v herních situacích, ke vhodné komunikaci mezi sebou, s rozhodčím na hřišti a při vedení družstva
- pomáháme žákům při rozvíjení vztahů se sportovci z jiných škol
- vedeme k poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

Kompetence sociální a personální

- vytváříme u žáků svým vlastním příkladem, autoritou získaných zkušeností a osobnostními rysy pozitivní vztah k pohybu
- povzbuzujeme u žáků chování v duchu tolerance, hru fair play a schopnost empatie
- informujeme o negativěch sportu (doping, korupce)
- do hodnotového řebříčku žáků zařazujeme snahu o zdravý životní styl s velkou mírou pohybu
- vedeme ke spolupráci při dosahování společných cílů ve prospěch skupiny či sportovního družstva a k respektování pravidel soutěží a her
- pomáháme nacházet vlastní místo ve skupině a odhadovat důsledky vlastního jednání a chování
- stavíme žáky při sportu do zodpovědných rolí (kapitán, rozhodčí, organizátor, časoměřič, komentátor)
- vedeme k chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro uplatnění se ve společnosti, pro výběr partnera i profesní dráhy
- vedeme k propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke stanovení krátkodobých a dlouhodobých cílů v rámci získávání pohybových dovedností a rozvíjení pohybových schopností ve volném čase
- vedeme k aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i mimo ni

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k poznání a dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti
- učíme žáky připravit sportovní náčiní a sportoviště před různými druhy cvičení a uklidit ho po ukončení činnosti, vede k bezpečnému a účinnému používání sportovního náčiní
- vedeme k využívání znalostí a zkušeností získaných v TV v zájmu vlastního rozvoje
- vedeme k dodržování vymezených pravidel her a soutěží

Kompetence digitální

- seznamuje s využitím mobilního zařízení k záznamu pohybu a aktivity k následné analýze s cílem zlepšit techniku pohybu
- vedeme k podpoře zdravého životního stylu (aplikace hodnotící pohybový režim)
- seznamujeme s využitím aplikací podněcujících pohybovou činnost
- umožňujeme žákům aktivně a smysluplně využívat digitálních technologií a aplikací k měření výkonů a rozvoji zdatnosti
- dáváme příležitost žákům ke sledování, zaznamenávání pohybových činností a sledování jejich kvality

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při přípravě pohybových činností v terénu
- zařazujeme do výuky vyhledávání aktualizovaných pravidel a bodového hodnocení pohybových činností a sportovních her

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	uvědomuje si význam sebeobraných činností a své možnosti ve střetu s protivníkem, uvědomuje si následky zneužití bojových činností a chová se v duchu fair play, seznámí se s filosofií bojových a obranných činností, předvede základní postoje, úchopy a vyproštění z držení	úpolové sporty – základy sebeobrany, úpolové hry, základy aikido, judo, karate
TV-9-3-07	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	změří si tepovou frekvenci a ví, jak využít údaj pro úpravu pohybové zátěže, umí zorganizovat jednoduchou soutěž, změřit a zapsat výkony, zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách, užívá základní techniku osvojovaných disciplín, zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů	atletika – způsoby měření výkonů, základy organizace soutěží, průpravná, běžecká technika, starty, 60 m, vytrvalostní běh, skok daleký, hod míčkem
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	uvědomuje si význam sportovních her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů, hájí fair play jednání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře při soutěži, pravidelné pohybové činnosti i rekreačních činnostech, spolupracuje s ostatními členy družstva, dohodne se na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva, chápe svoji roli v družstvu, má radost ze hry, rozumí základním pravidlům a ovládá základy rozhodování ve hře,	sportovní hry – herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání dle pravidel žákovské kategorie, příprava a úklid hřiště, volejbal, basketbal, fotbal, florbal

		provede přípravu a úklid hřiště	
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	užívá osvojené názvosloví, aplikuje záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích, zvládne jednotlivé osvojené cviky v souladu s individuálními předpoklady zacvičit, umí rozlišit estetický a neestetický pohyb a naznačit jeho příčiny, využívá gymnastické cviky pro rozvoj obratnosti i v ostatních sportovních činnostech	gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí, šplh na tyči
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
TV-9-1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	dokáže aktivně hrát drobné hry a organizovat je i v době mimo vyučování, při hře vhodně využívá náčiní, respektuje pravidla her, zná roli rozhodčího, hraje v duchu fair play	drobné hry rozvíjející sílu, rychlost, vytrvalost, odvahu, vzájemnou komunikaci a spolupráci, netradiční pohybové aktivity s využitím různých náčiní, tvořivé hry
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	změří si srdeční frekvenci a ví, jak využít údaj pro úpravu pohybové zátěže, uspořádá si svůj pohybový režim, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě, rozumí rozdílům mezi pohybovou činností různých skupin lidí a respektuje je, rozliší základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a využívá je, předvede základní cviky a sestavy pro různé účely a vybere jejich správné využití v denním režimu, připraví se samostatně na různou pohybovou činnost	význam pohybu pro zdraví: rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců, zdravotně orientovaná zdatnost: rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí: průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech: v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	uvědomuje si nebezpečí a dodržuje bezpečné chování v prostředí různých sportovišť a venkovních hřišť, zná pravidla silničního provozu a umí se	přesun do terénu, pěší přesun i s přiměřenou zátěží i v mírně náročném terénu, bezpečný přesun v silničním provozu, ochrana přírody a vodních zdrojů, improvizovaná první pomoc

		v tomto provozu pohybovat samostatně i ve skupině, předvídá nebezpečí silničního provozu a přizpůsobuje mu své chování	a přesun zraněného v terénu
--	--	--	-----------------------------

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZTV-9-1-02	zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	uvědomuje si pohybový projev při cvičení, uvědomuje si, že pravidelnost pohybového režimu vede k posílení zdraví, uplatňuje vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, do svého pohybového režimu zařazuje vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení, dokáže s ohledem na předcházející činnost vhodně zvolit relaxační cvičení	vhodná cvičení pro osvojované pohybové činnosti, speciální cvičení při oslabení podpůrně pohybového systému, základní druhy oslabení a jejich příčiny, možné důsledky a korekce
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
TV-9-1-04	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	uvědomuje si význam sportovních her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů, hájí fair play jednání, odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní morálkou, radost ze hry vnímá jako hlavní motiv, chápe základní pravidla a terminologie her, organizuje utkání a zvládá činnost rozhodčích, poznává a uplatňuje techniku a taktiku při osvojování herních činností, sportovní hry chápe jako pohybovou aktivitu, kterou lze provozovat výkonnostně ale i rekreačně	sportovní hry – herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání dle pravidel žákovské kategorie, příprava a úklid hřiště, volejbal, basketbal, fotbal, florbal
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná	zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost, je si vědom jeho zdravotních, rekreačních a poznávacích účinků, zná zásady první	lyžování, snowboarding, bruslení - sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu

	nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	pomoci, zná pravidla chování na sjezdovce a vleku a řídí se jimi, zvládá péči o lyžařskou výstroj a výzbroj a manipulaci s nimi, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti sjezdového výcviku	v zimní horské krajině, jízda na vleku, improvizované ošetření poranění a přesun raněného
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	osvojované pohybové dovednosti dokáže aplikovat při hraní drobných her a v soutěži, dokáže hrát drobné hry i při rekreačních činnostech, při hře bezpečně používá vhodná náčiní, respektuje pravidla her, zná roli rozhodčího	pohybové hry – pojem hra, pravidla, povely, náčiní, bezpečnost při hře, chování fair play, drobné hry rozvíjející sílu, rychlost, vytrvalost, odvahy, vzájemnou komunikaci a spolupráci, netradiční pohybové aktivity s využitím různých náčiní, tvořivé hry
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	užívá osvojené názvosloví, aplikuje záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích, dovede z jednotlivých osvojených cviků připravit sestavu a v souladu s individuálními předpoklady ji zacvičit, umí rozlišit estetický a neestetický pohyb a naznačit jeho příčiny, využívá gymnastické cviky pro rozvoj obratnosti i v ostatních sportovních činnostech	gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí, šplh na tyči a na laně (s přírazem)
		užívá základní techniku osvojovaných disciplín, rozpozná zjevné nedostatky techniky a snaží se o jejich opravu, volí taktiku odpovídající jeho předpokladům, zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů	atletika – průpravná, kompenzační a relaxační cvičení po atletické činnosti, běžecká abeceda, starty, 60 m, štafeta, vytrvalostní běh, skok daleký, skok vysoký v hale, hod míčkem
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	uvědomuje si význam sebeobrany a následky zneužití bojových umění, zvládá osvojované postoje, pády, úchopy a vyproštění, dovede odhadnout své možnosti v případě ohrožení, bojuje v duchu fair play, respektuje opačné pohlaví, pomáhá handicapovaným	úpolové sporty – základy sebeobrany, přetahy, přetlaky, vyproštění, pády, úpolové hry

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZTV-9-1-03	aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	uvědomuje si pohybový projev při cvičení, uvědomuje si, že pravidelnost pohybového režimu vede k posílení zdraví, uplatňuje vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, do svého pohybového režimu zařazuje vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení, dokáže s ohledem na předcházející činnost vhodně zvolit relaxační cvičení, dokáže pojmenovat činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením a aktivně se jim vyhýbá	základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky, prevence a korekce oslabení, denní režim, soustředění na cvičení, nevhodná cvičení a nevhodné činnosti
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	chápe význam atletiky jako vhodné přípravy pro jiné sporty, užívá základní techniku osvojovaných disciplín k rozvoji zdravotně orientované zdatnosti, umí manipulovat se zatížením při rozvoji rychlosti, vytrvalosti, síly, připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost, zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů	atletika – průpravná, kompenzační a relaxační cvičení po atletické činnosti, běžecká abeceda, starty, 60 m, štafeta, vytrvalostní běh, skok daleký, skok vysoký v hale, vrh koulí
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	chápe nutnost ochrany přírody, zná základní principy bezpečného táboření, dokáže se orientovat v terénu, zvládá základy orientačního běhu	turistika a pobyt v přírodě: příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, dokumentace z turistické akce, základy orientačního běhu
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	užívá osvojené názvosloví, zvládá záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích, dovede	gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí, šplh na tyči, na laně, estetické a kondiční formy cvičení s hudbou

		z osvojených cviků připravit sestavu a v souladu s individuálními předpoklady ji zacvičit, aplikuje zdravotně pohybové i kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem – předvede základní druhy cvičení a pohybu s hudbou, rozliší estetický a neestetický pohyb	a rytmickým doprovodem, základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční cvičení pro daný věk žáků, tance
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	dohodne se na spolupráci a na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu, při hře bezpečně používá vhodná náčiní, respektuje pravidla her, zná roli rozhodčího	drobné a průpravné pohybové hry, hry zaměřené na koordinaci, pohybovou představivost, soutěživost, netradiční hry (ringo)
TV-9-3-05	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	chápe základní pravidla a terminologie her, organizuje utkání a zvládá činnost rozhodčích, poznává a uplatňuje techniku a taktiku při osvojování herních činností, posoudí pohybové dovednosti spoluhráčů a zvolí vhodnou sestavu družstva, osvojuje si zásady bezpečnosti, hygieny a úrazové zábrany	sportovní hry – volejbal, basketbal, kopaná, házená, florbal, upevnění základů všech sportovních her

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZTV-9-1-01	uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	uvědomuje si pohybový projev při cvičení, uvědomuje si, že pravidelnost pohybového režimu vede k posílení zdraví, uplatňuje vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, do svého pohybového režimu zařazuje vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení, dokáže s ohledem na předcházející činnost vhodně zvolit relaxační cvičení, dokáže se	denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti

		aktivně vyhýbat činnostem, které jsou kontraindikací jeho zdravotního oslabení	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	uplatňuje vhodné a bezpečné chování v přírodě, chrání přírodu, dokáže se orientovat v přírodě, v případě nutnosti zvolí vhodné ukrytí, zhotoví nouzový přístřešek, dokáže zajistit teplo, vodu a potravu	přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla, bezpečná manipulace s ohněm v přírodě
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	užívá osvojené názvosloví, zvládá záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích, dovede z osvojených cviků připravit sestavu a v souladu s individuálními předpoklady ji zacvičit, aplikuje zdravotně pohybové i kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem – předvede základní druhy cvičení a pohybu s hudbou, rozliší estetický a neestetický pohyb, osvojuje si základy společenských tanců	gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadích, šplh na tyči, na laně, estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční cvičení pro daný věk žáků, tance
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
TV-9-3-01	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	umí zorganizovat jednoduchou soutěž, změřit a zapsat výkony, užívá smluvené povely, signály a gesta při organizaci soutěží, užívá osvojované názvosloví	atletika – 60 m, štafeta, vytrvalostní běh, skok daleký, skok vysoký v hale, vrh koulí
TV-9-3-04	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů, snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne prohry jiného, zorganizuje hry a samostatně je řídí, uvědomuje si, že ne každá hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, konkrétní složení hráčů, prostředí	základní pravidla vybraných sportovních her, gestikulace rozhodčích, herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, příprava a organizace utkání, turnaje, průpravné, kompenzační a relaxační cvičení pro osvojené sportovní hry, příprava a úklid hřiště, specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách, volejbal, basketbal, fotbal, florbal – upevnění základů těchto her, softbal – základní pravidla, hra

TV-9-3-06	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	dokáže aktivně hrát drobné hry a soutěže, organizovat je i v době mimo vyučování, při hře bezpečně používá vhodná náčiní, dokáže vyhodnotit možná bezpečnostní rizika, dohodne se na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva, respektuje pravidla her, zvládne roli rozhodčího	drobné hry rozvíjející sílu, rychlost, vytrvalost, odvahu, vzájemnou komunikaci a spolupráci, netradiční pohybové aktivity s využitím různých náčiní, tvořivé hry, průpravné hry pro sportovní hry
-----------	--	--	--

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro tělesnou výchovu

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ žák TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ žák TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ žák TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
žák ZTV-9-1-01uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení ZTV-9-1-03p vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

5.8 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází předmět pracovní činnosti, který směřuje k tomu, aby žáci získali základní a praktické pracovní dovednosti a návyky a zaměřuje se na práci s různými materiály, na funkci a správné užití pomůcek a materiálů, zvládnutí pracovních postupů, na kvalitní organizaci práce, na dodržování bezpečnosti při práci a dodržování hygienických návyků, na pozorování a péči o přírodu a okolí a využití informačních technologií v praxi. Tematické celky postihují široké spektrum praktických činností, kterými by se žák mohl ve školním prostředí zabývat. Žáci jsou vedeni k vytrvalosti, houževnatosti, seberealizaci, kreativitě i improvizaci.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je 2. stupni rozdělen do šesti tematických okruhů, a to Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů a Svět práce. Okruh Svět práce je s ohledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání funkčně realizován jak ve vyučovacím předmětu pracovní činnosti (8. ročník), tak ve vyučovacím předmětu výchova k občanství (9. ročník).

Na 2. stupni se předmět vyučuje v 6., 7. a 8. ročníku s časovou dotací jedné hodiny týdně – podle potřeby může být spojován do dvouhodinových bloků. Výuka probíhá dle potřeby v odborných učebnách, a to v nově vybudované řemeslné dílně či cvičném bytě, v kmenových třídách, venkovní učebně a na školní zahradě, kde je kvalitní zázemí pro pěstitelské práce.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k porovnávání a třídění vlastních informací, k efektivnímu učení a k plánování a vlastní organizaci učení
- seznamujeme s různými materiály, nářadím a nástroji
- vedeme k osvojování pracovních návyků, k využívání návodů a schémat

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- nabízíme modelové situace
- vedeme ke tvořivosti a aktivitě, k promýšlení vlastních postupů a nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si osvojují názvy pracovních nástrojů a pomůcek, popisují pracovní postup
- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- poskytneme dostatečný prostor pro diskuzi

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů
- povzbuzujeme žáky k ocenění práce druhých
- dbáme na to, aby se žáci ochotně podělili o pomůcky a materiál
- učíme schopnost organizovat si jednotlivé pracovní činnosti

Kompetence občanské

- vedeme k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme k odpovědnosti za svoji práci
- rozvíjíme dovednosti o ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

Kompetence pracovní

- vedme k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- klademe důraz na dodržování pokynů při práci a pracovních postupech
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Kompetence digitální

- seznamujeme s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporujeme vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- vedeme k vyhledávání pracovních postupů a návodů v doporučených online zdrojích
- motivujeme k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií
- rozvíjíme dovednosti související s vyhledáváním informací na internetu
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro praktickou výuku a volbu povolání
- motivujeme žáky k vyhledávání informačních zdrojů a posuzování jejich důvěryhodnosti
- využíváme digitální technologie pro zpracování a interpretaci výsledků práce

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY			
ČSP-9-1-01	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	připraví potřebné pomůcky, pracuje podle zadaného postupu, seznamuje se s různými postupy	příprava a organizace práce, pracovní postup
ČSP-9-1-02	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí	volí a využívá různé pracovní postupy, volí vhodný materiál a pomůcky, seznámí se s jednoduchými postupy vybraných oborů	základní zpracování různých materiálů, ruční a tvořivá práce z vybraných oborů
ČSP-9-1-03	organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	práci zorganizuje, připraví potřebné pomůcky, pracuje efektivně	příprava práce, efektivnost, ukončení
ČSP-9-1-04	užívá technickou dokumentaci, připraví si	orientuje se v jednoduchých návodech,	samostatná tvořivá práce

	vlastní jednoduchý náčrt výrobku	vytvoří si vlastní náčrt výrobku	
ČSP-9-1-05	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	dodržuje základní pravidla bezpečnosti, předchází úrazům, poskytne první pomoc při poranění	BOZP při práci s nářadím
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ			
ČSP-9-3-01	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	seznámí se s pracovními zásahy při pěstování rostlin, vybere odpovídající postup	práce při pěstování rostlin, množení rostlin, práce během vegetace, příprava půd
ČSP-9-3-02	pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	vytvoří jednoduché květinové dekorace k různým příležitostem	floristika – vypichované aranžmá, květinová dekorace interiéru
ČSP-9-3-05	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	s nářadím a rostlinami zachází bezpečným způsobem, předchází vzniku úrazu, poskytne první pomoc při poranění, práci provádí ve vhodných agrotechnických termínech	pravidla bezpečného zacházení s nářadím, práce na zahradě ve vhodných termínech, pracovní postup

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ			
ČSP-9-3-01	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	seznámí se s pracovními zásahy při pěstování rostlin, vybere odpovídající postup a vhodný termín	pěstitelské zásahy při pěstování květin, ovoce, zeleniny, užitkových rostlin a okrasných dřevin, poznávání základního sortimentu rostlin
ČSP-9-3-02	pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	vytvoří jednoduché květinové dekorace k různým příležitostem do interiéru i exteriéru	floristika – symbolické vazačské práce
ČSP-9-3-03	používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	volí pomůcky k daným postupům, provede jejich základní údržbu	údržba a drobné opravy nářadí
ČSP-9-3-04	prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	pozná užitková zvířata, popíše podmínky chovu a péči o domácí mazlíčky	chov domácích zvířat, péče o domácí mazlíčky
ČSP-9-3-05	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	dodržuje základní pravidla bezpečnosti při pěstitelských a chovatelských pracích, předchází úrazům, poskytne první pomoc při poranění	agrotechnické termíny, pracovní postupy při práci na zahradě a předpěstování rostlin, bezpečnost a chování při práci s nářadím na zahradě
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ			
ČSP-9-2-01	sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	samostatně pracuje podle návodu	montáž výrobku dle návodu

ČSP-9-2-02	navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	navrhne jednoduchý výrobek a zhotoví ho	vlastní návrh a konstrukce výrobku
ČSP-9-2-03	provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	zvolí vhodné nářadí pro danou práci, provede jednoduchou montáž a demontáž zvoleného výrobku, provede drobné opravy	montáž, demontáž, základní údržba, jednoduché opravy
ČSP-9-2-04	dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc při úrazu	zná pravidla bezpečnosti práce, práce provádí bezpečně, předchází úrazům, umí poskytnout první pomoc, dodržuje zásady hygieny	hygiena práce, dodržování bezpečnosti při práci, první pomoc při úrazu

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI			
ČSP-9-4-01	provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	rozezná pravidelné a jednorázové příjmy, zhodnotí nezbytnost jednotlivých výdajů, rozumí pojmu dluhová past	finance, provoz a údržba domácnosti, rozpočet domácnosti
ČSP-9-4-02	ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	ovládá běžné domácí práce a opravy v domácnosti, využívá návody k použití	obsluha spotřebičů, běžný provoz domácnosti, domácí práce
ČSP-9-4-03	správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízeními včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	orientuje se v nabídce čistících prostředků pro domácnost, zná a používá drobné nářadí a pomůcky pro běžnou údržbu	ekonomika domácnosti, údržba a provoz domácnosti, drobné opravy a údržba v domácnosti
ČSP-9-4-04	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	zná pravidla bezpečnosti práce, práce provádí bezpečně, předchází úrazům, umí poskytnout první pomoc, dodržuje zásady hygieny	hygiena provozu, dodržování bezpečnosti při práci, ošetření drobných úrazů, hygiena práce
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
ČSP-9-5-01	používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	pozná základní vybavení kuchyně a běžné spotřebiče, dokáže je používat	kuchyňské vybavení, spotřebiče
ČSP-9-5-02	připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	příprava pokrmu	suroviny, příprava pokrmu, studená a teplá kuchyně, cukroví a lahůdky, zásady zdravé výživy
ČSP-9-5-03	dodržuje základní principy stolování, společenského	popíše inventář ke stolování, prostře pro	servírování, stolování, dekorace tabule

	chování a obsluhy u stolu ve společnosti	běžné i slavnostní příležitosti, kulturně stoluje, sestaví jídelníček	
ČSP-9-5-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	vhodně uspořádá pracovní prostor, ten po skončení uvede do pořádku, dodržuje pracovní postupy i s ohledem na hygienické podmínky a bezpečnost a předcházení úrazům, poskytne první pomoc při poranění v kuchyni	organizace práce v kuchyni, zásady bezpečnosti a hygieny, skladování potravin, výběr a nákup potravin
SVĚT PRÁCE			
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	zhodnotí vlastní schopnosti a zohlední své zájmy pro výběr další profesní přípravě	sebezpznávání, osobní zájmy a cíle, sebehodnocení, osobní vlastnosti a schopnosti, vlivy na volbu profesní orientace

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro pracovní činnosti

2. STUPEŇ
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <p>žák</p> <p>ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</p> <p>ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</p> <p>ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost</p> <p>ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech</p> <p>ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu
<p>DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ</p> <p>žák</p> <p>ČSP-9-2-01p sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model</p> <p>ČSP-9-2-03p ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení</p> <p>ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu</p>
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ</p> <p>žák</p> <p>ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</p> <p>ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě</p> <p>ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</p> <p>ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty</p> <p>ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami</p>

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

žák

ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku

ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů

ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti

ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

PŘÍPRAVA POKRMŮ

žák

ČSP-9-5-01používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy

ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

SVĚT PRÁCE

žák

ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace s přihlédnutím k potřebám běžného života

5.9 OSTATNÍ PŘEDMĚTY

5.9.1 POVINNÉ PŘEDMĚTY

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní a sociální výchova rozvíjí praktické dovednosti, které žáci mohou využít v běžném životě. Jejím cílem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti a pomáhat vytvářet dobrý vztah k sobě samému i k ostatním lidem tak, aby získal dovednosti potřebné ke zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Učivem je žák sám, třída nebo sociální skupina žáků jako sociální organismus, konkrétní vztahy a praxe každodenní existence – různé situace, do nichž se žák dostává či dostat může v běžném provozu svého života. Všechna témata předmětu se vztahují ke každodenní životní realitě. Osobnostní a sociální výchova přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni, vede žáky k účinné spolupráci, komunikaci, rozvoji a posílení osobnosti žáka sebepoznáním a sebeakceptací. Vhodným způsobem podněcuje a rozvíjí u žáků kreativitu a napomáhá v prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování. Vyučující jsou vnímaví a empatičtí a vytvářejí takové prostředí, kde se každý žák cítí v bezpečí.

Předmět osobnostní a sociální výchova jako samostatný předmět vycházející obsahově z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova a z korelujících výstupů vzdělávacího oboru Výchova k občanství je vyučován v 6. ročníku v jednohodinové týdenní dotaci. Výuka probíhá prakticky prostřednictvím vhodných her, cvičení a modelových situací.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- dbáme na dostatečný prostor pro reflexi, v níž žáci hodnotí vlastní pocity, postřehy, zkušenosti
- výuku stavíme na osobním prožitku žáků v aktivitách, které umožňují žákům nejdříve „prožít“ a pak následně o prožitku „přemýšlet“

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k řešení problémů
- nabízíme modelové situace
- volíme pro práci takové aktivity, které umožňují žákům přenést se do jakékoliv situace a umožní jim „nanečisto“ prožít nejrůznější pocity
- aktivitami navozujeme v žácích pocit vnitřní aktivity a radosti z učení, které mají za úkol probouzet v žácích zvědavost a vytvořit ve třídě atmosféru, ve které učení bude produktivní a zábavné

Kompetence komunikativní

- podporujeme a rozvíjíme diskusi
- povzbuzujeme žáky k otevřenosti a také k tomu, aby si uvědomili, že nesouhlasit je přirozené
- rozvíjíme v žácích účinné komunikační schopnosti, které jim pomohou řešit konflikt
- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů
- povzbuzujeme žáky k ocenění práce druhých
- učíme žáky dovednostem řešení konfliktu, analyzování sociálních situací
- budujeme ve škole zdravé klima a orientujeme ho na dovednosti komunikace a kooperace
- vytváříme podmínky pro to, aby si každý žák mohl uvědomit svou vlastní identitu
- pomáháme tvorbě pozitivního a vyrovnaného sebepojetí

Kompetence občanské

- učíme k odpovědnosti
- využíváme různých her a modelových situací
- rozvíjíme dovednosti o ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- umožňujeme žákům navrhnout vlastní společná pravidla a sledujeme jejich dodržování
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Kompetence digitální

- vedeme k využívání digitálních technologií a umožňujeme žákům je uplatňovat pro vlastní nápaditost, tvořivost, kreativitu i seberozvoj
- podněcujeme k využívání aplikací sloužících k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji
- motivujeme k přemýšlení o digitálním světě a jeho dopadech na mezilidské vztahy i současnou společnost

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
		rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium	soustředění, myšlenkové operace, empatické vnímání, emocionální vnímání, vůle, učební styly, techniky učení
		sebezpoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty), co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování, můj vztah k sobě samému, moje učení; moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí	sebezpoznání, sebepojetí, vztah k sobě samému a k jiným lidem, můj učební styl
		seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení	sebekontrola, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia
		psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.), hledání pomoci při potížích	psychohygienu
		kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost	kreativita a tvořivost

		v mezilidských vztazích	
		poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí	poznávání lidí, odlišnost
		mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)	mezilidské vztahy, tolerance, respektování, lidská práva, diskriminace, předsudky, stereotypy, prosociální chování
		komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“), dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.), efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci	verbální a neverbální komunikace
		kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od	kooperace, kompetice, řešení konfliktů

		vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.), rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny), rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence	
		řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci	řešení problémů, problémy v mezilidských vztazích, potíže s učením
		hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí, vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd., pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu), dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne	praktická etika
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
VO-9-1-06	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	umí rozpoznat netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí, respektuje odlišné názory či zájmy lidí i odlišné způsoby jejich chování i myšlení, je tolerantní k menšinám, uvědomí si význam vzájemné solidarity mezi lidmi v obtížných životních situacích, navrhuje způsoby pomoci lidem v nouzi a v případě potřeby jim dokáže	lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti

		přiměřeně pomáhat, vysvětlí, proč je důležitá vzájemná solidarita mezi lidmi v situacích ohrožení (záplavy, požáry apod.)	
VO-9-1-04	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích	vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
VO-9-1-05	objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	dokáže respektovat kulturní zvláštnosti a odlišné názory, způsoby chování a myšlení lidí	zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování
VO-9-1-09	rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	rozpozná jednotlivé projevy lidské nesnášenlivosti a umí zaujmout proti nim aktivní postoj	problémy lidské nesnášenlivosti
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
VO-9-2-01	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	respektuje odlišné názory či zájmy lidí i odlišné způsoby jejich chování i myšlení, dokáže kriticky zhodnotit a vhodně korigovat své chování a jednání, pochopí význam pojmu osobnost z psychologického sociologického hlediska	vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
VO-9-2-03	kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání		
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	ujasňuje si životní cíle a plány, hledá životní perspektivu, chápe pojem důležitost motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
VO-9-2-04	popíše, jak lze usměřňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	pochopí, co vytváří rozdílnost jednotlivých osobností, pochopí, že každý člověk má kladné a záporné vlastnosti a že je důležité rozvíjet dobré stránky osobnosti a potlačovat špatné, seznámí se s pojmy charakter, svědomí, egoismus	podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, temperament, egoismus a svědomí; vrozené předpoklady, osobní potenciál

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro osobnostní a sociální výchovu

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI žák VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti
ČLOVĚK JAKO JEDINEC žák VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Povinný předmět mediální výchova vychází ze současné potřeby umět se lépe orientovat v mediálním prostředí, neboť média tvoří významnou součást našeho života. Jsou spoluvůrci obrazu světa kolem nás. Skrze ně svět poznáváme, bavíme se, vzděláváme se, nakupujeme. S médii se probouzíme i usínáme, provázejí nás na cestě do školy, trávíme v jejich společnosti volný čas. Žáci se díky mediální výchově učí využívat média jako zdroje informací, poučení a zábavy. Jsou schopni vytvářet vlastní mediální produkty. Získávají potřebnou orientaci v široké mediální nabídce i nezbytný kritický odstup od jejího působení a uvědomí si, že média ovlivňují nejen naše životní potřeby, postoje a hodnotová měřítká, ale určují i společenské trendy. Cílem předmětu je rozvíjet mediální gramotnost do takové úrovně, aby žák dokázal využít mediální nabídky ve svůj prospěch a dokázal se orientovat a pohybovat ve virtuálním mediálním prostoru.

Mediální výchova je jako samostatný předmět vyučována v 9. ročníku jednu hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě a kvůli velice úzkým mezipředmětovým vztahům s informačními a komunikačními technologiemi i v učebně informatiky. Výuka je vhodně doplňována o exkurze, žáci se spolupodílejí na vytváření školního časopisu, jsou motivováni k tomu, aby přispívali i vhodnými zprávami do regionálních periodik.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k porovnávání a třídění vlastních informací, k efektivnímu učení a k plánování a vlastní organizaci učení
- učíme vytvářet vlastní mediální sdělení
- vedeme ke kritickému myšlení

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- nabízíme modelové situace
- vedeme ke tvořivosti a aktivitě, k promyšlení vlastních postupů a nápadů

Kompetence komunikativní

- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- rozvíjíme kulturu mluveného i psaného projevu
- poskytujeme dostatečný prostor pro diskusi

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- žák dokáže odlišit fakta od názorů a hodnocení, ověřit fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- žák rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- vedeme k samostatnému výběru obsahu, zpracování a uveřejňování mediálních sdělení a přejímání za ně zodpovědnost

Kompetence pracovní

- vedme k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- klademe důraz na dodržování pokynů při práci a pracovních postupech
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Kompetence digitální

- vedeme k práci s digitálními technologiemi v souladu s kritickým přístupem k informacím získaných v online prostředí
- podněcujeme vlastní tvořivou práci a její prezentaci v online prostředí
- aktivně pracujeme s online aplikacemi
- podněcujeme k orientaci v online prostředí vzhledem k mediálním sdělením
- vedeme k pochopení základních negativních jevů v online prostředí, jako jsou desinformace, hoax, trolling apod.

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
		kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – přestování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů), hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, chápání podstaty	mediální sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, kritický přístup

		mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel, identifikování základních orientačních prvků v textu	
		interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality), vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje), identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá, identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)	publicistika, žurnalistika, zpravodajství, infotainment, reklama, jazykové prostředky médií, stereotypy a předsudky v mediálních sděleních
		stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií), principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost), příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)	tvorba příspěvků, zprávy v médiích

		<p>vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu</p>	<p>autor mediálního sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění, manipulace, dezinformace, fake news, hoax, nebezpečné jevy v mediálním prostoru (trolování, hejt, hate speech, kybergrooming a sexting)</p>
		<p>fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti, faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady, vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování, role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam), vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti), role médií v politických změnách</p>	<p>masová média v současnosti, vývoj médií, fungování a vliv médií ve společnosti</p>
		<p>tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení, tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení</p>	<p>tvorba mediálních sdělení</p>

		<p>práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média, utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti, faktory ovlivňující práci v týmu, pravidelnost mediální produkce</p>	<p>realizační tým, redakce časopisu, komunikace a spolupráce v týmu</p>
VO-9-1-03	<p>kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p>	<p>charakterizuje prostředky masové komunikace</p>	<p>masová kultura, prostředky komunikace</p>

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.

Hodnocení chápeme jako proces neustálého poznávání a posuzování žáka, jeho vědomostí, dovedností, projevů a výkonů, ale i schopností, předpokladů, zájmů a dalších vlastností osobnosti. V rámci hodnocení posuzujeme výsledky učebních činností i všechny další projevy mající význam pro výchovně vzdělávací proces (úsilí, píle, zájem, spolupráce, aktivita apod.). Hodnocení musí být jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodnitelné, odborně správné a doložitelné.

Etické zásady při získávání podkladů pro klasifikaci

- vždy důvěřovat v žáka a možnosti jeho rozvoje
- vytváření učebních situací, jež dávají všem žákům reálnou šanci dosáhnout úspěchu
- otevřenost vůči vývoji
- chyba jako přirozený jev, průvodní znak učení – všichni žáci mohou dosáhnout učebních cílů, pokud jim bude poskytnut dostatečný čas na studium, opravování chyb a zvládnutí postupných kroků
- přiměřeně obtížné úkoly vzhledem k individuálním možnostem jednotlivých žáků
- individuální vztahová norma – hodnotit žáka vzhledem k jeho předchozím výkonům, individuálním předpokladům a míře vloženého úsilí
- podpora, povzbuzování, budování sebedůvěry, vědomí vlastní hodnoty, uspokojování potřeby úspěchu
- před ověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit, co žák umí
- hodnotícími přístupy napomáhat rozvoji osobnosti žáka a jednoznačně podporovat jeho vzdělávací aktivitu (hodnota známky nepřekrývá význam hodnoty vzdělání)
- neklasifikovat žáky ihned po jejich návratu do školy (po nepřítomnosti delší než týden)
- zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy je nepřijatelné
- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, lze si učivo okopírovat
- veškerá doporučení z psychologických vyšetření, získaná od třídního učitele či výchovného poradce, jsou považována za důvěrná

Hodnocení výkonů a pracovních výsledků žáků musí být postaveno na plnění konkrétních a splnitelných úkolů, na posuzování individuálních změn žáka a pozitivně laděných soudech. Žákům musí být dána možnost zažívat úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní. Hlavním úkolem tedy je, aby ve školním vzdělávacím programu s konkrétními úkoly, s jasným, motivujícím, podporujícím a průběžným – formativním hodnocením a s péčí o individuální rozvoj každého žáka, výuka mířila k dosahování klíčových kompetencí i oborových vzdělávacích výstupů. Zjišťování toho, na jaké úrovni zvládají žáci své cíle, má smysl, pokud ho provádíme pravidelně, aby každý zřetelně a včas viděl, o kolik se posunul dopředu nebo zda stagnuje.

Pro aktivní zapojení žáků i učitelů do snahy o kvalitní učení je také důležité, aby do evaluace byli vždy aktivně zapojeni sami žáci i učitelé. Své cíle a také hlediska, podle kterých se dobrá práce pozná a posuzuje, mají všichni znát předem, aby je mohli do své práce zahrnout. Evaluace a autoevaluace má ten smysl, že svěřuje velkou část zodpovědnosti za kvalitu vzdělávání škole a za kvalitu učení žákovi.

V souladu s vyhláškou č. 48/2005 Sb. škola považuje nedostatečnou znalost českého jazyka žáka za závažnou souvislost, která ovlivňuje jeho výkon, a tuto skutečnost je nutné zohlednit při hodnocení žáka s OMJ. Žáci s OMJ jsou proto hodnoceni za individuální pokrok, podle toho, nakolik se jim daří plnit individuální vzdělávací cíle. Při hodnocení ve všech předmětech pedagogové kladou důraz na motivační složku a využívají slovní a formativní hodnocení.

VZDĚLÁVÁNÍ DISTANČNÍM ZPŮSOBEM

Pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví není možná osobní přítomnost žáků ve škole, poskytuje škola dotčeným žákům vzdělávání distančním způsobem. Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu a školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem. Žáci jsou povinni se vzdělávat distančním způsobem. Způsob poskytování vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem přizpůsobí škola podmínkám žáka pro toto vzdělávání. Škola využívá jednotnou komunikační platformu, prostřednictvím které probíhá v rámci vzdělávání distančním způsobem on-line výuka. Ke komunikaci se zákonnými zástupci a žáky škola využívá informační systém Škola OnLine.

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ DISTANČNÍM ZPŮSOBEM

Vzdělávání distančním způsobem může probíhat formou on-line či off-line výuky.

ON-LINE VÝUKA

Pojmem on-line výuka je obecně označován takový způsob vzdělávání na dálku, který probíhá zpravidla prostřednictvím internetu a je podporován nejrůznějšími digitálními technologiemi a softwarovými nástroji. Rozlišujeme synchronní a asynchronní on-line výuku. Při synchronní výuce je učitel propojen se žáky prostřednictvím školou zajištěné komunikační platformy v reálném (stejném) čase. Skupina pracuje ve stejný čas na stejném virtuálním místě. Při asynchronní výuce žáci pracují v jimi zvoleném čase vlastním tempem na jim zadaných úkolech a společně se v on-line prostoru nepotkávají. Asynchronní on-line výuka je realizována prostřednictvím školou zajištěné komunikační platformy. Žáci na zadaných úkolech pracují dle svých časových možností a domluveným způsobem, ve stanoveném termínu vypracované zadání odevzdávají.

OFF-LINE VÝUKA

Pojmem off-line výuka je označován takový způsob vzdělávání na dálku, který neprobíhá přes internet a k realizaci nepotřebuje ve větší míře digitální technologie. Nejčastěji se jedná o samostudium a plnění úkolů z učebnic a učebních materiálů či pracovních listů. Zadávání úkolů při off-line výuce může probíhat prostřednictvím e-mailu, telefonicky či osobně. Vypracované úkoly se odevzdávají v dohodnutém termínu.

HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ PŘI VZDĚLÁVÁNÍ DISTANČNÍM ZPŮSOBEM

- Při vzdělávání distančním způsobem je kladen důraz na poskytování kvalitní zpětné vazby, žáci jsou vedeni k sebehodnocení i k práci s chybou.
- Žák vždy dostane zpětnou vazbu o výsledcích svého vzdělávání a plnění zadaných úkolů, je uplatňováno především formativní hodnocení, jak klasifikačním stupněm, tak slovním hodnocením.
- Po uzavření určitých celků učiva je provedeno sumativní hodnocení výsledků žáka při osvojování učiva tohoto celku.

- Výsledky vzdělávání při vzdělávání distančním způsobem v distanční výuce jsou výsledky žákovy práce ukládány ve formě osobního portfolia, v listinné, elektronické nebo digitální podobě na školní komunikační platformě.
- Zákonní zástupci jsou o výsledcích vzdělávání svého dítěte informováni průběžně prostřednictvím školního informačního systému Škola OnLine, případně e-mailem, telefonicky, osobně přímo ve škole za dodržení všech hygienických pravidel a nařízených opatření.

VÝPŮJČKY TECHNIKY

Škola má předem určenou techniku (notebooky), která v případě přechodu na vzdělávání distančním způsobem může být zapůjčena žákům, kteří ji potřebují. Zápůjčka techniky je řešena „smlouvou o výpůjčce“. Při vrácení techniky se vypíše „protokol o vrácení předmětu výpůjčky“. Organizaci výpůjček zajišťuje pověřená osoba, tj. koordinátor ICT.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI, ŽÁKŮ NADANÝCH A ŽÁKŮ S OMJ

- Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) mají nárok na poskytování podpůrných opatření školou a školským poradenským zařízením i při distančním způsobu vzdělávání.
- Zákonní zástupci jsou informováni o možnosti využití služeb školního poradenského pracoviště, a to jak formou konzultací, tak formou poskytování péče speciálních pedagogů, případně školních psychologů.
- Školní poradenské pracoviště se v této souvislosti zaměřuje především na poskytování podpůrných opatření pro žáky se SVP, podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami, podporu vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných, spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci a metodickou podporu učitelům a zákonným zástupcům při použití speciálně pedagogických postupů ve vzdělávání.
- V závislosti na konkrétní situaci a možnostech školy jsou žákům se SVP zapůjčeny potřebné kompenzační pomůcky, speciální učebnice a speciální učební pomůcky, jež má daný žák uvedené v doporučení školského poradenského zařízení (např. notebook, klávesnice pro slabozraké, pomůcky pro alternativní komunikaci, pomůcky pro rozvoj hrubé motoriky aj.). Realizace půjčení konkrétní pomůcky nebo učebnice záleží na individuální domluvě se školou. Zápůjčka je řešena „smlouvou o výpůjčce“. Při vrácení se vypíše „protokol o vrácení předmětu výpůjčky“.
- Pedagogická intervence a předmět pedagogické péče je poskytován on-line formou.
- U žáků, jejichž postižení je natolik závažné, že neumožňuje realizovat vzdělávání prostřednictvím on-line komunikace, umožní škola danému žákovi takový způsob vzdělávání, který bude v jeho nejlepším zájmu a bude korespondovat s jeho schopnostmi a dovednostmi.
- V případě přiznaného podpůrného opatření asistenta pedagoga, dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka nebo přepisovatele pro neslyšící škola zajistí jeho podporu i pro distanční způsob vzdělávání.
- Hodnocení žáků se SVP je vykonáváno na základě konkrétních pravidel nastavených v doporučení žáka vydaném školským poradenským zařízením a v souladu s pravidly hodnocení žáků.
- Žáci s OMJ, kteří jsou vzděláváni distančním způsobem, je hodnocení vedeno v souladu s jejich potřebami, je zcela individualizováno a diferenciováno.

ZÁKLADNÍ ZÁSADY

- V prezenční výuce rozvíjíme digitální kompetence žáků – pracujeme s notebooky, tablety i stolními počítači, využíváme školní komunikační platformu i Školu OnLine – chceme, aby žáci uměli s těmito komunikačními nástroji a technikou pracovat a aby byl pro ně přechod mezi prezenční a on-line distanční výukou co nepleynulejší.
- Přizpůsobujeme výuku možnostem žáků i pedagogů.
- Nepřeceňujeme možnosti rodičů a žáků při vzdělávání na dálku, ale ani jejich možnosti nepodceňujeme, snažíme se zjistit, jaká je realita, řídíme se fakty, usilujeme o častou zpětnou vazbu od účastníků a sami ji poskytujeme.

- Při zadávání úkolů uplatňujeme diferenciaci a individualizaci. Zadání úkolů formulujeme jasně a konkrétně, ověřujeme si, že žáci vědí, co se od nich očekává. Stanovujeme reálné termíny plnění úkolů.
- Rozvíjíme u žáků dovednost plánovat si práci.
- Podporujeme skupinovou práci v on-line prostředí, v menších skupinách je práce efektivnější.
- Podporujeme kontakty mezi účastníky navzájem.
- Respektujeme v přiměřené míře potřebu časové flexibility v rodinách.
- Vzdělávání musí být i za distančních podmínek takové, aby žáci měli chuť se učit a v učení pokračovat.

Ve věcech, které nejsou výslovně uvedeny, postupuje škola v souladu s platným školním řádem, s platnou školskou legislativou a souvisejícími právními předpisy.

7. VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Evaluační systém školy hodnotí systematicky, komplexně a pravidelně, podle připraveného plánu, různé oblasti vzdělávacího procesu. Evaluační a hodnotící činnosti přinášejí důležité informace o kvalitě a efektivnosti naší práce. Výsledky vlastního hodnocení slouží jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti a jako východisko pro další práci školy.

V autoevaluaci školy se zaměřujeme na tyto základní oblasti:

1. Obsah a průběh vzdělávání

- naplňování ŠVP
- plánování výuky
- realizace výuky (interakce učitele a žáků, strategie učení, rozvoj kompetencí)
- mimovýukové aktivity
- účast v projektech

2. Podmínky ke vzdělávání

- bezpečnostní a hygienické
- ekonomické a materiální
- personální

3. Podpora školy žákům

- klima školy (interakce učitele a žáků)
- klima pedagogického sboru
- zohlednění individuálních potřeb žáků

4. Spolupráce spolupráce s rodiči

- pravidelná informovanost rodičů
- účast rodičů na třídních schůzkách a hovorových hodinách
- zapojení rodičů do dění ve škole a školních aktivit

5. Práce školního poradenského pracoviště

- kvalita práce jednotlivých členů
- naplňování cílů školního poradenského pracoviště
- spolupráce s pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry a dalšími orgány (Policie ČR, OSPOD apod.)

6. Personální a pedagogické zajištění

- profesní rozvoj a koncepce dalšího vzdělávání ped. pracovníků
- profesionalita a rozvoj lidských zdrojů
- pedagogické řízení školy
- strategické řízení
- partnerství školy s dalšími subjekty
- spolupráce se zřizovatelem

7. Výsledky vzdělávání žáků

- hodnocení výuky (interakce učitele a žáků)
- klíčové kompetence
- motivace, znalosti a dovednosti
- úspěšnost absolventů

Nástroje autoevaluace

Analýza školní dokumentace, anketa pro rodiče, anketa pro učitele, anketa pro žáky, hospitace, náslechy, vzájemné návštěvy pedagogů, zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků, zpětná vazba absolventů, zpětná vazba externích subjektů, úspěšnost žáků v přijímacím řízení na SŠ a víceletá gymnázia, výsledky žáků v předmětových soutěžích a olympiádách.

Časové rozvržení autoevaluačních činností

Autoevaluační činnosti jsou prováděny průběžně a periodicky dle stanoveného plánu či aktuální potřeby školy.

PLÁN AUTOEVALUACE

PŘEDMĚT	CÍLE	PROSTŘEDKY	ČASOVÝ PLÁN	ODPOVĚDNOST
Evaluace ŠVP	mapování funkčnosti ŠVP, návrhy případných úprav, plnění ŠVP, průřezových témat a projektů v rámci PT	pedagogické rady hospitační činnost náslechy PPK a VMS porady PK a MS	průběžně na konci šk. roku	učitelé vedení školy PPK a VMS
Vyhodnocování kvality výuky, práce učitelů, hodnocení žáků	připravit kvalitně žáky na SŠ i pro život, užívat nových forem a metod výuky, dbát a hodnocení a sebehodnocení žáků	pedagogické rady hospitační a kontrolní činnost náslechy PPK a VMS vzájemné náslechy porady PK a MS záznamy v třídní knize kontrola školní a třídní dokumentace	měsíčně průběžně červen (hodnocení šk. roku)	učitelé vedení školy PPK a VMS
Evaluace prostředí a podmínek vzdělávání	udržovat a modernizovat budovu školy a vybavení učeben, podporovat materiální zabezpečení školy i ped. pracovníků	pedagogické rady provozní porady porady PK a MS – analýza požadavků PK a MS	průběžně na konci školního roku (červen)	učitelé vedení školy PPK a VMS
Hodnocení žáků se SVP, žáků nadaných, mimořádně nadaných, žáků s OMJ	maximální podpora těchto žáků, spolupráce s PPP a SPC, efektivní spolupráce s rodiči	IVP PLPP	průběžně	učitelé výchovná poradkyně
Evaluace vzdělávání pedagogických pracovníků	vhodně nastavit POR jednotlivých pedagogů, efektivní sdílení v PK a MS,	pedagogické rady průběžné vyhodnocování POR ped. pracovníků	průběžně	vedení školy

	metodické vedení jednotlivých členů PK a MS, podpora začínajících pedagogů			
Evaluace spolupráce se zákonnými zástupci	zlepšovat spolupráci s rodiči, zapojovat je do dění ve škole	pedagogické rady schůzky s rodiči rozhovory se zákonnými zástupci ankety	průběžně 4x ročně třídní schůzky 2x ročně hovorové hodiny	učitelé vedení školy

